

BS. NGÔ ĐỨC HÙNG

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ "HIỀN"

nhà nam

THẾ GIỚI

NHÀ XUẤT BẢN
THẾ GIỚI

Mục lục

Lời Nói Đầu

Chương 1: Nghiệp 1.1 Trường Y

Lò Luyện "Tâm Thần"

Ký Túc Xá

Đời Ương Chân Nhân

Nhiệt Huyết Giá Rẻ

Về Quê

Đế Gió Cuốn Đi (1)

Hồi Sức Cấp Cứu

Niềm Tin Thời "Thổ Tả"

Bác Sĩ Zoombie

Chuyên Ngành "Nóng"

Chương II: Nghề. Đế Gió Cuốn Đi (2)

Những Mẫu Chuyện Nhật

Chuyện Ở "Thiên Đường" Và Xứ Sở Khác

Chuyện Kỳ Lạ

Trực Tết

"Cave Nhân Dân"

Con Nhiều Tí

Tai Biến Sản Khoa

Con Bệnh

Chuyện Rượu

Những Khối Lập Phương Của Đời

Viên Chức Mẫn Cán

Chương III: Đời. Tử Tế

Vĩ Nhân

Hạnh Phúc Của Một Tang Gia

Ốm

Ở Tỉnh

Chuyện Ngoài Phố

Rủi Và May

Ngôn Ngữ Và Thư Tình

Lãng Mạn

Hẹn Hò

Đa Cấp

Đạo Đức

Nghệ Sĩ

Buông

Đi Qua Mùa Thu

Mùa Rau Khúc

Chuyện Đời Của Phố

Chương IV: Tôi - Mình

Thật Thà

Cái Miếng Hai Cái Thân
Mua Thời Gian
Vô Tâm
Chuyện Họ Hàng
Ngày Mặt Trời Rơi Xuống
Sao Phải Xoắn
Không Sao Đâu
Chim Lợn
Một Điều Đã Cũ
Thuyền Nhân

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Lời Nói Đầu

Ngày biết tin đỗ vào Đại học Y là lúc mình đang ngồi giảng chân giã cua cho mẹ nấu canh. Mẹ mình lầm bầm bảo: "Cái loại mày Mà trượt thì chỉ có đem ra xe rác mà đổ, con trai nhát như cáy, đến con nhện còn sợ thì sau này làm được trò trống gì?" Mình ngồi rụt cổ lại không nói câu nào, sách vở đã gói ghém chuẩn bị năm sau thi tiếp. Thế quái nào mình đỗ, rồi lơ ngơ thế nào bây giờ làm hân bác sĩ hồi sức cấp cứu suốt ngày tiếp xúc với người chết, hoảng hốt phết!

"Học đại học nhàn lắm". Ngày xưa, mình đã từng hùng hục học để thỏa mãn viễn cảnh tươi đẹp đó, hóa ra mình bị lừa. Vừa vào đến trường Y, chưa kịp ngẩng đầu lên nhìn trời đã bị vùi dập, quanh năm suốt tháng toàn học với thi. Cái đầu lúc nào cũng cúi gằm xuống nhìn ngón chân cái, mỗi lần bị túm là được các thầy cô hỏi, trả lời không xong thì lại cắm mặt xuống ngón chân cái, di di xuống đất hết sức khổ sở. Đến nỗi bây giờ không dám nhìn lại ngón chân mình nữa và có lẽ chúng mòn hết cả vân chân rồi. Mình cùng các bạn bị thầy chửi cho tối tăm mặt mày mây mưa vẩn vơ, chủ cho đến tận bây giờ vì tội ngu, ăn gì mà ngu thế! Bị chửi nhiều đâm quen, hôm nào yên bình quá tự nhiên thấy trống vắng. Mà ngu thật, so với lũ bạn cùng lứa làm ngành nghề khác, mình giống như con gà công nghiệp đúng nghĩa không sai tí ti ông cụ nào.

Mười mấy năm từ lúc bước vào trường Y đến giờ, mình đi thi đến mệt cả người. Mỗi cuộc thi là một đòn cân não với mức độ khủng bố tăng dần theo thời gian. Lúc 28 tuổi, nghĩa là bạn bè mình có đứa đã lên làm trưởng phó phòng công ty nào đó lương cao với vợ, mình vẫn lọ mọ học bài và đầu bù

tóc rồi đi thi không biết cuộc đời xung quanh có gì. Khổ, một lũ gà vịt giả khú rồi vẫn chẳng biết quay với cóc, lơ ngơ như bò đeo nơ. Áp lực 7 điểm là điểm liệt với bọn bác sĩ nội trú làm chung phát rồ, trong đám rồ đó có mình.

Mười mấy năm sau mình rút ra kết luận, thi đại học chả xí nhê gì với thi hết môn trong trường Y. Hồi thi đại học, mình chả đến nỗi sợ vãi cả ra quần như khi học và thi Nội Trú. Có dạo, mình phải thi cùng cao học, có mà chị kín đáo chép bài lên chân để copy, ngồi phòng thi thản nhiên gác chân lên đùi chép bài ngon lành. Vô phúc phần thi không ngờ đến lại chép vào đùi, mình ngưỡng mộ lắm mắt tròn mắt dẹt mà nhìn. Thầy đi qua túm được bảo tôi không bắt cô về tội quay cóc nhưng phạt cô trượt vì tội "khiêu dâm tổ chức"...

Mỗi năm, đến kỳ tuyển sinh mới, mình giờ lại phải gánh thứ quyền rơm vạ đá đi hướng dẫn các cháu đang hùng hực khí thế nhòm vào trường. Năm nào cũng phải đi học Quy chế tuyển sinh, sợ chết khiếp vì bao nhiêu thứ mảnh khỏe máy móc gian lận. Được dặn dò cẩn thận đừng có đem thái độ ra làm các cháu sợ và nhất là phát hiện sớm cháu nào có ý định "khiêu dâm tổ chức" kéo không bị kỷ luật thì chết. Hóa ra đi coi thi sợ hãi chẳng kém gì đi thi, lại tiếp tục vãi ra quần.

Và mình, không biết từ bao giờ từ sĩ tử qua không biết bao nhiêu kỳ thi đã bầm dập trở thành tử sĩ với ngón chân cái mòn hết vân. Giờ cũng đã trở nên quen thuộc với việc lăn lộn ở những căn phòng với mọi cái giường đều có người chết. Nhẹ tênh!

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chương 1: Nghiệp_1.1 Trường Y

Mình không thích ngành y.

Đây là định kiến bất di bất dịch cho đến tận bây giờ. Lý do thì muôn vàn và chẳng ai đại gò lôi cái xấu ra để chê bai chuyện của mình cả. Vì loài người, một cách cố hữu, luôn luôn tìm mọi cách che đậy một cách lộ liễu những khuyết điểm xấu xa của mình, đồng thời thổi phồng những khía cạnh tốt đẹp lên một cách thái quá. Không thích mà rồi không biết duyên nợ thế nào, mình lại đi theo nó.

Mình sinh ra vào thời bao cấp tem phiếu, đúng những năm khó khăn nhất nên ai cũng đói, đói vàng mắt. Mình may mắn sống trong gia đình viên chức và bố làm bác sĩ, hết giờ ông lại đi làm thêm nên cuộc sống cũng không đến nỗi nào. So với gia đình viên chức khác hoặc bọn trẻ con cùng phố, nhà mình vẫn thuộc loại sung sướng chán vì chỉ phải ăn gạo mậu dịch hôi mù đầy năm mốc với một chút không phải ăn độn. Bố đi trực tối, đi trực liên miên nên chẳng mấy khi ở nhà. Mẹ một mình quán xuyến hết việc nhà cửa, họ mạc để bố lo kinh tế. Ngày nào cũng mong ngóng bố ở nhà để được nằm nghe kể chuyện, còn mẹ ngồi thắp đèn dầu soạn giáo án dạy học cho đến tận khuya mới xong. Thỉnh thoảng, bệnh nhân lại mang đến nhà biếu ít khoai, ít gạo, thậm chí cả một bó củi đun bếp. Sân nhà mình rộng, bọn trẻ con tập trung chơi bởi cãi nhau ầm ĩ, mẹ thỉnh thoảng lại bắc một nồi khoai hoặc rang một ổ ngô nhai gặm cả răng ra cho cả bọn ăn vì biết chúng nó đói.

Chiều chiều, mẹ đi dạy học, Bố thường rủ mình đi đến nhà bệnh nhân tiêm cho họ bởi để mình ở nhà không ai trông. Trong trí nhớ non nớt lúc đó,

chỉ biết bố điều trị cho họ những thứ ABC, mình theo đến nơi liền ngồi một chỗ ngáp ngán ngán dài, chờ cho bố xong việc là tót lên ngồi sau xe đạp đi về. Sự sung sướng hết sức đơn giản là được ra khỏi nhà đi trên đường. Đến lúc lớn hơn một tí, hiểu biết hơn một tí, hàng ngày thấy bố ăn không ngon ngủ không yên, hơi tí thấy bệnh nhân gọi rồi hàng xóm gọi chẳng lúc nào yên. Không đi thì bị trách móc tứ tung cả lên, mình tuyên bố xanh rờn với các cụ rằng con không học ngành y đâu, khổ lắm!

Vào cấp 3, mình quyết chí đi theo khối A vào Kiến Trúc hoặc mỹ thuật. Hì hụi giấu bố mẹ đi học vẽ cũng được vài năm. Mình có năng khiếu vẽ và gấp giấy, đã từng có ước mơ làm kiến trúc sư hoặc họa sĩ. Thế nên ngày bố và mẹ bảo thi trường y, y gì cũng được miễn là y, mình lắc đầu trả lời không thích. Bố bảo không thích không được. Mình tiếp tục lắc đầu. Thế là một cuộc họp gia đình diễn ra với bao nhiêu cái miệng đổ lên đầu mình với không biết bao nhiêu là lời hay ý đẹp. Nào là "đi kiến trúc vất vả lắm mà công việc không ổn định học về làm thợ xây à?" Nào là "học Mỹ thuật có mà điên à? Một lũ hoá rồ ăn một màu và tiêu hóa giấy lộn à?"...vv Rồi cuộc mình chịu thua gật đầu bộp một cái, thu dọn đồ vẽ và màu vẽ vào một xó, chuyển hướng sang khối B. Hôm đầu tiên đi học thêm môn Sinh học, mẹ kèm luyện tập lớp rồi gửi gắm cô giáo cẩn thận, sợ mình trốn mất.

Quyết tâm thi đại học lúc ấy quả là khủng khiếp, ròng rã mấy năm học cấp 3, mỗi ngày, mình ngủ đúng 5 tiếng đồng hồ. Hồi mình thi đại học, vẫn trường nào ra đề trường ấy và có hai đợt thi, không nguyện vọng lãng nhãng chỉ có đỗ với trượt. Đợt 1 thường là các trường top đầu, đợt sau là các trường top 2, cùng khối để mỗi người theo khối nào có thể thi 2 trường khối đó mà không bị chồng chéo. Thế theo ý kiến gia đình, mình đăng ký tận 2 trường Y, đi Hà Nội và Y Hải Phòng.

Lịch thi đại học hồi đó rơi đúng đợt nắng nóng nhất năm, nóng phát rồ. Bố con tha nhau lếch thếch lên thành phố mấy ngày. Ở cùng mình có thằng

cu em bà chị là dân chuyên Lý, mỗi buổi thi về, nó nói như khướu trong khi mình chột dạ chả biết làm đúng hay sai. Lo đến độ ăn uống cũng không thấy ngon, cả tuần liên táo bón đến khổ. Ông cụ rủ mình đi chơi cho đỡ stress nhưng mình cự tuyệt, chỉ sợ đi lãng quăng chữ nó rơi bố nó ra khỏi đầu thì toi. Phải đi nhẹ nói khẽ cười duyên. Thi xong đợt 1 trường Y Hà Nội, bố con lại kéo nhau xuống Hải Phòng thi tiếp đợt 2. Mình nhớ như in hai bố con thuê được cái nhà nghỉ Công Đoàn trên bờ hồ Tam Bạc cũ rích, vôi tường bong tróc và đầy nhện to dùng bò ngoe nguẩy. Mình vốn sợ Nhện, sợ đến nỗi chẳng cả dám đi đái. Lúc nào buồn quá thì chạy vù ra nhà vệ sinh đầy vỏ bao cao su đái vèo ra sàn rồi chạy về không dám vào trong.

Thi về mặt mình nhàu nhĩ, đến độ cả nhà không ai dám hé răng hỏi mình làm bài có tốt không. Mình lặng lẽ gói ghém sách vở lại chuẩn bị sang năm ôn thi tiếp. Thế rồi một tháng sau, mình nhận giấy báo đỗ, mình đỗ cả hai trường y với số điểm cũng tầm thường. Phòng thi Y Hà Nội của mình có 30 thí sinh thì đỗ đúng hai đứa. Thắng nhãi đỗ cùng sau này lại học cùng lớp, rồi cùng đỗ Nội Trú, giờ trở thành tay dao ngon nghề bên viện Việt Đức. Còn thằng cu học chuyên lý ở cùng mình đợt thi đầu trượt thẳng căng, năm sau nó mới thi đỗ vào một trường đại học, giờ đã đi làm ngon lành.

Hồi đấy tôi thi được cái đại học đã là ghê gớm lắm. Áp lực học hành quả là khủng khiếp, đến giờ nhắc lại vẫn thấy sợ. Nhưng lúc thò chân vào trường y mới thấy chuyện ôn thi đại học chả có nghĩa lý gì cả. Học hành thi cử trong trường còn kinh hoàng hơn thế nhiều lần, nhất là chẳng thấm gì với chuyện học và thi Nội Trú. Và các cuộc thi tra tấn tinh thần như thế kéo dài cho đến 11 năm tiếp theo. Bao nhiêu sự tự hào ban đầu đã bị bóp cổ không thương tiếc.

Học đại học là cả vấn đề lớn, cách học hoàn toàn khác phổ thông nên giai đoạn đầu thấy ngợp. Thêm nữa, mình vẫn không thấy thích trường y nên chán, suốt ngày bỏ học nằm trong ký túc vẽ vời, giường lúc nào cũng dính

bột màu và than chì. Vẽ xong mình đem cho tứ tán khắp nơi, rồi không biết cho ai nữa. Thằng bạn cùng phòng lấy trộm một cái đem ra treo vào nhà xí. Nó bảo chỗ ấy yên tĩnh, đồng thời là khoảng thời gian tư duy nghệ thuật tốt nhất, treo tranh của mày ở đây cho anh em thưởng lãm. Mình tức điên!

Thời gian trôi nhanh, vào cái năm thứ nhất kết thúc một cách gập ghềnh đầy thương tích. Mình trượt gần hết các môn, điểm trung bình các môn thi đội sổ cả lớp. Thằng bạn vỗ vai bảo: "cả lớp ngồi lên đầu mày, khỏe thế mà thi thế dục trượt, chắc thầy cô nhầm." Về nhà không dám nói với ai cả, ngậm tâm im thin thít. Bố mẹ hỏi thì mình ậm ừ: "con học cũng được." Hàng xóm vẫn trầm trồ "thằng bé ấy giỏi lắm". Rồi thường đem mình ra làm gương cho lũ trẻ. Lũ bạn cùng tổ nhìn mình như một thứ quái thai nào đó. Cả mùa hè ấy không được chơi ngày nào, chỉ mỗi nhiệm vụ đi thi lại. Đến trường rồi về nhà liên tục làm người đen thui vì nắng, gầy quắt lại như xác ve. Cuối cùng cũng xong, mình thở phào không bị đúp lại lớp. Mẹ xót xa bảo học hành vất vả quá, trách bố sao lại để mình đi trường y khổ thế! Thế là mình đã bắt đầu biết nói dối.

Mất phương hướng từ năm nhất, mình rơi vào tình trạng không biết bắt đầu từ đâu, cho đến một ngày có hai thiên thần từ trên trời rơi xuống, hơi xấu (hehe) nhưng rất tốt tính và học giỏi. Nói cho mỹ miều vậy thôi chứ chúng nó cùng tổ, được phân nhóm thực tập cùng từ đầu năm, mỗi lần mình làm gì sai trái là kết quả cả lũ bị ảnh hưởng. Suốt ngày nghe chúng nó lái nhái bên tai "Học đi! Học đi! Học đi" còn bài vở cho mình mượn tất. "Học đi! Học đi! Học đi" ngày này qua ngày khác, tháng này qua tháng khác không mệt mỏi, như những con ve sầu ngày hè rút ruột để hát những bài ca tưởng như nhàm chán nhưng thấm đến tận trái tim mỗi con người dù sắt đá đến đâu. Đến bây giờ, mình vẫn nhớ ơn và cảm ơn chúng nó. Tình bạn đẹp là một phần động lực giúp mình thoát khỏi đầm lầy bối rối. Sau này, thỉnh thoảng gặp nhau bù khú ăn uống, chúng nó hỏi: "mày có bao giờ hối hận không?" Mình cười bảo " Tao chưa bao giờ hối hận về những gì mình đã làm cả". Nhờ chúng nó,

mình nghiệm ra rằng, chính con người tạo ra số phận và quyết định số phận chứ mình không tin vào chúa trời và Phật.

Không hiểu lý do gì mình bắt đầu chăm lên? Một phần chắc do được động viên, một phần lớn nữa không rõ nguyên nhân, chỉ là tự nhiên lao vào học như ma đuổi, học như một sinh viên y bình thường vốn phải thế. Làm lủi lên giảng đường hàng ngày như cái máy. Sáng dậy từ 4 giờ, trùm chăn bật điện học đến 6 giờ, cho đến khi cổng ký túc xá mở là mình cắp túi bò lên khu tầng 2 nhà Hóa Sinh ngồi đến 7 giờ. Về ăn sáng rồi đi viện, chưa mua cơm mang lên giảng đường ngồi, bị nhốt trong đó đến giờ học lý thuyết buổi chiều. Tối, ăn cơm xong, lại lên ngồi đến 11 giờ đêm về ngủ. Thỉnh thoảng lắm mình mới đi chơi một buổi. Lủi thủi đi một mình, về một mình, năng cũng như mưa như thế 5 năm liền tù tù, không kể thêm 1 năm ôn thi nội trú sau khi tốt nghiệp. Lũ bạn cùng tổ vẫn nhìn mình như một thứ quái thai nào đó. Kết thúc 6 năm người mình gầy như con mằm, bụng dính ra đũng sau lưng. Đến viện Bạch Mai học, có thầy nhìn thấy hỏi: "cậu có nghiện không? Đã làm xét nghiệm HIV chưa?" Mình cười he he. Thành quả đầu tiên của việc học hành chăm chỉ là vài năm sau, ngay cả mấy môn chính trị phát rồ mình cũng toàn điểm giỏi. Lũ bạn thì thào: "Thằng này bị điên". Chỉ có mình không biết là mình đã điên chưa.

Suốt những năm đại học, mình thích duy nhất một đứa bạn, chỉ thích thôi chưa yêu. Nó cũng biết điều đó. Chỉ hai đứa biết, ngoài ra không ai biết. Nhờ nó mà mình làm ra được mẫu trái tim đôi bằng đồng tiền đầu tiên. Nó là người đầu tiên mình tặng, nó biết điều đó. Rồi đột ngột trái tim mình đóng chặt lại, cả hai cũng chẳng may nghĩ ngợi gì. Mẫu "moneygami" ấy mình sẽ vẫn mãi mãi dành cho người bạn ấy, Dù sau này mình phổ biến khắp nơi, đến nỗi không ai còn biết đến tác giả nữa. Đến độ, cách đây vài hôm, đi uống cà phê, mình gặp cho một đứa bạn khác mẫu này, nó khen: "khéo tay nhỉ!" Mình khoe: "đây là sáng tác của tao đấy!" Nó nheo mắt bảo: "nói phét, bọn trẻ con gần nhà tao gặp đây cái này". Mình cười xòa. Bây giờ, đứa bạn

mình thích ấy đã có gia đình, nó tâm sự: "ngày xưa tí nữa tao yêu mày ngày xưa tí nữa tao yêu mày". Mình cười he he bảo: "con người tạo ra số phận, nếu tao yêu mày thì có lẽ mày đã mất cả cuộc đời này, đôi khi sự bất thành lại là hạnh phúc."

Ngày mình đạp xe 30 km về nhà mồ hôi nhễ nhại chỉ để khoe với bố mẹ mình được học bằng kỳ đầu tiên, cũng là ngày mình nhận được tin mẹ phát hiện ung thư phổi đã sang giai đoạn muộn. Khối u trung thất nằm sát quai động mạch chủ khó can thiệp. Chẳng biết nói gì. Mẹ khóc. Bố khóc. Riêng mình không khóc. Mình biết mẹ thương hai chị em mình. Chị gái đã tốt nghiệp đại học chuẩn bị đi làm, biết mẹ ốm liền nghỉ ở nhà. Những ngày cuối, mẹ đã nói với mình rằng: "sống trong cuộc đời phải biết chấp nhận, không ai được lựa chọn nơi mình sinh ra". Mẹ phận mỏng, không chờ được đến lúc mình thành người, nhưng mẹ tin mình là người tốt, cuộc sống cho trọn tình mọi thứ sẽ đến. Mẹ hạnh phúc vì mẹ đã có một gia đình, Chỉ có điều nuối tiếc nhất là mẹ không kịp nhìn thấy mặt con dâu của mẹ. Lúc ấy mẹ cười còn mình lặng lẽ khóc giấu giếm dưới nhà. Mình không muốn mẹ thấy con trai mẹ yếu đuối. Đó là lần duy nhất mình khóc mà mẹ biết.

Rồi mẹ mất vào một chiều khi mình đang ngoài Hà Nội. Mãi sau này khi ngồi uống trà buổi sáng với bố, mình hỏi: "tại sao lúc ấy không gọi con về?" Bố thở dài: "mẹ muốn ra đi một cách thanh thản". Mình nhận ra rằng, cuộc đời mỗi con người là những chuyến đi. Có những chuyến đi gập ghềnh đầy nuối tiếc, dự định dang dở và người ta không cam tâm bước lên nó. Họ đi với đôi mắt khép hờ. Có những chuyến đi khác trên con đường vạch sẵn, dù không đến được cuối cuộc hành trình thì bước chân vẫn nhẹ nhàng. Bởi họ có niềm tin, một giấc ngủ say không vương vấn như cuộc đời cho ta thế. Và mình vẫn băn khoăn không biết liệu mẹ có còn nuối tiếc điều gì? Câu trả lời dường như vẫn còn bỏ ngõ.

Ngoảnh đi ngoảnh lại thắm thoát đã mười một năm, thời gian trôi nhanh

như bị đánh cắp. Đến bây giờ, bố vẫn còn day dứt vì câu nói của mẹ. Nghe các cậu các dì kể ngày mẹ mất, mẹ có nói với bố rằng, có lẽ sai lầm lớn nhất của đời là cho mình đi học Y. Lúc đó, bố ngồi yên không nói gì. Bây giờ đi làm, thỉnh thoảng về nhà ngồi uống trà buổi sáng nói chuyện phiếm, bố lại hỏi mình: "theo nghề y có áy náy không?" Mình cười: "đó là cái nghiệp mà còn phải theo suốt cuộc đời rồi, có cho lựa chọn mà lại cũng đã muộn". Hồi học Y, mẹ đi xem tử vi về bảo: "mày không thích hợp gì hơn nghề bác sĩ hoặc nghề thầy giáo". Bây giờ thì làm cả hai trúng phóc còn gì.

Và mình bắt đầu tin cuộc đời có duyên nợ.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Lò Luyện "Tâm Thần"

Học trường y quá nhiều áp lực!

Dân trường y nổi tiếng vì chăm học và học nhiều một cách kinh dị. Thời gian đầu, mình vẫn chưa hiểu động lực nào giúp các đồng chí ấy học khiếp thế, thậm chí học một cách điên cuồng, 10 Món đít trên giảng đường ngày này qua ngày khác trừ thời gian ngủ. Mỗi tối, cả ký túc xá vắng hoe, bọn sinh viên Lũ lượt lên giảng đường trừ mình nằm nhà nghe nhạc đọc truyện. Tối nào trên giảng đường cũng đông nghịt người, đưa nào đến sớm được ngồi dưới quạt trần mát vi vu, còn không thì vừa học vừa quạt phành phạch. Ngày hè nóng điên người, bọn nó vẫn kiên trì ngồi một xó tự kỷ kiểu triết gia. Không mai hôm nào ra muộn giảng đường hết chỗ không muốn về, cả lũ lại kéo nhau ngồi bãi cỏ lồi sách ra ngả ngón các kiểu, đọc bài cho nhau. Nhổ cái kiểu phong trào thế này mình làm được khối thơ tình, ngồi bãi cỏ đọc cho hai đứa bạn nghe. Chúng nó thường bảo thơ mày nhiều quá phải mang bô ra hứng.

Thầy giáo mình trên lớp bảo: "Nhìn hai đứa trên đường biết ngay đứa nào học y đứa nào không, bởi những đứa học Y có một điểm chung là cái mặt trầm tư băng khuôn", mà theo mình gọi là trông ngu ngu, một đặc trưng không lẫn đi đâu được. Còn sinh viên trường khác thì rất đa dạng, theo như cư dân mạng bây giờ gọi đó là "troll face" - mặt tiểu lâm, cư dân trường Y không có và sẽ không bao giờ có. Có lẽ vì thế mà nhà trường kiên quyết làm cái vỉa hè to uyển trên đường Tôn Thất Tùng, đặng sinh viên đi trên ấy cho an toàn, kéo lơ ngơ tự gây tai nạn mang tiếng nhà trường.

Năm đầu tiên đi học xác, những cái xác ngâm formol xám ngoét đầy mùi hăng nồng của hóa chất được vớt lên khỏi bể cho sinh viên học. Học xong lại thả xuống đáy cho khỏi hỏng. Lũ sinh viên học hành say sưa, lắm lúc quên không dùng phanh gấp mà lấy bút khều khều, xong rồi cho ngay lên mồm cắn cũng chẳng sợ. Có đứa khóa sau mình loay hoay đứng thế nào ngả ùm vào bể ngâm xác ướm như chuột, về nhà cả bọn kể lại với nhau như có gì vui lắm. Cuối đợt chuẩn bị thi còn đăng ký mượn xương về ký túc luyện thêm. Bạn mình trường khác tò mò đó đi học cùng một buổi, đến nơi chưa kịp vào đã mặt cắt không còn giọt máu, đông thẳng. Từ đây trở đi không thấy nó vào trường chơi với mình nữa, nó bảo: "tao không ăn được thịt mất đúng một tháng". Mình cười he he bảo: "ngu thế, thịt thì có liên quan gì đến giải phẫu cơ chứ!"

Từ năm thứ hai, bọn trong lớp đã xì xào việc thi nội trú thế nào điều kiện ra sao, đứa nào định theo ngành nào, lúc ấy mình vẫn còn mải miết với mấy quyển sinh lý bệnh và dị ứng miễn dịch. Bọn sinh viên nhai nhép rón rén đi viện nhìn các anh chị nội trú tỏa đầy hào quang sáng chói, mỗi lời nói như phun châu nhả ngọc. Lần nào đi buồng (đi khám lại bệnh nhân) các anh chị cũng đều kéo theo cả đàn sinh viên. Cho đến sau này học xong nội trú, mình mới hiểu, trong đồng đồ hiệu ấy cũng có hàng "fake" (đồ giả).

Làm ngành y ngại nhất khoản đi trực, đặc biệt trực ở cấp cứu mệt kinh khủng! Những ngày đầu tiên đi viện, sinh viên năm 3 bắt đầu học triệu chứng, rất chăm chỉ học thêm. Ngoài các buổi trực chính thức còn đi thêm các tối khác vì buổi tối là khoảng thời gian học lâm sàng tốt nhất, hỏi han và khám xét bệnh nhân rất dễ dàng. Bệnh nhân cũng thích vì được quan tâm. Còn ban ngày, các thành phần học viên kéo nhau đi lốc nhốc, đứng ngồi khắp nơi. Bệnh nhân nhìn thấy sợ chết khiếp xưa như xưa ruồi, không phải không thích sinh viên mà do đông quá. Đồng ý cho một đứa nghe phổi phát là ào đến chi chít ống nghe trên một tấm lưng. Nghe xong bàn tán một hồi rồi lang thang qua phòng khác chẳng đâu vào đâu.

Thời gian đầu, mình cũng lượn lờ bệnh viện mỗi tối nhưng rồi thừa dần thừa dần, sau đó chỉ hôm nào trực mới đi. Đi trực các khoa có mỗi nhiệm vụ đưa xét nghiệm, đi mòn chân vì khoa hóa sinh với huyết học không cùng tòa nhà, luôn chỗ nọ né chỗ kia như đi trong mê cung. Có lần mình đi ngang qua góc tối của viện, thấy thằng nghiện đang chích ma túy mình chạy tuốt cả dép. May nó đang phê lòi không thì toi. Từ đó mỗi lần đi đâu mình rủ thêm đứa bạn đi cùng cho lành, vừa có đứa nói chuyện vừa an tâm. Mình không muốn đi trực nữa, không phải do máu me hay học hành giảm sút mà thấy hiệu quả chẳng đến đâu, ở nhà đọc sách cho xong, hôm nào đến lượt mới đi.

Sinh viên Y phải nạp một lượng kiến thức tương đối khổng lồ, có cổ nhồi nhét trong sáu năm cũng không thể đủ, dù bổ đầu mà nhét vào cũng không kịp, nên mình bò lên giảng đường hàng ngày, hàng tuần, hàng năm. Ngày nắng cũng như ngày mưa. Đến nỗi bọn cùng phòng sợ, chúng nó sợ mình bị tâm thần. Trường Y năm nào, khóa nào cũng có đứa bị tâm thần, đặc biệt khoảng thời gian giáp thi học kì.

Khóa mình có đứa học rất chăm và giỏi, suốt ngày lên giảng đường ngồi học, cuối mỗi kỳ học, đứa nào cũng ngưỡng mộ nó bởi điểm trung bình cao ngất ngưỡng. Đến một ngày, người ta phát hiện nó nằm ngủ ngon lành cùng đàn chó sau nhà ăn sinh viên, vội vàng bê đi viện. Kết quả Đồng chí ấy nghỉ học một năm ở nhà điều trị. Sau đó, cậu ấy học lại khóa dưới mình, không còn nổi bật được nữa. Xót xa hơn, cô bạn thân cùng quê với mình, trước ngày thi tốt nghiệp Y6 (sinh viên Y năm thứ sáu) ba ngày, bỏ nhà biệt đến bây giờ vẫn chưa thấy tung tích gì. Mỗi lần nhớ đến không khỏi bùi ngùi.

Học trường khác 4 năm đã ra trường. Thế nên, trong khi mình vẫn hàng ngày còng lưng vác hàng huyện sách lên giảng đường ngồi và hàng tháng về nhà ngửa tay xin tiền trợ cấp, thì bọn bạn cấp 3 học khối ngành kinh tế đã đi làm. Chúng nó đã kiếm ra tiền, có đứa rất nhiều tiền, mua nhà cửa xe pháo ầm ầm. Ngày 30 tháng 4 hàng năm họp lớp, mình ra ngồi thu vào một góc

nghe lũ bạn hào hứng kể lại chuyện làm kinh tế. Đứa bảo tao mua được mảnh đất này, thằng kia mua được con ô tô kia, con ấy lương hàng tháng có chục triệu sống thế đếch nào được ở cái xó Hà Nội này, có mà ăn cám. Mình chạnh lòng, ông anh khoá trên mới ra trường, cạnh cục mãi mới xin được vào bệnh viện huyện mất hàng trăm triệu, lương khởi điểm 2 triệu. Vào nhà chơi, bố mẹ ông ấy xuýt xoa may thế! May thế! Vậy ra mình đang sống bằng niềm tin trong một xã hội phát rồ.

Ngành y là thế, học hành là thế, áp lực là thế nhưng mấy ai biết. Vẫn chửi đều đều như vắt chanh và cả xã hội nhìn nhận vấn đề một cách lệch lạc theo cách nhìn của nhà báo.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Ký Túc Xá

Từ bé đến lớn mình được cả nhà chiều. Ngoài việc đi học hàng ngày ra, chỉ có mỗi nhiệm vụ ăn và rửa chân trước khi ngủ. Lắm hôm quên còn bị nhắc ồi ời. Năm học đầu tiên xa nhà lạ nước lạ cái, ra Hà Nội đường đông nhưng nhúc, mình là thằng nhà quê chính hiệu như bò đội nón không dám đi đâu sợ lạc. Mình đăng ký ở trong ký túc xá cùng 10thằng, mỗi đứa một nơi. Mọi việc phải tự mình phục vụ, tự do tự tại không người quản thúc rất dễ hư và đương nhiên hư. Thời gian đầu tiên còn đóng quỹ phòng mua cái sục bằng dây may-so về cắm vào xô đun nước, buổi tối khuya và sáng sớm dậy pha mì tôm ăn uống xì xụp. Đồ bán cho sinh viên toàn loại rẻ tiền nên hỏng liên tục, rồi thôi không mua chung nữa, của thằng nào thằng nấy dùng. Vào phòng lúc nào cũng thấy quần áo cùng đồ đạc giăng như mạng nhện khắp nơi.

Xa nhà không ai quản lý, mình bắt đầu tập tành uống rượu. Sinh nhật đứa cùng phòng, một đứa bạn của nó ở trường Bách Khoa khệ nệ vác đến hũ can rượu trắng. Cả lũ ngồi xung quanh cái chiếu và chuyền tay nhau cái bát. Đây cũng là lần đầu tiên mình nhắm mắt thử, một tý rượu say mất ba ngày nằm nhà. Các trường khối kỹ thuật, phòng đứa nào cũng có can rượu. Thời gian đầu mình còn lang thang đi chơi, sau rồi cạch hũ vì mỗi lần tụ tập chúng nó lại lôi can rượu ra bắt uống, nên bị chúng nó bảo không hoà đồng. Mình kệ.

Sau này khi đã vào nội trú, mình đã chứng kiến cái chết lãnh nhách của bọn sinh viên trường kỹ thuật ép nhau uống rượu, vì sĩ diện nên mời bao nhiêu uống bấy nhiêu. Toàn những thứ rượu đều bởi sinh viên tiền đâu mà mua rượu xịn. Sau rồi chúng được đưa đến bệnh viện trong tình trạng mất não, rồi chết. Những cái chết ngu xuẩn và đau lòng. Nghĩ lại thời gian ấy

mình thấy sợ. Nhưng nếu biết sợ thì đã chẳng là tuổi trẻ và ai cũng đã từng phải trả giá cho chính mình để trưởng thành. Những cái giá ấy quá đắt.

Thời gian đầu ký túc chưa có nhà vệ sinh khép kín, mỗi tầng chỉ có hai cái chung, mùi khai chỉ có ở hai đầu nhà chứ không ở khắp các hành lang như bây giờ. Cứ chiều tối, lũ con trai tranh nhau nước, đứa nào về muộn không kịp tắm là hết. Lúc mới vào, mình rất thắc mắc tại sao bọn con trai đi tắm đều bôi dầu gội lên đầu trước trong phòng, một anh lớn ra vẻ bí hiểm tự nhiên mà sẽ biết. Mình hoành tráng kiểu đại gia, ngày đầu vác nguyên cả chai dầu gội to dùng ra nhà tắm, mọi người đổ xô ra xin 3 ngày hết sạch. Từ ấy trở đi, mỗi lần đi tắm là đổ một ít dầu lên đầu, thông thả đi ra hành lang giống như những đứa khác. Mình bắt đầu khôn ra một tý.

Chuyện mất nước xảy ra như cơm bữa, bể hết nước cạn vẫn lên đục ngầu. Cả lũ phân công nhau múc nước cho vào xô chờ lắng xuống chắt nước trong sang xô khác để sục nước uống. Có lần nước cạn, mình nhẩy lên thành bể thông dây buộc quai xô xuống tận đáy bể múc nước như thường ngày. Múc lên được nguyên cái băng vệ sinh dùng rồi ai vớt xuống từ thời tám hoánh. Vừa sáng, mấy đứa cùng phòng khen nước ký túc xá ngon hơn nước quê, thấy tỏm, cả ngày sợ không dám đụng đến giọt nào. Được hai ngày sau quên bếng mất, lại lon ton đi múc nước về sục ăn mì tôm xì xụp như không có chuyện gì xảy ra. Cả phòng vẫn béo quay béo cút, trừ mình.

Khu ký túc bọn con trai đầu tiên ở tầng một, còn bọn con gái ở các tầng còn lại. Dù học đại học nhưng vẫn chưa thoát khỏi kiểu trẻ con nghịch dại. Cả dãy phòng năm nhất chuyên môn có trò rình lấy quần áo của đứa đang tắm đem về phòng không trả. Chiều nào bên nhà tắm nam cũng cãi cọ gọi nhau í ới, đứa tông ngồng trong nhà tắm thò ra cửa gào thét đòi đồ, đứa trong phòng bấm bụng cười rinh rích. Có đứa thấy hành lang không có ai vội vàng chạy vù về phòng, chạy đến nửa đường thấy mấy chị sinh viên năm trước lững thững trên giảng đường về vội vàng chạy quay lại. Đứa trong nhà tắm

liền sập cửa không cho nó vào, tiến thoái lưỡng nan.... Nghĩ lại rợn người, may mà không phải mình he he.

Trường y đầy cây cối, hôm nào trời mưa thì ếch nhái thi nhau gọi tình ỉ oạp. Có lần trời mưa xong, mấy thằng phòng mình rủ nhau đi bắt cóc, người ướm như chuột. Một đĩa cắm ống hút vào miệng cóc, một đĩa ngâm đầu kia thối khói thuốc lá vào. Con cóc ho khù khụ như ông già bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính trong đợt bội nhiễm. Đợi tối muộn, rình bọn sinh viên xung kích đi tuần đêm xong rón rén lên phòng bọn con gái thả qua khe cửa. Một lúc sau trong ký túc có một thứ âm thanh khủng khiếp, lần đầu tiên trong đời mình nghe thấy. Mọi người tưởng đĩa nào tự tử vì tình, náo loạn mất một chập. Sáng sớm bên xung kích có cuộc họp điều tra vụ này nhưng chuyện không đi đến đâu cả.

Sau đó tòa nhà ký túc được cải tạo lại, công trình khép kín không còn công cộng lộ thiên như trước. Rặng cây cối um tùm trước khu giảng đường được quy hoạch lại thành vườn hoa ghế đá. Ếch nhái ít đi và bọn sinh viên thay vì nghịch dại, chúng có chỗ hẹn hò tình cảm như ở công viên. Tuy thế, chuyện ở bẩn thì vẫn như cũ. Bởi vì, thời gian học trong ngày đã từ sáng tới chiều, không có thời gian chăm bẵm cho cái tổ chui ra chui vào mỗi tối. Thành ra bước chân vào ký túc xá trường y là có thứ mùi đặc biệt, như mùi người ồm lâu ngày không tắm. Mình hay bảo, đó là sự tập luyện cho cái mũi trước khi đi viện.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Đời Ười Chân Nhân

Năm cuối đại học, bạn bè xôn xao chạy tứ tán xin đề tài khóa luận, mình không đi mà ở nhà chuẩn bị tài liệu thi tốt nghiệp. Bọn cùng tổ chửi: "đồ điên! Làm khóa luận vừa nhàn vừa điểm cao không muốn lại đâm đầu vào học vớ vẩn, để thời gian mà ôn thi Nội Trú, chứ cày học bơ ra điểm vẫn thấp." Mình kệ. Nội trú khi ấy vẫn là một khái niệm gì đó xa vời không rõ ràng. Một thứ hàng xa xỉ cho đứa nhà nghèo như mình.

Tốt nghiệp trường y với tấm bằng trên tay, mình mừng húm thấy bản thân vẫn còn lành lặn chưa sứt mẻ gì. Buổi tối hôm ấy, bố đãi ông bác sĩ con bằng các món ăn tự nấu bao gồm cơm sống, đậu sống, măng chua xào, thịt bò đen xì. Mình nuốt vào và chảy nước mắt, khen: "ngon lắm! ngon lắm!". Hóa ra những ngày mình đi học, ông vẫn lơ mơ ở nhà và tự phục vụ cuộc sống theo cách đó. Bà chị mình đi lấy chồng, thỉnh thoảng té tạt về nhà được lúc nhát. Bữa cơm có cậu một mình ngồi cùng, mình bảo bố lấy vợ đi. Bố cười buồn, bố đến với mẹ từ số phận, ông không vượt qua được quá khứ. Bố bảo: "học xong rồi, nghỉ ở nhà một năm cho lại sức, xin việc sau". Mình hỏi: "còn ở nhà một tháng rồi đi học tiếp, Bố có nuôi được con nữa không?". Bố gật đầu. Thế là mình tiếp tục đi, bắt đầu khởi đầu cuộc hành trình mới. Mình muốn bỏ thêm lý do để tiếp tục hi vọng để cuộc sống bớt nhàm chán.

Ra Hà Nội, mình đăng ký học định hướng chuyên khoa nội 6 tháng. Thời gian thử thách không biết làm gì nên đủ dờn theo bạn bè đi học ôn thi Nội Trú, xác định học cho vui chắc gì đã đỗ. Từ trước đến giờ, mình vẫn ấn tượng với hồi sức cấp cứu nên quyết định đăng ký thi không dẫn đo. Đứa bạn gàn: "làm vất vả chết, lại nghèo, mày thi làm gì!". Mình lắc đầu: "tao thích".

Bọn thi nội trú dự định thi chuyên ngành nào thường ít khi bô bô cái mồm ra như mình. Mọi người sẽ nghe ngóng trước khi lựa chọn chuyên ngành tránh các cao thủ, đồng thời tung hỏa mù dọa dẫm khác, kín miệng đến phút cuối cùng để có nhiều cơ hội đỡ hơn. Mình không thể, thích là thích, trượt thì thôi, áp lực không quá nặng nề. Năm đó, bộ môn cũng mở đào tạo định hướng, các anh bảo đi học trước làm quen rồi và nội trú làm việc luôn. Mình trốn biệt, nhảy sang định hướng nội bổ sung kiến thức đã. Học hành lơ ngơ thế quái nào năm ấy đỡ được nội trú, chẳng may đâu. Có một chút nỗ lực và may mắn trong đó. Hăm hở về ăn ngủ ở nhà chuẩn bị "đi tù", béo ị như con heo đúng nghĩa.

Thời sinh viên, gia đình chăm nuôi hoàn toàn chỉ mỗi nhiệm vụ ăn và học. Nhiều đứa học không được phải cố hoàn thành nhiệm vụ còn lại đó là cố mà ăn. Kết thúc 7 năm học gồm đại học và chuyên khoa định hướng, bắt đầu gia nhập lực lượng bác sĩ nội trú bệnh viện. 50 chú toả ra hơn 20 chuyên ngành khác nhau, các đồng chí còn lại sau một năm miệt mài học tập thi không đỗ cũng toả ra đi xin việc khắp nơi. "Loài nội trú", một thứ theo một vài đại ca đi trước bảo rằng nửa người nửa ngợm nửa đười ươi, tuổi đủ xếp loại sắp già. Nếu như đứa nào dưới quê, thì gia đình sớm lo sốt vó vì chỉ có đúp lại mới học lâu thế. Hàng xóm thì thảo câu vào câu ra, nội thanh minh không cũng mất cả ngày. Ăn bám mãi xấu hổ chết, tiền chưa kiếm được, vẫn ngửa tay xin đều nhưng bóp mồm bóp miệng hạn chế bớt, bắt đầu biết ngại. Hoàn cảnh éo le đời xô đẩy loài nội trú bước vào đời sống chị Dậu. Mình di chuyển từ ký túc xá nhà trường sang ký túc xá dành cho bác sĩ nội trú bệnh viện, vị trí rất phong thủy- cạnh nhà xác.

Cái tổ kiến nơi loài nội trú cần mẫn đi đi về về mỗi tối, mở cửa, tu bảo dưỡng và ngáy như sấm ấy luôn luôn tiết kiệm tiếng người và thừa thãi âm nhạc. Hằng ngày, nội trú được nghe nhạc; hằng giờ, nội trú được nghe nhạc; lúc ăn, phụ chú được nghe nhạc; trừ lúc nội trú ngủ, nghĩa là vào buổi tối. Cuộc sống cũng quý tộc nếu như cái thứ nhạc được nghe không phải nhạc

đám ma và đồ ăn không phải mì tôm "cởi truồng" (mì tôm không phụ gia). Nghe mãi đâm nghiện! Có ngày cuối tuần không đi chơi, nằm nhà không ngủ được mặc dù đêm trước thức lòe mào, người bả hoải chạy ra chạy vào không làm được cái gì ra hồn. Không phải mình mình bị thế, mấy đứa cùng phòng cũng trong tình trạng tương tự. Đang lằm bằm 'đ** ngủ được!' thì một đứa buột mồm: "hôm nay không có đám ma nào nhở?" Cả lũ à một cái, hóa ra thiếu nhạc đám ma nên không ngủ được. Mình cất công tìm hiểu giai điệu ấy, hóa ra nhận đám ma chính là bài Xẩm Thập Ân, tải ngay về con iPod nghe mỗi tối. Rồi hồ hởi đi khoe khắp kí túc như thắng nghiện và được năm heroin. Một lũ nghe xong xuýt xoa với nhau: "Hà Thị Cầu rên rỉ hay hơn Xuân Hinh".

Tiền lương của nội trú hệ Nội từ khóa mình về trước được bộ y tế ưu ái trả. Trước khi nuốt được món hời này, mình đã phải nghe hàng đồng từ ngữ. Lúc phổ biến, mình đang mãi nói chuyện, nghe đâu loáng thoáng đại loại như vinh dự, hân hạnh gì đó. Mức ưu đãi giống như thập kỷ rưỡi trước, nghĩa là.... Hai trăm hai mươi ngàn một tháng, nhà trường ưu đãi lăm lăm mới cho thêm hai trăm, vị chi bốn trăm hai mươi ngàn đồng mỗi tháng. Tất cả sướng rơn. Chúng mình sống bằng lý tưởng và không khí quen rồi. Phòng mình hoành tráng, bốn đứa góp tiền mua hân cái tủ lạnh mini cho oai. Cầm chạy sà sã hàng năm trời không có gì bỏ vào, mỗi lần mở ra hôi rình.

Từ khi chuyển vào viện ở, mình bắt đầu có thói quen cà phê ở căng tin bệnh viện, nơi mình quen miệng gọi là cà phê nhà xác để phân biệt với cà phê trong căng tin nhà Nhật. Ở đó bán thứ cà phê có vị hoi hoi mà các học viên CKI (chuyên khoa I) Tây Nguyên nơi quê hương cafe Ban Mê về học ngồi nhâm nhâm chê tởm quá tởm quá uống không nổi, còn mình điềm nhiên uống ngon lành, thu hoạch được bao nhiêu con mắt hăm mộ của dân Cà phê chuyên nghiệp. Mãi sau này mình mới biết thứ nước mình uống là đậu tương và ngô rang cháy, cà phê chân chính không có cái vị ấy. Công việc căng thẳng, cà phê là thứ "ma túy" giúp mình tỉnh táo cả ngày lẫn đêm làm việc.

Huỳnh huych từ sáng đến trưa, hồi hả vào phòng ngồi chưa ấm chỗ, liếm vèo phát hết suất cơm nguội ngắt, xong rồi lại lao ra làm việc, lằm lũi lằm. Lúc nào bệnh nhân đông quá, lộn xộn, mình bức xúc sủa nhặng lên một hồi là bệnh nhân rúm lại im re, rồi lại lằm lũi làm việc tiếp. Cuối ngày trôi ra ngoài bệnh phòng, trước khi về ký túc xá, Bé tập vào cà phê Nhà Xác làm cốc cho tỉnh táo rồi về ôm con laptop cho đến lúc đi ngủ. Đến một ngày dạ dày bắt đầu biểu tình, nó phát ốm khi phục vụ mình.

Mình bị nôn ra máu lần đầu tiên. May một mình ở nhà không ai phát hiện. Sợ quá giấu biệt. Tối về, bọn cùng phòng hỏi: "mặt mày sao xanh mét thế". Mình bảo mệt rồi nhăn nhó cười trừ. Bạn có việc cần nhờ, mình tắt điện thoại trốn mất, báo hại bị chửi là đồ kiêu căng, đến tận bây giờ, chúng vẫn còn nhắc. Các cụ nói số thầy thì để cho ruồi nó bu quá không sai. Suốt ngày, mình lại ngại với bệnh nhân cần thế nọ cần thế kia, đến khi mình bị bệnh, bỏ qua tất mọi kiêng cử, vẫn đi ăn cơm muộn, vẫn nhảy loi troi lên khi có chuyện, tự mua hàng đông thuốc về uống, may không thấy tái phát lần nào. Mình vẫn chưa chết, chỉ ngắc ngoải.

Trong một năm sụt tất cả 9 kg, nhanh phát khiếp! Ai cũng kêu sao mày sút nhanh vậy, làm việc để sống chứ làm để chết à. Nhìn quanh ai cũng làm việc như mình, có khi còn hơn mình nhiều lần, hình như chúng ta đang dặt tay nhau xuống địa ngục. Về nhà bố bảo bỏ nội trú đi, ở nhà bố xin việc. Mình cười he he bảo cố đến nước này không bỏ được. Lúc mới vào nội trú, mình trắng và tròn tròn hơi kiểu "em chã", chị em khen rồi rít đẹp trai hiền lành, mình chỉ nhăn nhó cười trừ. Sau bao năm, tự nhiên thành tinh, thỉnh thoảng được chị em y tá nhắc lại quá khứ, mình đau khổ lằm bằm: "tại các cô mà tôi mới ra nông nổi này, già, đen, bẩn và cạu cọ".

Nội trú luôn bị so sánh với cao học và phải chịu áp lực kiến thức và tay nghề cao hơn cao học, mặc dù cao học là những người đã đi làm, đã có ít nhiều kiến thức cùng kỹ năng thực tế. Một số học viên cao học còn cao thủ

hơn nội trú nhiều lần. Lắm lúc tinh vi, chỉ bảo tận tình anh chị phải làm thế này phải làm thế nọ, sau rồi biết nói hớ, nhập tâm im thít, cun cút làm việc, bị đá dít không dám ăng lên tiếng nào. Ngày làm việc, tối đọc sách, rồi báo cáo báo chồn inh lên. Liên tục lên khoa từ trời chưa nắng và ra về khi trời mọc sao chi chút. Đi qua nhà xác, trời tối vắng người, tiếng bước chân càn cạch nghe như tiếng chân người đuổi theo sau, dựng tóc gáy. Một số đứa bị cốm nắng trắng ớn, cứ ra ngoài đường là cười ngơ ngẩn dù chả có việc gì để cười. Cái vẻ mặt của nội trú Nội bước thêm bước tiến mới, đặc trưng hơn sinh viên Y một bậc, theo từ ngữ dân gian gọi là "cái mặt viêm não bẩm sinh"

Loại nội trú sống đơn giản, ước mơ cũng nhỏ nhoi. Trục đêm 30 Tết, khi tất cả thành phố náo nức đi xem bắn pháo hoa, gửi bệnh phòng chạy vù ra cổng bệnh viện, nhìn xe đi lại một tí rồi quay về lòng hân hoan. Vậy là đã thỏa mãn lắm lắm!

Nội trú là một thứ gà công nghiệp. Một nửa đời đi học, tốt nghiệp phổ thông 12 năm song lao vào học đại học 6 năm, chờ thi nội trú 1 năm, học tiết 3 năm, vị chi hai mươi hai năm liên tục không ngơi nghỉ, các bậc cha mẹ méo mặt nuôi con. Cuộc sống không chờ đợi ai, lũ bạn ngành khác đã lên chức nọ chức kia, vị trí cùng gia đình ổn định, đi đâu cũng là lượt đàng hoàng. Còn mình đầu bù tóc rối, ra ngoài đường chân xỏ dép tổ ong, áo phông quần bò. Tự thấy may mắn hơn rất nhiều đứa khác vì không phải lo lắng đến vấn đề kinh tế, chỉ phải lo học. Để duy trì cuộc sống, các bạn nội trú khác đồ xô đi trực thêm buổi tối tại các viện tư, kiếm vài trăm nghìn mỗi buổi tối để duy trì cuộc sống. Công việc hàng ngày, đọc sách, báo cáo, trực tối, trực thêm chiếm hết thời gian. Lúc nào cũng thèm ngủ. Cuộc sống và công việc đẩy con người mất hết niềm tin vào điều tốt đẹp, mình rơi vào stress kéo dài.

Nhiều học nội trú là nghề tay trái origami của mình phát lên như điều, nên tích trữ hàng thùng giấy màu các kiểu dưới gầm giường và trên nóc tủ. Về đến phòng, leo được lên giường là vớ ngay tờ giấy gấp gấp bóp bóp xả stress.

Thình thoảng ra được cái gì đó là sướng cười rinh rích. Bọn cùng phòng gọi mình là nghệ nhân bóp chim, thằng đồng môn mất dạy đẩy sự éo le lên mức cao hơn, nó gọi mình là chim giấy. Rồi cái tên trên giấy cũng lan ra xa, chị em trong khoa thì thảo hỏi mình chim giấy nghĩa là thế nào, mình hào phóng tặng luôn cho chị em con chim, chị em sướng rú lên bảo chim đẹp, chim đẹp, hehe. Thành quả đầu tiên hơn 20 năm theo đuổi Korigami chính là cuốn sách đầu tiên được in ở Mỹ và châu Âu cùng các bạn Việt Nam. Đưa bạn ở nước ngoài email về, nó ngạc nhiên thấy cái mặt mình trên một kệ sách bên xứ Anh Quốc xa xôi, đâm nghi ngờ hỏi cho ra nhẽ. Thú thực, sách in iếc hoành tráng vậy nhưng với đồng lương của mình lúc bấy giờ không đủ để mua nổi quyển sách của chính mình.

Một nội trú chân chính bị coi là con gà tây đúng nghĩa: ra đường bị công an bắt không biết xin xỏ thế nào; đi chợ mua toàn đồ kém chất lượng mà không biết. Ở Hà Nội 9 năm, mình chỉ biết mỗi đường đến viện Bạch Mai với Việt Đức cùng một vài viện khác. Biết mình thuộc loại thiếu năng bẩm sinh về tìm đường, mỗi lần hẹn hò gì, Bọn bạn thường lấy Bạch Mai làm tâm khoanh vùng địa điểm trong bán kính 2km, thế mà vẫn đi lạc như thường. Cuộc sống Không chỉ có công việc, đi làm và đọc sách. Mình nhận ra cuộc sống cần có những niềm vui khác. Trường đời có bao nhiêu thứ cần tìm hiểu, chỉ số IQ có thể không đến nỗi nào nhưng EQ thấp một cách thảm hại. Xã hội thì đầy rẫy những kẻ lọc lõi sẵn sàng xẻ thịt bất cứ con gà ngây thơ nào. Những khuôn mặt thánh thiện có tâm hồn ác quỷ luôn hiển hiện khắp nơi, những Chí Phèo có cái đầu Bá Kiến sẵn sàng ăn vạ những điều vô lý. 22 năm lao đầu vào học quên hết tất cả đến lúc tốt nghiệp nội trú, ngoài vấn đề chuyên môn, kiến thức xã hội là con số 0 tròn trĩnh. Mình quay trở lại xuất phát điểm ban đầu, học lại bài học vỡ lòng về niềm tin.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Nhiệt Huyết Giá Rẻ

Sau 3 năm học nội trú, mình được bộ môn ưu ái giữ lại làm giảng viên. Đối với nội trú mà nói, được về bộ môn là điều đáng tự hào. Về làm giảng viên sẽ được tiếp tục làm việc chuyên môn, đồng thời giảng dạy cho các thế hệ đàn em theo sau. Được lũ sinh viên gọi bằng thầy, mặt oai như cóc. Giảng viên trường Y khác trường khác, không chỉ giảng dạy mà điều tiên quyết là phải làm việc tại một trong các bệnh viện trung ương. Qua nhiều niềm vui cũng như nỗi buồn, trái tim mình bị khuyết đi một chút, không đến nỗi thảm thương nhưng đủ để thúc đẩy mình ra quyết định không giống ai: tạm gác lại tương lai, xin phép về quê làm việc.

Bạn bè sống, đồng nghiệp sống, thầy sống, rồi mọi người thi nhau chửi, rồi dọa dẫm. Mình kệ. Từ trước đến giờ, mình không thích cuộc sống bon chen, đặc biệt chưa bao giờ thích sống ở Hà Nội. Kể cả bây giờ, dẫu đã có nhà rồi, mình cũng không thích ở đó. Cuối tuần, mình toàn lượn về quê cho sướng. Mình chỉ muốn có một công việc chuyên môn đơn thuần, ở cùng gia đình vui vẻ, nghèo nhưng thoải mái. Bọn bạn bảo mình già trước tuổi nhiều quá. Cách suy nghĩ của mình không giống đại đa số đám đông nên thường bị quy cho là lập dị. Mình thấy cũng chẳng sao. Mình muốn sống giữa không gian yên tĩnh nhiều cây cỏ, thường huyền thuyên với bạn rằng, mai sau mình làm một ngôi nhà mái ngói nhỏ sống giữa hồ sen. Chúng nó bảo vậy ra bãi giữa sông Hồng mà ở.

Cuối cùng thầy đồng ý cho đi, mình nặng nề đi mình lẳng lặng đi, hành trang mười năm học là cái Balo đựng vài bộ quần áo cùng một thùng sách. Bắt chuyến xe về nhà trong một chiều nắng, bố, anh rể và chị gái đón mình

bằng nụ cười ấm áp. Đã xong. Mình muốn rũ bỏ mọi thứ để bắt đầu lại từ đầu. Một nỗi buồn đầu đó len lỏi trong tâm trí không thể cắt nghĩa, trái tim rỉ máu có chút an ủi. Không ai hỏi câu gì. Bà chị bảo vậy là tốt rồi.

Mình nằm nhà đọc báo, xem phim. 10 năm nay chưa bao giờ được xem chương trình tivi nào tử tế từ đầu đến cuối. Vội vã chiếm ghế salon nằm ườn trên đó ngày này qua ngày khác, mắt chăm chú vào tivi. Cô giúp việc thấy mình dờ dẩn thỉnh thoảng lượn qua hỏi hay không, anh giật mình hỏi lại gì hay. Cô lắc đầu đi làm việc tiếp. Bữa trưa ngồi ăn cơm với cả nhà, ngẫm nghĩ buổi sáng mình xem gì không nhớ nổi. Đầu óc bị trục trặc gì đó. Ở nhà chán, mình vác con máy ảnh lượn khắp nơi, chụp từ bãi rác đến nhà hàng, từ đứa bé đỏ hỏn mới lọt lòng mẹ đến cụ già sắp xuống lỗ, mang về chất đầy ổ cứng. Rồi lại chán. Hí hoáy mua giấy nháp đem chế lại thành giấy gấp origami phù hợp, bôi keo khắp phòng. Cô giúp việc hí hục dọn. Sau một tuần, mình làm được 4 mẫu ông Phật, đưa lên mạng gây sóng gió xôn xao. Một bậc thầy về Origami thế giới gửi mail đề nghị hợp tác, mình từ chối và chỉ đồng ý kết bạn đàm đạo. Rồi lại chán. Ăn không ngồi rồi mãi không chịu được.

Một ngày không đẹp trời, không mưa không nắng, chạy xộc từ trên gác xuống túm tờ báo trên tay bố, mình nói ngày mai con đi làm. Bú dương mục kính lên nhìn mình phát bảo ừ, rồi với tờ báo đọc tiếp.

Vác ba lô, áo phông quần bò, xỏ dép nhựa bước chân vào bệnh viện tỉnh xin việc. Bà chị gọi với theo ăn mặc tử tế rồi hãy đi. Mình ậm ừ: "em muốn là chính mình". Gặp người quen, những cái bắt tay hồ hởi có chút nghi ngại kèm theo câu hỏi: "em về đây làm gì?" Lên phòng giám đốc đặt vấn đề xin làm việc với lý do gần nhà, không muốn đi xa. Ban giám đốc rất hoan nghênh và giúp mình làm thủ tục chuẩn bị đi làm: chuẩn bị công việc mới, môi trường mới cùng những người bạn mới. Xuống khoa gặp mặt lại chưng ra cái kiểu cười ngờ ngạc nhiên, mọi người thực sự hơi ngạc nhiên chuyện mình đã từng học nội trú. Họ thì thảo không dừng về đây làm gì và cho rằng cái kiểu

cười của mình không phải là ngờ nghệch mà là nụ cười của nàng Mona Lisa bí hiểm. Ngày đầu tiên, mình chỉ phải đi chào hỏi làm quen, không phải làm việc, mọi người kéo nhau đi uống cà phê. Mình vẫn giữ thói quen uống cà phê hàng ngày dù không còn cảm giác căng thẳng nữa. Xác định với thói quen vô lối này, một ngày nào đó Cafein sẽ làm thịt hoàn toàn con dạ dày của mình cũng đành chịu. Sau một hồi bắt tay bắt chân riu rít cùng các bác sĩ, mình gặp lại câu hỏi "em về đây làm gì?"

Bạn bè đồng nghiệp cùng ban giám đốc hoan nghênh nhiệt liệt. Mình không quan tâm đến mấy thứ giáo điều hình thức nên chẳng ấn tượng gì, mãi buôn dưa lê với chị bạn chơi cùng, học cùng trường cấp 3 ngày xưa, giờ làm việc tại viện. Bà chị khoe vừa được vào biên chế xong, 2 năm không lương cùng hợp đồng. Giờ lương hai triệu một, mừng ra mặt. Cụ thể thế nào mình không nhớ nhưng nói chung từ ngữ không bút nào tả xiết. Mình gọi là ngôn từ bay bướm, đặc trưng của các bài phát biểu đọc xong không ai nhớ. Có lẽ nếu người chết nằm trong quan tài nghe xong cũng phải nở nụ cười mãn nguyện nơi chín suối.

Xong xuôi mọi thứ, được gọi lên phòng tổ chức yêu cầu ký vào bản cam kết tình nguyện làm việc tại bệnh viện tỉnh ít nhất 10 năm. Mình hỏi tại sao, được trả lời đó là quy định của tỉnh dành cho sau đại học muốn cống hiến cho quê hương: thưởng 10 triệu và được xét đặc cách vào biên chế với lương tháng 100% Ngay từ đầu hai triệu một một tháng. Mình nhẹ nhàng hỏi: "10 triệu để đổi một văn bản bắt buộc làm việc 10 năm theo các anh chị có đáng không? Nếu thấy đáng em sẽ kí". Không ai trả lời. Mình đề nghị làm việc hợp đồng, nộp hồ sơ thi công chức như bác sĩ bình thường không cần đặc cách. Và đó là cú sốc đầu tiên của tuần làm việc đầu tiên.

Mình về quê bởi mình muốn mỗi sáng thức dậy, hít thở không khí trong lành, các con xe đạp đi làm, công việc chuyên môn đơn thuần không vương vấn gì. Chiều muộn, lại thang thả đi về. Cuối ngày, lang thang công viên

hóng mát, tản bộ dưới những gốc cây hoa đại trắng thơm thơm. Có thời gian đọc ít sách và đôi khi, muốn chơi bởi gặp gỡ bạn bè. Những đứa bạn cấp 3 mười năm không gặp gần như quên mặt, chúng nó bảo mình là thợ lặn bậc 7, đọc mình khó hơn tổng thống. Mình cười đáp: "bởi tao là người vô sản chân chính. Do đó, khi áp dụng lý luận kinh tế chính trị học, nghề của tao thuộc loại vô giá liên đương nhiên khó gặp." Lâu quá không gặp, mức độ thân thiết cũng nhạt bớt dần đi, mình hiểu điều đó. Chừng ấy năm học đủ để xóa nhòa hình ảnh bạn bè ngây thơ trong đầu, thay vào đó là những ám ảnh bệnh tật. Thay vì mở rộng mối quan hệ, mình thu mình lại, cuối tuần, nhảy lên con ghế già (cup 82) chơi xa từng chuyến, không quên vác con máy ảnh rẻ tiền chụp chiếc tứ tung. Cái đầu bình yên, đi thực hiện những dự định cho riêng mình. Cảm giác thời gian ấy như một giấc mơ, một giấc mơ đẹp nhưng bất an. Cuộc sống không đơn giản như chúng ta vẫn nghĩ.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Về Quê

Mình bắt đầu những ngày cặm cui từ nhà đến viện, công việc mới không đến nỗi vất vả nhưng trách nhiệm nặng nề hơn. Mình phải chịu trách nhiệm về mọi thứ, không như hồi còn nội trú, làm việc thoải mái và "cọc 1" chịu (cọc 1 là bác sĩ chịu trách nhiệm về hành chính và chuyên môn cao nhất tua trực). Bây giờ nghĩ lại thấy rợn người, thấy ngày xưa mình liều khủng khiếp, xong bị "cọc 1" chửi nhiều lúc ấm ức không nói ra miệng được, nhưng phải có thời gian tâm tối ấy mới thành người được. Trong ngành y, sự thật về đôi khi không có lợi cho chuyên môn, nhưng thật khó khăn khi đứng giữa ngã ba đường: danh vọng, sự nghiệp và hiệu quả công việc. Một đàn anh đi trước gõ đầu mình hỏi: "Nếu phải lựa chọn, mày chọn cái gì?" Nếu cuộc sống bệnh nhân nằm trong tay, giải pháp an toàn bao giờ cũng là số 1, Đây là những điểm chung của dân nội khoa (trong đó có mình). Bởi làm tốt một nghìn con bệnh không ai biết đấy là đâu, được coi là chuyện đương nhiên, tuy nhiên chỉ một lần sơ sẩy là thân bại danh liệt. Mà kiến thức y học rộng mênh mông, đi cả đời chỉ được một đoạn nhỏ, sao chắc được điều mình biết là đúng. Người ta bảo: "ngành y bạc" điều này thì vô cùng đúng.

Làm việc cái gì cũng thiếu, cái gì cũng có nguy cơ hỏng, đã hỏng thì còn lâu mới có tiền sửa. Mình đi hết từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác như đứa trẻ lần đầu thăm sở thú. Đến nỗi mà có lần, mình lang thang qua khu khám bệnh của bệnh viện, thấy một bác già tay chống nạng, tay cầm phiếu nói oang oang: "phí khám có 3000đ thì khám cái đ** gì, đ** bằng tao uống cốc nước chè, thôi về, ra Hà Nội cho sớm chợ." Mình cười rú lên, hài hước kinh. Ra Hà Nội, vào nhà vệ sinh công cộng đại phát cũng mất 2000đ, chứ

đừng nói chuyện làm gì to hơn, Hay gửi cái xe máy vào phố cổ cũng mất 10000đ. Thế mà khi khám bệnh có bảo hiểm y tế giá 3000đ vẫn tồn tại một cách hợp lý cho đến bây giờ (khoảng năm 2010)

Một buổi chiều về khoa, bác Trưởng Khoa khoe rồi rít được viện mua cho đám đường chuyên dụng khoa hồi sức giá thị trường 300 triệu đồng một cái, lắp thêm cho Khoa hẳn bốn cái điều hòa công nghiệp xấp xỉ 200 triệu đồng. Thế mà khung giá giường hồi sức bệnh nhân trả vẫn 17 nghìn đồng một ngày. Tối tối, người nhà bệnh nhân nằm la liệt trong phòng bệnh, chen cả vào bệnh nhân, bảo vệ mời nhất định không ra, còn sừng sộ chửi ngoài trời nóng không chịu được, nóng không cho người ta vào rõ là không có y đức. Họ nói chuyện riu rít, thiếu mỗi việc mình mở quán bán nước chè kiếm tiền thế là thành khu giải trí, vui kinh. Hóa ra tận đến khi đi làm, chúng ta vẫn phải sống bằng niềm tin, những thứ mà thời gian đi học không bao giờ biết được.

Không có tiền tái đầu tư, mỗi lần cần sửa cái gì, tất cả đều đâm chiêu nghĩ trăm phương ngàn kế để có tiền đem sửa bởi tiền được phân chia theo kế hoạch từ đầu năm hết rồi. Nên mỗi khi khoa nào có ý kiến nhà em trực trực cái này cái kia, tức khắc cả ban giám đốc toát mồ hôi. Mình thường nói đùa với các bác ấy là tuyết rơi trên sa mạc Sahara. Đi uống bia với mấy đứa bạn bác sĩ mới quen, mình bảo chúng nó:"tao nguyện làm người bình thường. Ngồi ghế nóng đã khổ sẵn, Chẳng may lót thêm cây xương rồng, khi dùng có bị trĩ ngoại cũng không xi nhê gì bằng. Thảo nào mặt lãnh đạo ai cũng khó đâm đâm".

Mắt tròn mắt dẹt mãi thành quen, mình bắt đầu từ cái dây điện tim buộc chẳng chịt dây chun xanh đỏ, hay thấy cái dây máy thở dán đầy băng dính vào lỗ thùng giống cái săm xe đạp hàng trăm mảnh vá thời bao cấp trở thành bình thường. Ngoài việc sống bằng niềm tin ra, mình còn được chẩn đoán bệnh bằng niềm tin và điều trị bằng niềm tin. Thuốc bảo hiểm chỉ có hạn trong một danh sách nhất định, có những thuốc mình chưa dùng bao giờ hoặc

có thuốc hiện nay vi khuẩn kháng hết rồi, không được khuyến cáo dùng trong một số trường hợp vì hậu quả của thói quen uống kháng sinh vô lối không chỉ dẫn của người dân. Những thuốc đặc hiệu hơn viện không có hay bảo hiểm không chi trả, muốn dùng cho bệnh nhân và yêu cầu họ ký bệnh án. Người không hiểu bảo:" mình có bảo hiểm, chúng nó điều trị đằng dai không khỏi để bắt mua thuốc ngoài uống chờ ngay, đã man thế!". Trong khi bác sĩ nào bị thắc mắc, bệnh viện sẽ đánh tụt hạng xếp loại, cuối tháng trừ lương. Mình bị thắc mắc mấy phát, Mai bệnh viện tương tình không phạt bởi phạm lỗi lần đầu. Để khỏi vướng vào chuyện lằng nhằng này, lợi lộc không thấy đâu, lại toàn mua phải rắc rối, tốt hơn hết đi theo chủ nghĩa "makeno" (mặc kệ nó mặc kệ nó), lúc này ranh giới của y đức cực kỳ mỏng manh, đôi khi không thể phân định nổi. Cuối cùng bệnh nhân cũng dựa vào niềm tin mà sống. Ai là người hưởng lợi? Chẳng ai cả. Báo chí và xã hội càng a dua theo bọn tin tức lá cải thì người thiệt thòi đầu tiên vẫn là bệnh nhân chứ chẳng ai khác.

Mình bắt đầu trực đêm "cọc 1" . Thông thường mỗi việc giữ cho bệnh nhân trong khoa ổn định trong đêm và nhận thêm bệnh nhân nặng mới đã đủ phát rồ rồi. Bệnh viện tỉnh còn thêm nhiệm vụ chuyển bệnh nhân lên tuyến trên. Mỗi bệnh nhân chuyển viện, Mình biết đến gần 20 cái giấy khác nhau: nào giấy chuyển viện, giấy chuyển bảo hiểm, sổ vận chuyển, sổ lưu Khoa, sổ lưu bệnh viện, bệnh án, giấy đi đường, lệnh điều xe v.v. và v.v. Hồi còn nội trú, có làm gì đâu ngoài cái bệnh án, nhiều nhất là cái giấy báo tử gửi nhà xác vì ở viện tuyến cuối. Thành ra, những ngày đầu tiên rối tinh rối mù cả lên, mình huy động hết nhân viên ngồi viết, mãi sau mới quen. Hùng hục cả đêm đến hôm sau mệt phờ. Thế mà mình nghe nói có năm, nước mình họp, rút tiền trực đêm xuống có 7000đ. Hóa ra, người ta coi sự an toàn của hàng mấy chục bệnh nhân trong đêm chỉ đáng có 7000đ. May mà đã thay đổi. Khi mình về đấy, tiền trực tăng lên 300000đ một tối, sinh mạng người bệnh được nâng lên 5 lần, nghĩa là bằng một bát phở rưỡi. Mình làm ngành y cũng chưa hiểu hết chân tơ kẽ tóc vấn đề, khi đi làm mới hiểu tại sao bác sĩ chữ xấu. Đêm đói run tay lại viết nhiều lấy đầu ra đẹp, hehe. Điểm hình ông anh cũng khoa,

mình thường gọi chữ ông ấy là những con giun mắc chứng động kinh.

Các bác sĩ bệnh viện tuyến dưới thực không giống như người ta vẫn nghĩ vì trường y đầu vào toàn người có cái đầu tốt, học tốt. Thi vào trường Y có năm 9 điểm một môn vẫn trượt mà nói bác sĩ ngu thì hơi lạ. Khi ra trường, ai cũng đầy hoài bão như mình, xuất phát điểm như mình, đều muốn cống hiến nhưng chính hoàn cảnh đã tôi luyện biến họ thành những cái bóng của chính họ. Họ phải lo cơm áo gạo tiền, phải mua sữa cho con, phải gom tiền cho con đi học, phải bỏ tiền cho hàng trăm thứ khác cần lo trong cuộc sống. Có ông bác sĩ gần nhà mình chuyển hẳn sang tiêm lợn vì chữa cho lợn nhiều tiền hơn, Và lại chẳng may lợn chết thì bị chửi là cùn. Chữa cho mấy con lợn mà ông đủ hẵn tiền nuôi đứa con học đại học, ra trường, xong nó đi làm ngân hàng nuôi cả nhà. Giờ ông giải nghệ, hằng ngày, dắt cháu ra công viên chơi bởi vui vẻ.

Bạn bố mình làm y sĩ, ngày xưa nghèo rớt, cơm chẳng đủ ăn. Quẫn quá bỏ nhà lên rừng làm lâm tặc, thế quái nào vợ được mỏ vàng, ẵm một mớ mang về. Bây giờ, đầu tư vào bất động sản giàu khụ. Mỗi lần lái con ô tô sang nhà mình chơi, ông nhe hàm răng vàng cười lấp lóa bảo mình lại đâm đầu vào cái nghề này làm gì cho bạc. "Lấy con gái bố đi rồi đi buôn với bố, bỏ mẹ cái viện với lũ bệnh nhân ấy đi. Bao giờ có nhiều tiền rồi mày muốn làm gì cũng được, mua bao nhiêu bệnh nhân về điều trị chơi cũng được" ông khảng khái. Mình không thích phiêu lưu nên lắc đầu cười he he : "con gái bác nặng tạ rưỡi không hợp, không hợp."

Thời gian trôi nhanh như tên lửa, thoáng cái mình đã làm việc được 2 tháng. Hai tháng, Suốt ngày nghe điện thoại lũ bạn gọi chán chưa ra đây đi. Mình bảo chúng nó làm việc ở nhà hay lắm không ra đâu. Mình có hàng đồng bạn mới, mỗi tối trực, cả khoa nấu cơm cho nhau ăn sướng hơn cơm hộp nhiều lần. Thấy mình lặn mất tích gần nửa năm trời, bọn bạn sốt ruột tập trung làm hẳn chuyến xe về nhà mình định ra xem chỗ làm việc hay ho thế

nào. Tự tập ăn uống bù khú ngủ quên mất, sáng hôm sau bầu đoàn thể từ cuống cuống kéo nhau về Hà Nội từ sớm tinh mơ cho kịp giờ làm việc. Về nhà với nhau um xùm rằng chỗ thẳng ấy làm việc vui lắm mặc dù chưa ngó đến tí nào.

Song song với công việc chuyên môn. Mình bắt đầu cùng anh trưởng khoa xây dựng hệ thống thận nhân tạo. Những cái máy mới tinh nằm im lìm hành nhiều tháng trời mà vẫn chưa triển khai được khiến mình sốt ruột. Vượt qua hành đồng thủ tục thông thường, mình liên hệ bạn bè khắp nơi từ Việt Đức, Bạch Mai, trường Đại học Y và cả trung tâm Thận Hà Nội cũng sẵn sàng giúp đỡ nếu cần. Điều may mắn của những năm học nội trú là có nhiều bạn, mình cũng có chút uy tín trong đám con sâu cái kiến nên vấn đề con người bắt đầu tạm ổn. Nhưng vẫn chưa triển khai được. Đến nổi, có hẳn một cuộc họp bàn về vấn đề tại sao chưa triển khai được trọn cả buổi chiều. Mình đề nghị ban giám đốc nếu giao toàn quyền cho mình, thì chỉ một ngày là đầy đủ mọi vật tư cần thiết và ngày hôm sau chạy được luôn. Mình nhận được câu trả lời làm như vậy sai nguyên tắc, mọi trang thiết bị phải thông qua vật tư bệnh viện mà vật tư vẫn đang đợi thầu, tóm lại, vẫn chưa triển khai được. Cũng giống như những cuộc họp khác, kết thúc rồi không ai biết tắc ở khâu nào, tất cả hồ hởi ra về với niềm vui mình không bị trách nhiệm gì. Sau hôm ấy, mình ca bài ca con ốc, nghĩa là ngậm chặt cái mồm lại. Đó chỉ là chuyện rất nhỏ trong những vấn đề to đùng khác .

Cuộc sống công việc trôi đi một cách êm đềm, gia đình và đồng nghiệp như một thứ thuốc an thần giúp trái tim mình bình yên. Mình bắt đầu biết an phận, mỗi ngày đi làm, cho thuốc bệnh nhân, xong đút đờn đi uống trà giao lưu ở các khoa khác. Khi nào có ca bệnh hay ở các khoa, mọi người lại gọi, tại te tởn chạy đi xem, rồi đưa ra hàng đúng chẩn đoán mà không có cách nào chứng minh vì xét nghiệm không đủ. Mình khuyên bọn trẻ đi học bổ sung kiến thức bởi học xong ra trường đi làm ngay vừa là lợi thế cũng là thiệt thòi cho bọn nó. Trong khi, bọn nó trong tình trạng trang thiết bị thiếu thốn,

không được tiếp cận kiến thức mới. Thầy mình từng nói, muốn làm chuyên môn giỏi phải có lý thuyết soi đường. Khốn nỗi, đi học thì ai làm, nhân lực đang thiếu gần chết.

Ban đầu, mình định ninh rằng bọn này lười như hủi, cả viện chỉ có mấy mống sau đại học, cho lại làm lãnh đạo cả. Sau nghe bọn trẻ kể học xong mọi người bỏ đi sạch, chấp nhận đền bù để ra đi, mình mới hiểu giải bài toán nhân lực khó đến thế nào. Cũng chẳng trách ai được, họ đi vì mưu sinh cuộc sống. Đến giai đoạn nào đó, gia đình là trên hết. Những lý tưởng sẽ lùi bước cho những lo toan cơm áo gạo tiền, có lẽ sau này mình cũng vậy. Khi đã về trường, các buổi tối trực, mình kể cho bọn nội trú trẻ nghe những khó khăn từng gặp phải và khuyên chúng nó lúc còn vô tư nên cố mà học. Học cho đến khi nào đầu nổ tung ra thì thôi.

Mình định chôn vùi tất cả những tham vọng trong cuộc sống, rút về cái tôi ích kỷ chỉ biết riêng mình. Cho đến một ngày, một bệnh nhân đã làm mình thay đổi cách nghĩ, nó ám ảnh suốt những ngày sau đó. Mình nhớ đến câu nói của Mục sư thầy trụ trì ngôi chùa gần nhà, nơi mẹ được gửi lên đó. Mỗi tháng một lần, bố đều đặn, thi thoảng có mình đi cùng, thắp hương cầu mong sự thanh thản. Sư thầy nói: "ông trời không cho ai tất cả cũng không lấy của ai tất cả, Con phải biết quý trọng cuộc sống này. Kẻ ăn mày đi trả nợ kiếp người để xã hội biết rằng vẫn còn người cùng khổ. Họ vẫn sống, vẫn yêu dù cho cuộc đời bạc bẽo với họ. Họ vẫn đi theo rắc rối TÌNH trong nhân gian, rồi có hôm nào thành nhiệm vụ, ai đó thấy họ nằm bên đường cô đơn". Khi ấy liệu có giọt nước mắt nào rơi?

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Đề Gió Cuốn Đi (1)

Bệnh nhân trẻ tuổi, đôi mắt đẹp đầy u ở. Mình tìm thấy sự cô đơn và cam chịu khi nhìn vào đôi mắt ấy. Bệnh nhân chuyển vào khoa hồi sức trong một buổi chiều hè, suy hô hấp nặng do ngạt nước. Qua tìm hiểu, mình biết nó đã sống một phần đời trong yên lặng, không âm thanh, không tiếng cãi cọ, sự tĩnh lặng hư vô mà mình sẽ phát điên nếu ở trong đó 10 phút. Nó bị cầm đũa bẩm sinh, bố chết từ hồi bé tí, mẹ con rau cháo nuôi nhau. Mẹ nó gửi vào xưởng mộc gần nhà học việc, một lúc nghịch đại sĩ diện với bạn cùng làm thách nhau nhảy xuống hồ nước. Người ta vớt nó lên đưa vào cấp cứu. Không một tiếng kêu rên, phổi trung bọt hồng. Mình đặt nội khí quản cho nó thở máy, bắt gặp ánh mắt sâu thẳm thẳm đang nhìn, chợt thấy đôi tay run lên. Mình tự chủ liệu rằng nó có cần giải thoát. Giải thích cho gia đình tiên lượng xấu, dù nằm tại đây hay chuyển đi thì cơ hội sống không thay đổi. Từ trước đến giờ, bệnh viện chưa giữ ca tổn thương phổi ngạt nước bao giờ, hoặc cho về, hoặc chuyển ngay chấp nhận khả năng ngừng tim trên đường vận chuyển. Cuộc sống quá nghiệt ngã với nó rồi, về nhà ăn cơm mà trong đầu ám ảnh ánh mắt ấy. Buông bát cơm bảo: "bố, con đến viện". Biết tính tình thất thường, bố không lấy làm lạ, chỉ nói với theo: "Sao không ăn hết rồi hẵng đi".

Mình quyết định giữ bệnh nhân ở lại điều trị bởi nếu chuyển, nó sẽ chết trên đường. Trang thiết bị không đủ, mình hoàn toàn làm theo kinh nghiệm. Người căng lên theo dõi từng dấu hiệu nhỏ nhất, rồi phỏng đoán diễn biến của nó sẽ theo hướng nào. Sau 3 ngày, tổn thương phổi nặng hơn, bệnh nhân chuyển sang dạng ARDS, X quang phổi trắng xóa. Thông thường chết ráo cả, mọi người bàn cho nó về. Mình bảo mẹ nó hãy cho nó một cơ hội, dù mỏng

manh. Thấy mình hùng hực như trâu, cả khoa xúm vào giúp. Kéo co giữa Diêm Vương và mình diễn ra, bắt đầu những ngày căng thẳng. Mình đâm cẩu bần, áp lực chuyên môn đổ lên cái não bé tí, người nhà thò thụt phong bì làm mình nổi điên xua chạy mất dép. Ăn không ngon ngủ không yên mất 20 hôm, may mà bệnh nhân đỡ dần rồi rút được nội khí quản. Nó vẫn im lặng, mình vẫn nhìn thấy ánh mắt mênh mang. Nó chỉ tay vào mình rồi đặt lên ngực, lần đầu tiên mình thấy nó cười. Hai mươi ngày đó, mình hứng được một xô nước mắt của mẹ nó. Mình viết vào tờ giấy đưa nó đọc, bảo : "mày phải sống trả nợ mẹ mày hết số nước mắt ấy được không?" Nó gật đầu.

Mấy ngày sau, mình rảnh bắt đầu lượn qua các khoa uống nước trà như thói quen cũ, mọi người xúm vào khen rồi rút giời thế. Mình cười he he bảo 80% bệnh nhân tự khỏi, 20% còn lại các bác sĩ không làm tính mạng nặng thêm lên. Thằng bé lấy sống do nó muốn sống, mình chẳng đóng vai trò gì ghê gớm cả. Vai trò của mình lúc đó chỉ có thắt nút dây kéo co giữa Diêm Vương với bác sĩ thật chặt, sợi dây bình hay gọi là dây neo trần gian. Vậy thôi. Các chị em mắt chớp chớp, cắn móng tay thì ào " khiêm tốn thế" mà theo mình biết móng tay nhân viên y tế chứa đầy khuẩn E coli (khuẩn gây bệnh tiêu chảy). Xem ra sau buổi nói chuyện với mình hôm ấy chắc chắn có người bị tiêu chảy nhiễm khuẩn.

Ngày bệnh nhân ra viện, cả hoa được ăn một thùng bánh đúc mẹ nó làm từ quê mang lên. Bệnh viện thưởng khoản tiền nho nhỏ cùng bức thư cảm ơn mùi mẫn gửi trên ban giám đốc, đọc xong mình quên bém mắt vì nó dài quá, những bốn mặt giấy chả nhớ nổi. Nhìn bệnh nhân lú lú với người nhà, mình nhận ra đó chính là kẻ đi phân phát chữ tình. Mình chỉ là người qua đường được nhận một mẫu nhỏ lấp vào con tim còn khuyết. Bài học về niềm tin chưa trọn vẹn nhưng cũng đủ cho mình thấy cuộc sống còn có những điều tốt đẹp để tiếp tục vững bước trên con đường đã chọn. Một anh bạn vỗ vai mình nói: "Mày sống quá lương thiện, đi đi em! Đi đi để thấy mình không đơn độc. Con cá chép phải đi ngược dòng thác, cố gắng vượt vũ môn. Dù mày có

thành công hay không điều đó không quan trọng, quan trọng hơn cả là anh em thấy mày vùng vẫy được. Mày sẽ thanh thản vì đã cống hiến hết mình. Số phận này phải thế, có nhiều bệnh nhân như vậy đang đợi đâu đó. Đừng chôn mình trong ao làng để làm vật cảnh cho người đời trầm trồ. Tao đã quá già để thay đổi, đừng chết mòn như anh."

Mình băng khuâng, quyết định rời xa môi trường từng gắn bó hàng chục năm ở trường y cũng vì một chữ tình. 6 tháng trôi qua ở viện tỉnh, nhìn lại mình đã đóng góp được gì trong dòng chảy dữ dội của cuộc đời? Ai thắng ai bại không cần biết, cuối cùng cũng chỉ là kẻ ăn mày đi gom góp những mảnh vỡ vá thành chiếc áo số phận. Thời gian 6 tháng không nhiều, nhưng đủ dài ngày cho suy nghĩ chín chắn hơn. Một buổi trưa đi làm về, vớt cái ba lô xuống sàn nhà túm tờ báo trên tay bố, mình nói:"con nghỉ việc, ngày mai ra Hà Nội". Giống như dạo trước, bố giương mục kính lên nhìn mình phát bảo:"Ừ!" Rồi với tờ báo đọc tiếp. Bố biết với kiểu tính cách của mình, một ngày nào đó chuyện này sẽ xảy ra. Buồn một chút nhưng ông thanh thản.

Vác ba lô trên vai, chia tay những người đồng nghiệp mới. Trong buổi cà phê chia tay, mình nhắc lại chính con người tạo ra số phận, mình đi để xây dựng số phận cho riêng mình. Tiếp tục bước trên con đường khoa học chông gai, một khi đặt chân trên đó không quay đầu lại được. Khi về làm giảng viên bộ môn, Thầy mình bảo trải nghiệm đó không phải ai cũng có được. Không giáo trình nào tốt bằng bài học cuộc sống. Những bệnh nhân tử tế dạy cho mình bài học về tình yêu thương con người, những bệnh nhân củ chuối dạy cho mình bài học về chữ nhẫn. Cuộc sống có bạc bẽo, mình vẫn hạnh phúc thực hiện lý tưởng của riêng mình. Cuối cùng nói gì thì nói, nghề Y vẫn là một nghề, không ai thay đổi được chân lý ấy.

Mình thích Trịnh Công Sơn, xong một góc trang giấy nhỏ tập nhạc của ông mà mình mua từ lâu có đoạn : "cứ yêu đi, dù cuộc tình ra sao thì nó đã là một phần máu thịt của bạn rồi".

Sống trong đời sống cần có một tấm lòng để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Hồi Sức Cấp Cứu

Khi mình đi nội trú hồi sức cấp cứu, nói chung ai cũng gàn, ai cũng bảo sao ngu thế, đâm đầu vào đấy vừa vất vả, vừa nghèo lại đầy rẫy những bất an. Mình bỏ ngoài tai tất cả, quyết tâm đi bằng được, bất chấp ánh mắt ái ngại của những người đi trước chỉ vì thích. Từ lúc quyết định lựa chọn con đường này cho đến bây giờ vị chi đã được 7 năm. Thời gian chưa đủ nhiều nhưng cũng làm cho cái lưng mình còng xuống vì áp lực công việc và kiến thức. Bệnh viện luôn luôn quá tải, quá tải một cách khủng khiếp. Có thời điểm có những khoa nằm đến năm bệnh nhân một giường, mà trời nóng đến nỗi mình còn nhào ra nữa là người bệnh.

Mình nhớ, hồi còn sinh viên nhi đồng thời tai lơ ngơ mới ra thành phố, đường phố quang đãng chẳng mấy khi tắc, lúc đó Hà Nội chỉ có chừng đó bệnh viện với chừng đó giường. Đến bây giờ làm giảng viên, lần nào về trường giảng bài cũng đi qua con đường đó một cách chậm chạp vì đông không thể tả khiến ngày nào cũng tắc, và Hà Nội cũng chỉ chừng đó bệnh viện với số giường tăng không si nhê gì so với dân số. Đường đi tắc, trường học tắc và bệnh viện cũng tắc nốt. Các bác sĩ có phải chịu trách nhiệm về việc này không? Chắc là không.

Hồi mới vào nội trú, mỗi ngày mình và đồng nghiệp tiếp nhận từ 70-90 ca bệnh từ các tỉnh chuyển lên, hầu hết là bệnh nặng và phức tạp, hùng hục làm việc phờ râu. Hôm nào cao điểm, số ca lên đến 100 bệnh nhân, là tối về gào lên với bọn cùng phòng hôm nay quá tải khủng khiếp. Đến bây giờ, mỗi ngày từ 90-100 bệnh nhân vào cấp cứu là chuyện thường. Số lượng tăng dần theo từng năm, trong khi số lượng bác sĩ gần như không thay đổi. Lắm lúc mệt đến

mức không muốn làm nữa nhưng mình không làm thì ai làm. Bệnh nhân thấy quá tải, bác sĩ cũng quá tải. Rồi gặp phải người nhà cũng chuối mình cũng phát rồ lên bởi mình là người nên chẳng thể nào một ngày nhả nhở mà cười với hàng trăm được bệnh nhân và với gấp đôi số lượng người nhà như thế được.

Làm cấp cứu khổ nhất là mắc bệnh đa dạng, áp lực bệnh nhân đông nhưng không được phép gặp sai lầm. Nếu không xử trí nhanh và giải quyết nhanh để bệnh nhân ùn lại thì vỡ khoa mất. Mỗi tháng, Tính sơ sơ có khoảng gần 3000 lượt bệnh nhân từ khắp cả miền Bắc vào cấp cứu, trong khi chỉ có 16 bác sĩ vừa làm hồi sức bệnh nặng, vừa làm chẩn đoán. Tối về, mình hùng hục cày sách để bổ sung kiến thức, thế mà vẫn thấy mình dốt. Có lẽ ngành y là một trong những ngành phải học cả đời. Cái đầu mình hữu hạn, y học cũng hữu hạn nhưng vẫn mênh mông đối với loài người, có những cái vượt qua sự hiểu biết thông thường của khoa học thì đánh chịu.

Một thầy giáo mình từng nói : "các cậu phải học cho tốt để trước hết gia đình mình được nhờ, sau đó xã hội được nhờ". Mình, cũng như các bác sĩ khác trong khoa, hùng hục học đến 11 năm liên tục, gia đình nuôi báo cô hoàn toàn cho đến khi đi làm, cũng chưa một ngày nào gia đình được nhờ cả. Mình đi làm xa, bố mẹ, anh chị em mỗi lần ốm chẳng bao giờ mình có mặt ở nhà. Nhiều khi bị nói mát : "nuôi nó bao nhiêu năm trời chẳng nhờ được ngày nào, ốm toàn nhờ vả người khác". Đến ngay cả khi mẹ ốm, dù lúc mẹ mất mình cũng chẳng có mặt. Ngẫm ra ngành y bạc, bạc lắm!

Hồi trước, có cô bạn bên Đài truyền hình nhờ hợp tác làm chương trình cấp cứu cộng đồng, khi đến khoa tham gia một thời gian, cô lè lưỡi bảo : "không hiểu các anh làm việc kiểu gì? Bệnh nhân đông thế này làm sao làm nổi? Cái máy tính hành chính nhà anh có liên tục treo nữa là người!?" Mình cười he he bảo : "cái máy có thể treo được chứ cái đầu thì không được phép, bọn anh đâu phải con người". Cô em lắc đầu bảo kinh quá, không là người thì

là gì!?

Chẳng có một nơi nào như xứ mình, cái gì cũng ngược. Hôm trước có một bạn vào cấp cứu vì thở nhanh. Vừa mới vào người nhà đã gào lên : "tôi là nhà báo đây, các cô làm cho tôi cái nọ, làm cho tôi cái kia, người nhà tôi nặng lắm". Mình bảo : "nhà báo cũng chỉ như những bệnh nhân thông thường khác, chúng tôi phân loại bệnh nhân theo bệnh chứ không phân loại theo nghề", rồi mình cho xuống khoa tâm thần khám theo đúng quy trình sau khi loại trừ bệnh lý thực thể.

Với sự ích kỷ của số đông người như hiện nay, có lẽ chỉ trong ngành mới hiểu được sự vất vả và những khó khăn mà bác sĩ gặp phải. Ngành nào cũng thế chẳng riêng gì ngành mình. Gần đây, các bài báo chỉ nhằm nhằm tìm cái xấu để bôi mốt, chú chưa bao giờ nhìn thấy những khó khăn của người khác. Bởi người ta nhìn ra cái xấu của người khác nhanh và hấp dẫn hơn cái tốt. Mình chỉ lấy ví dụ nho nhỏ, mỗi tháng 3000 ca cấp cứu, tổng 1 năm có gần 35000 ca bệnh, mà chỉ cần có một ca tiên lượng không tốt là báo chí sẵn sàng nhảy vào mổ xẻ như những con diều hâu độc ác. Họ không cần biết đến hàng chục ngàn ca khác thế nào và mục đích chính của họ chỉ chăm chăm vào việc "câu khách" để tăng lượt xem.

Ngạn ngữ pháp có câu ", chó cứ sủa, đoàn người cứ đi". Nghề đã trở thành nghiệp ăn vào máu không thể bỏ được. Những ngày đi công tác, ăn ở an nhàn lại thấy nhớ không khí nháo nhào trên khoa. Cuối cùng, đâu là sự nhần tâm hãy để cho mỗi người tự cảm nhận lấy.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Niềm Tin Thời "Thổ Tả"

Đó là những ngày trời lúc nào cũng ằng ặc nước, những đám mây xám lượn lờ đầy trên cao sẵn sàng trút xuống dưới đất hàng bao nhiêu thứ nước một cách đầy thù hận. Sau những cơn mưa, từng đám rác nổi lều phều trên đường, băng khuâng không biết trôi về đâu. Mỗi lần có chiếc ô tô phóng vụt qua, chúng rùng mình uốn cong người lên một chút và tạt về dãy barie, nép vào một chút rồi lại tiếp tục lều phều trôi ra. Mình nhắc ngẩn ngáp dài nhìn ra đường chờ cơn bão mới chuẩn bị đến, rồi bà chị nhả tin " về đi! Hai tháng rồi đấy!"

Mệt! Đây là cảm giác của mình trong vài ngày sau đó, kể từ lúc phục vụ lộn xộn hành hung nhân viên y tế xảy ra tại khoa mình. Mình bị phạt vì tội trong tua trực để xảy ra lộn xộn và có bệnh nhân nặng khác suýt chết phải đẩy đi phòng khác. Mọi người xúm vào hỏi : "sao thế?" Mình cười hehe bảo : "phạt là đúng rồi!" đó là rủi ro rơi vào tua nào thì tua ấy chịu, vào tua mình thì mình chịu, mặc dù về vấn đề tiếp xúc hay quy trình nọ kia mình luôn tự tin giải quyết. Đôi khi rắc rối xảy ra chẳng cần có lý do nào cả. Tuy thế, mình sẵn sàng chịu mọi trách nhiệm và chấp nhận nó một cách thoải mái bởi trong xã hội này, ai cũng muốn yêu cầu quyền lợi tối đa nhưng trách nhiệm là tối thiểu nên chuyện rắc rối đương nhiên sẽ xảy ra. Mình luôn có xu hướng làm ngược điều đó.

Khi câu chuyện được đưa lên công luận, ai cũng cho rằng không có lửa làm sao có khói. Mình không thanh minh và lựa chọn im lặng. Trốn biệt, tắt điện thoại để tránh bị làm phiền. Ngồi làm ấm trà tự sướng, đọc quyển sách mình thích và ngủ. Tội quái gì chạy theo dư luận cho khổ. Chỉ tội cho thẳng

bé sinh viên và thằng bé nội trú chắc chắn bị sốc khi lần đầu gặp phải loại côn đồ và thứ dư luận củ chuối này. Có lẽ sau đợt này, con mắt nhìn đời màu hồng của chúng nó sẽ bị xám đi vài phần nhưng đó chính là bài học do cuộc sống mang lại sẽ theo chúng nó suốt cuộc đời làm nghề sau này. Mình gọi đó là sự tôi luyện.

Mình đã đoạn tuyệt với báo chí vài ngày để tránh bị ảnh hưởng bởi những thứ không đâu. Ở nhà, mọi người xôn xao và gọi điện liên tục hỏi xem tình hình thế nào, mình cười he he bảo, bây giờ chỉ muốn ngủ. Chuyện nhỏ như con kiến có quái gì mà cứ loạn lên như sắp có người chết đến nơi, mình tự xử lý được với những thế loại này. Bố gọi điện liên tục nhưng mình không nhắc máy, cậu mình hỏi "sao mà lại thế?" Mình bảo "Hạnh phúc do cháu tự quyết định và tạo dựng lấy, đâu cần ai lo hộ. Mỗi lần về nhà thấy không khí nặng nề thì về làm gì? Nghỉ ngơi mà thấy mệt hơn thì chẳng về nữa cho đỡ stress". Cậu cười nói : "chịu mà".

Sau mỗi lần rắc rối như vậy, trái tim mình bị khuyết đi một phần. Lòng yêu nghề của mình cũng giống như mối tình của chàng phlorenhtino Arixia và nàng Phecmina Đaxa không vượt qua được định kiến xã hội. Khi họ đến được với nhau thì trái tim họ đã đủ bầm dập và trở thành hai ông bà già hết xí quách chẳng làm ăn gì được, ngoài việc cởi quần áo nhìn nhau như quả mướp già trên con thuyền cắm cờ vàng, lá cờ chỉ dấu hiệu người bị bệnh thổ tả, chạy ngược xuôi trên dòng sông Macgodalena. Và tình cảnh của mình lúc đấy, nó giống như đám rác trôi lều phều trong đám nước dư luận ấy.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Bác Sĩ Zoombie

Lại thêm những ngày chớm đông, các con sâu uống rượu bị xuất huyết tiêu hóa lũ lượt đến viện cấp cứu. Mặt mình dài ra như cái bươm, đi chạy chữa, cho truyền máu vào các mạch máu của những bệnh nhân xơ gan bụng đầy dịch to bụng ấy nhằm hoà loãng bớt số lượng rượu chứa trong đó. Có ngày phải chuyển vào khoa tiêu hóa đến 30 bệnh nhân, toàn những người phúc lớn cả (bụng to ấy mà). Và bọn bác sĩ mặt nhăn như khi mình gọi là "đười ươi chân nhân" thỉnh thoảng gọi điện xuống nhắc nhở, thôi đừng cho bệnh nhân lên nữa! Nhưng không cho người ta lên đấy thì đi vào đâu? Ở viện, nơi nào cũng khủng khiếp cả!

Bệnh đông thường đi kèm lộn xộn, đặc biệt với thói quen không biết xếp như ở xứ mình. Khi vào nằm tại phòng cấp cứu, ai cũng cho mình là nặng nhất, bệnh nhân bên cạnh có thuốc mà bản thân chưa có là ý kiến ngay, mặc dù với bác sĩ, việc chưa cho thuốc là cần thiết để theo dõi hoặc làm chẩn đoán trước. Đương nhiên việc giải thích sẽ dành cho bệnh nhân hoặc một người nhà nào quan trọng nhất. Tuy thế, một người đi viện thường có nhiều người đi cùng, vừa giải thích người này xong thì người kia vào hỏi. Có lần trong 30 phút, mình phải trả lời cho 5 người với cùng một câu hỏi. Mỗi ngày, mình có hàng trăm bệnh nhân nặng nên họa chẳng mặt gỗ mới niềm nở được hết với chừng ấy người nhà.

Dạo này, không biết từ đâu, có lẽ do một số bạn lều báo câu khách viết bài khen nức nở một vài thứ con, thứ cây của nợ nào đó cùng vài lời đồn thổi của nợ nào đó đánh trúng tâm lý người đọc, Vậy là rộ lên phong trào chữa bách bệnh. Bình sinh mình kinh nhất thuốc nào chữa bách bệnh. Không những

chữa bách bệnh mà còn tốt cho đàn ông nữa thì càng kinh. Các tác dụng của mấy thứ thuốc của nọ đây được thổi phồng lên một cách đáng sợ. Các bà lang không giấy phép hành nghề được lên ngôi, càng bí hiểm càng tốt. Sau một vài liệu trình điều trị, họ thả sang bệnh viện chỗ mình những thứ kinh dị chẳng còn biết chữa thế nào nữa, thôi đành kính chuyển các cơ quan bộ phận vốn đã tổn thương nay hấp hối đi "ăn oản". Mỗi lần đi buồng, mình thường bảo các bác sĩ rằng đó là "hội chứng nóc tử".

Kể cũng lạ và đáng thương, người ta thường tin vào đồn thổi hơn lời khuyên bác sĩ. Có lần, mình lon ton mặc thường phục ra ngoài của khoa đi có việc, gặp ngay người nhà bệnh nhân mình vừa kê đơn thuốc và tư vấn, nghe thấy bác ấy nói chuyện với người nhà : "thằng bác sĩ trẻ ranh vừa dọa tao gan bắt đầu xơ, kê cho một đồng thuốc, lại còn bảo tao đừng uống thuốc lá. Nó thì biết đ** gì? Thôi tao đ** uống, về nhà lên Mường nhờ cắt thuốc về uống chứ uống thuốc tây vừa nặng vừa hại người, chết có ngày." Mình thở dài lắc đầu, sắp thêm một nạn nhân của "hội chứng nóc tử" nữa. Sau vài tháng, một ngày đẹp trời "đười ươi chân nhân" ngồi nhìn bệnh nhân vàng ươm vào cấp cứu vì suy gan cấp, lúc ấy thì làm gì được nữa!?

Mỗi lần đi chơi đâu đó quanh đất nước giàu và đẹp của mình, bất kể nơi nào cũng có bán thuốc bổ dương tốt cho đàn ông, từ sâu bọ cho đến nấm mốc, rồi cây cỏ. Thất kinh! 100% thứ gì cứ được gắn mác "Viagra" thảo dược đều bán chạy. Mà dân mình thì rất nhạy, chỉ cần có một bài báo nào quảng cáo hay đả động đến thứ gì đó là hôm sau có đồ bán đầy đường, mời chào kinh hồn làm như dân Việt Nam liệt dương hết lượt. Mà có khi liệt thật vì ai cũng mua, trong khi lời khuyên của bác sĩ thì chẳng thềm để tâm đến. Thế nên, mỗi lần lên mạng đọc, thấy người ta kháo nhau : "các mẹ ơi biết gì chưa?" là mình lại giật mình thon thót.

Một chú hổ lớn mình gọi là nôi cảm văn hóa và hiểu biết ấy quá sức kinh dị, nó một phần đóng góp vào bộ sưu tập biến chứng ngày càng nặng nề của

các bệnh mãn tính. Nó đập đổ mọi bằng chứng khoa học mà mình từng biết, ngày nào cũng có bệnh nhân xin dùng thêm những thứ mình chẳng nghe hay biết trước đó bao giờ. Chưa kể các bệnh mới ngày một xuất hiện nhiều hơn, khốn nỗi không phải do y học phát triển mà tại xã hội đang thụt lùi. Đến nỗi, bọn sinh viên người Úc và Anh đều phải sang Việt Nam để học một cách say sưa những chứng bệnh và biến chứng kinh điển mà chúng nó chỉ gặp trong sách vở và Y Văn mà thôi. (y văn: tài liệu y về bệnh)

Mình và các "đười ươi chân nhân" hàng ngày đang nai lưng ra sửa chữa những hỏng hóc mà mười mười nhìn thấy rõ ràng nó sẽ xảy ra mà không làm sao ngăn chúng lại được. Đó là nỗi nhục lớn nhất của người thầy thuốc, người sẽ phản ứng bằng cách mặt nhăn lại kiểu đười ươi chân nhân hay lạnh lùng vô cảm nhưng các con "zombie" (thây ma). Chưa kể với sự đông đúc như hiện nay, nếu có bệnh dịch gì đó, đương nhiên hậu quả thế nào ai cũng biết và nguy cơ bị lây nhiễm lớn nhất vẫn là các nhân viên y tế và gia đình họ. Có lần, mình từng cười haha bảo thằng bé sinh viên Úc là : "bọn tao lúc nào chả trong tình trạng thảm họa". Trong khi, các "thánh nhân cõi mạng" lại đâm ra ghê sợ nhưng bọn dám nói ra sự thật ghê tởm ấy nhưng phải xem bộ phim "zombie" trên tivi.

Nếu một buổi sáng nào đó, mình bước ra đường và sau đó, gia đình không thấy mình quay trở về nữa thì không có gì lạ. Bởi có lần, cả tua trực vợ ngay được bệnh nhân nhiễm não mô cầu, căn bệnh nguy hiểm cả chục năm nay không gặp (các nước phát triển chỉ có trong Y Văn) bệnh phẩm cấy vài hôm mới ra kết quả. Bệnh dễ chữa nhưng nguy hiểm, tuy nhiên, Lúc gọi điện thông báo cho cả tua trực từng tiếp xúc với người bệnh để uống thuốc phòng, thì họ đã và đang ở nhà ôm ấp gia đình mất rồi. Vậy ai sẽ phải chịu đựng những mất mát nếu chẳng may gặp phải những chủng bệnh kinh khủng hơn thế, như SARS, EBOLA, rồi con của nợ gì nữa sắp xuất hiện....? Hai khi có việc không may xảy ra cho các nhân viên y tế, người ta sẽ đóng cho cái dấu "anh dũng hi sinh trong khi làm nhiệm vụ" vào cái lọ là hết?

Sáng dậy soi gương thấy trán mình bắt đầu có nếp nhăn. Lucy mất định hướng không biết phải đi về đâu, nhưng kệ! Cứ thản nhiên lê lết như những con "zombie" bản năng chiến đấu ngút trời chẳng biết sợ gì hết cũng hay. Và mỗi buổi chiều, mặt lại nhăn như những con đười ươi để biết rằng cảm xúc của mình vẫn chưa chai sạn - thứ bác sĩ "zombie" và đười ươi chân nhân chẳng biết khi nào mới mỉm cười mà không chua chát.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyên Ngành "Nóng"

Chín năm tính từ lúc bị lột tay lá chuối đem thả ra ngoài cổng trường y và rồi sau đó, không hiểu loăng ngoăng thế nào mình bị tóm ở lại, có lẽ do mình chạy chậm!? Những đứa khác nhanh chân hơn đã yên vị ở một vị trí nào đó ổn định hơn, trong khi mình còng lưng ra học tiếp.

Trong 9 năm kể từ lúc ra trường ấy, thời gian mình đi làm chính thức mới được 3 năm. Tuy thế, trong những năm ấy, mỗi ngày mình cùng mọi người phải xem bệnh xấp xỉ 100 bệnh nhân và cấm tiệt không được gặp sai sót, Bởi vì nếu khám xét loăng ngoăng, chẩn đoán loăng ngoăng, mình sẽ bị ra đường ngồi uống nước chè hóng chuyện thiên hạ và bắt khách. Ấy vậy mà sau mười hai năm học công ba năm đi làm, mình hạnh phúc hưởng mức lương nhà nước bậc hai và được mọi người xuýt xoa giỏi thế giàu thế. Mình cũng nghĩ mình giàu hoặc sắp giàu. Bởi lẽ, một tuần bảy ngày, có lẽ sáu ngày rưỡi, hoặc đi làm theo giờ nhà nước không tính, hoặc trực hoặc đi làm thêm. Thi thoảng có ngày nghỉ sung sướng lượn ngay đi mua sách hoặc là giảm giá, hoặc sách rẻ tiền hoặc sách ế chẳng đứa nào thèm mua trừ mình. Mỗi lần về nhà buổi tối muộn, rẽ qua hàng quen mua vội mớ rau để nấu cơm, cô chủ quán lại ngáy một phát bảo bác sĩ làm thế này thời gian đâu mà tiêu tiền. A, từ lúc đó mình bắt đầu phát hiện mình đã giàu hoặc đang hoặc sẽ giàu. Về nhà ngồi chống cằm một lúc, gọi điện cho bà chị bảo : "em thôi không đi làm thêm nữa". Bà chị đáp ngay : "ừ! Nhưng mà nhớ tiền mua xe vay chị chưa trả nhé!"

Hôm trước về quê chơi, đang lang thang ngoài cửa nhà tìm cách trồng mấy cây dây leo để câu bọn chim vành khuyên về, thấy có con xe bóng loáng phóng vù qua một mình rồi phanh kít lại. Mình lăm bằm con này phanh ngon.

Cửa xe bật mở, hóa ra chủ nhân nó là thằng bạn cấp 3 lâu không gặp. Cười nói một hồi, bắt chân bắt tay một hồi, hóa ra nó đã làm giám đốc kinh doanh cho ngân hàng xyz nào đó. Thú thật mình chẳng biết ngân hàng là gì và chưa bao giờ biết đi rút tiền nên khái niệm nó hơi bị mông lung. Nó cười haha vỗ vai mình bảo : "bác sĩ giàu bỏ mẹ, tiền tiêu đâu cho hết mà sao toàn đi dép tổ ong thế kia người ta cười cho". Mình cười hề hề bảo : "giàu, giàu".

Mỗi lần hoặc là bắt đầu nhận trực, hoặc kết thúc đêm trực, sinh viên và bọn nội trú mắt lờn ra như lũ nghiện ngáp lên ngáp xuống gà gật. Mình bảo chúng nó : "cố lên! Chúng mày sắp giàu rồi!" Chúng nó ngơ ngác hỏi : "sao giàu?" Mình hớn hở ngay : "bao giờ chúng mày vàng mắt ra thì nhìn gì cũng ra vàng hết, vậy là giàu rồi!" Có lẽ vì sợ giàu mà mấy năm nay chẳng có ma mốt nào dám thi nội trú vào chuyên ngành mình nữa hoặc có đăng ký thi thì toàn hàng lởm, đương nhiên các đồng chí ấy trượt. Vậy nên mình vẫn luôn xác định rõ ràng rằng mình đã giàu hoặc đang giàu hoặc sắp giàu, chí ít là mọi người bảo thế.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chương Ii: Nghề. Đề Gió Cuốn Đi (2)

Chuyện xảy ra vào ngày mừng 6 tết, nó cũng giống rất nhiều câu chuyện khác mà mình gặp, đến mức nó trở thành chuyện thường ngày ở huyện, thường đến mức xót xa, đến mức đôi khi mình tự hỏi, mình làm có đúng hay không!? Hôm nào stress quá, mình chỉ lên chùa, nơi mẹ đã kourọc gửi lên đó 10 năm trước, để ngồi nói chuyện với bác sư trụ trì. Lần nào cũng như lần nào, sư đều cười bảo : "con cứ tích phúc cho con cháu mình, con ạ" và mình lại về tiếp tục vòng quay của cuộc sống.

Dịp Tết nào cũng vậy, bệnh nhân vào cấp cứu đông đến mức có hôm không còn cáng để nằm và bệnh nhân được phân loại nhẹ phải ngồi ghế chờ khám, ưu tiên cáng cho bệnh nhân nặng hơn. Ngày mình trực cũng vậy, một mình cùng mấy bạn nội trú làm đến không có thời gian ăn trưa. Bệnh nhân già khuôn mặt khắc khổ được con đưa đến khám trong tình trạng gầy sút cân và khàn tiếng trong 2 tháng. Thông thường, bệnh nhân không có tình trạng cấp cứu sẽ được chuyển ra phòng khám hoặc cho về để đi khám chuyên khoa ngày hôm sau (hôm đó vẫn là nghỉ Tết) . Con bệnh nhân bảo đi bốn viện rồi và làm rất nhiều xét nghiệm vẫn chưa tìm ra bệnh cho bố nên đưa đến đây nhờ các bác sĩ giúp đỡ. Mình tặc lưỡi giữ bệnh nhân lại làm chẩn đoán, liệt dây thanh quản bên trái, chụp cắt lớp cổ và ngực tại viện khác chưa phát hiện bất thường. Khi khám lâm sàng, mình để ý thấy bệnh nhân có tiền sử bệnh gút nhưng biểu hiện đau khớp không điển hình, ngón tay dùi trống và ông khẳng định bản thân không bị bệnh phổi mãn tính. Mình nghi ngờ bởi nếu ông bị hội chứng Pierre Marrie không điển hình, kèm Liệt dây thanh trái, thì tổn thương phải chèn ép vị trí thần kinh quặt ngược trái và vị trí khó thấy trên

CT, nhất là vị trí quai động mạch chủ nơi dây quặt ngược luôn qua, đồng thời phải loại trừ phình tách động mạch chủ. Mình bèn cho bệnh nhân chụp lại CT ngực và ghi rõ chú ý.

Có kết quả chụp, mình đọc là bình thường. Lúc ấy, bệnh nhân bắt đầu khó chịu và cho rằng : "chúng nó làm tổn tiền mình" mình không tin lắm vào kết quả và cho bác sĩ nội trú cầm phim đi hội chẩn hai bác sĩ chuyên khoa sâu hơn. Sau vài tiếng đồng hồ, anh bạn bên khoa chẩn đoán hình ảnh xem lại phim và nghi ngờ của khối u bất thường nhỏ, sát quai động mạch chủ rất khó đọc và đề nghị cho bệnh nhân sang chụp lại cắt lớp lát mỏng hơn bằng máy độ phân giải cao hơn để khẳng định chẩn đoán. Chưa kịp giải thích xong, bệnh nhân nổi đóa lên và chửi, con cái cũng chửi : "Tại sao các anh chị làm ăn tắc trách bắt người nhà tôi đi đi lại lại nhiều thế? Sao không chụp một lần cho xong đi, để người ta nằm mấy tiếng trời ở đây?" Và không đồng ý chụp lại. Rồi những thứ đáng ra nó phải theo con đường tự nhiên khác ra ngoài thì chúng từ miệng bệnh nhân và người nhà bệnh nhân tuôn ra như suối chảy. Mình sững sờ, các bạn nội trú sững sờ. Rồi mọi việc cũng xong, mình quyết định dừng chẩn đoán và chuyển bệnh nhân đi. Rồi nơi khác gọi điện cho mình bảo : " Sao em không làm nốt chẩn đoán cho bệnh nhân đi? Trên này không có máy độ phân giải cao, bệnh nhân đông thế thì còn lâu nữa mới gửi sang chụp lại được." Rồi anh bạn nổi đóa với mình mắng : " tại sao ngày Tết mày giờ rỗi làm chẩn đoán làm gì? Bệnh nhân đông chết cha đi! Tao nghe người ta chửi điếc hết cả tai. Lần sau đừng có gọi cho tao nữa nhé!" Cô bé nội trú ngồi ồm ồm chảy nước mắt. Mình cười he he bảo ,: " có gì mà khóc? Người ta chửi anh chứ có chửi cô đâu?" Em nội trú quệt tay bảo : " nhưng mà em ức lắm. Hai tháng đổi lấy có mấy giờ đồng hồ..." Mình bảo : " có gì mà buồn? Cái lớn nhất chúng ta học được chính là lâm sàng. Nếu lần sau anh gặp bệnh nhân tương tự thì anh vẫn sẽ làm vậy bởi chúng ta là những con người tử tế".

Thực ra, những bệnh nhân gọi là "củ chuối" không nhiều, số lượng cũng ít

như các nhân viên y tế xấu tính mà báo chí thỉnh thoảng gặp lại lu loa lên. Bản chất của họ cũng không xấu, chỉ bởi người ta ghét sẵn ngành y, đọc báo toàn tin động trời, thành ra bị đóng đinh định kiến trong đầu nên nếu có thời cơ là bùng nổ. Họ luôn luôn nhìn mọi việc bác sĩ làm là không có mục đích tốt đẹp. Tất cả bỏ chung vào một cái rọ mang tên y đức. Một nửa đời vì nó rồi, giải pháp an toàn là sống chung với lũ, mình chỉ giúp được những ai tử tế với mình. Niềm tin phải đến từ hai phía và sự hài lòng cũng phải xuất phát từ hai phía chứ không phải thứ y đức giả cầy mà báo chí đang rêu rao. Mình đã từng cố tìm điểm gì đó khác dù chỉ một chút nhưng không thấy. Cuối cùng, mình đành kết luận, bác sĩ vẫn là người chứ không phải con gì đó sống bằng không khí như nhân dân thường nghĩ.

Ngành y học cả đời không hết, mỗi lần tìm hiểu vấn đề nào đó, lên mạng tra cả ngày như bị lạc trong khu rừng nguyên sinh đầy khủng long và cá sấu. Con đường an toàn mỏng như sợi chỉ, người bác sĩ đi trên con đường đó như kẻ làm xiếc đi trên dây, không có phương tiện bảo hiểm, sẵn sàng rơi xuống những hàm răng há ngoác bất cứ lúc nào. Bộ phận giúp cân bằng chính là kiến thức trong đầu. Cái gì cũng vậy, chứa nhiều thứ quá nó sẽ căng ra, đến lúc nào đó sẽ nổ tung. Bùm một cái đi tong. Thế nên, phải thành thực rằng, những bệnh nhân này không ai muốn dây vào, nên thay vì làm tắt một số thủ tục hành chính cho đỡ rườm rà như bệnh nhân khác, họ được làm đúng quy trình để tránh chuyện thừa gửi lằng nhằng. Mà thủ tục hành chính nói chung ở xứ mình chao ôi là khủng khiếp, chứ chẳng phải riêng gì ngành y. Có một lần, mình phải đi làm bản sao giấy khai sinh. Làm xong, mình tốn cả đời.

Dù thế nào đi nữa, mình và đồng nghiệp vẫn cố gắng là những người tốt, nhưng chúng tôi chỉ chữa được cho những ai tin tưởng mình.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Những Mẫu Chuyện Nhật

1. ĐỐI THOẠI

Buổi tối trực cũng như bao buổi tối khác, bệnh nhân vẫn ra vào nườm nượp và mình vẫn vui vẻ ký hết cái bệnh lịch này đến cái bệnh lịch khác. Cái đầu căng ra như quả bóng. Rồi có cuộc điện thoại tại mình quên không tắt máy như mọi buổi trực khác. Đầu dây bên kia bảo : "Anh H. ạ, tôi là ABC làm phó phòng xyz đây." Bệnh nhân đang đông, mình bảo xin lỗi đang trực và không quen ai làm chức vụ ấy cả. Đầu dây bên kia im lặng một chút rồi nói, có người nhà bị &#***, "anh ra ngoài này tôi nói chuyện được không?" Mình bảo: "anh cứ đưa bác đến phòng cấp cứu tôi đang trực không bỏ vị trí được." Lát sau, bệnh nhân vào viện, mình cho làm xét nghiệm các thứ rồi cho bệnh nhân nhập viện. Đồng chí ABC cảm ơn rồi rít bảo : "May mà ra đây kịp chứ tôi chả tin tưởng bọn tuyến dưới, vào đây mà lâu quá, nhờ gọi điện trước nên bác sĩ nhiệt tình thế!" mình bảo : "Anh phải cảm ơn cái 'bọn tuyến dưới' mới phải. Không có họ, mẹ Anh chả còn sống mà gặp được tôi trên này. Còn trách nhiệm của người bác sĩ là phải thế, không liên can gì đến cuộc điện thoại". Đồng chí ABC sững lại không nói câu gì, mình quay lưng đi thẳng.

2. ĐÚNG QUY TRÌNH

Một bác đau bụng thượng vị mức độ nhẹ nhàng vào lúc sáng sớm, nằm vật lên cang. Bọn nội trú thức cả đêm mắt đỏ hoe đang ngồi rúm vào cái ghế ngáp như bọn nghiện. Không bắt chúng nó xem nữa, mình hỏi bệnh nhân bị làm sao, định cho thuốc giảm đau trước rồi tí nữa sẽ xử trí. Bệnh nhân bảo khám nhanh nhanh lên, làm gì lâu thế. Mình bảo phải khám cẩn thận xem bị

làm sao mới cho thuốc được. Cô tre trẻ đứng bên cạnh, thò vào nói nhỏ với mình : "em nhanh nhanh hộ chị, anh ấy làm quan chức đấy!" Mình định cho y lệnh vào bệnh lịch, nghe thấy vậy liền dừng lại, gật đầu bảo : "Thế thì em giới thiệu cho chị bác sĩ chuyên khoa giỏi nhé!" Rồi viết vào phiếu khám, bệnh nhân không có tình trạng cấp cứu, chuyển ra xếp hàng khám chuyên khoa. Bọn nội trú nhìn mình hỏi sao không cho thuốc, mình bảo mình làm đúng theo quy trình.

3. CHUYỆN KIỆN CÁO

Một đồng nghiệp ở Cần Thơ bị kiện lên kiện xuống vì vụ cắt thận bệnh nhân. Nhìn nhận theo góc độ chuyên môn thì thận móng ngựa bẩm sinh và biến chứng thường nặng nề, chẩn đoán rất khó khăn. Không một thằng ngu nào lại đang tâm cắt thận bệnh nhân nếu không có chỉ định, trong khi đó lại là một giảng viên, một bác sĩ lành nghề - đương nhiên cái đầu vốn dĩ đã hơn nhiều người khác. Mạng sống con vật còn đáng quý nữa là con người.

Cái sai lầm lớn nhất, nói một cách đau xót, là đồng nghiệp đã làm đúng cái tâm của mình, chưa nói chuyện chuyên môn ở đây. Nếu không muốn bị búa rìu dư luận, thì đáng ra khi phát hiện thận móng ngựa cứ đóng bụng vào, kê xác bệnh nhân, đừng có cắt đi làm gì, kê bệnh nhân đau đớn với cái thận dị dạng ấy đi. Bạn truyền thông vô lương chỉ tìm mọi cách bôi mớ mà đâu có biết câu chuyện nhìn nhận về khía cạnh y học nó phức tạp thế nào. Mục đích của chúng chỉ là sự thương tâm và câu khách. Thế nên, có những xét nghiệm cần phải làm để bảo vệ chính mình. Đừng vì tiết kiệm chi phí cho bệnh nhân như trường hợp kia mà để mình và tuyệt lộ.

Ngành y bạc, làm một nghìn ca tốt không ai biết đấy là đâu. Chỉ một ca sơ sẩy là thân bại danh liệt. Với xã hội như hiện nay, một bác sĩ giỏi phải biết bảo vệ chính mình. Và tất cả đã và đang trở thành những khuôn mặt sấp.

4. CHUYỆN KHÔNG MAY

Thằng bé 9 tuổi đạp xe một mình giữa phố. Chiếc xe chở tôn lợp dừng ở vệ đường trước đó. Một tai nạn xảy ra, cháu bé vào viện vì vết thương cửa đứt ngang cổ máu tuôn ra như suối. Bác sĩ huy động toàn bộ kíp trực cấp cứu cầm máu cho cháu bé. Vết thương cửa đứt khí quản và thực quản, đặt ống nội khí quản quả thật kinh khủng, mãi sau mới luôn được qua vết cắt. Mình là bác sĩ chính cấp cứu cho cháu bé, mặt lạnh như tiền đuổi ngay lập tức người nhà ra chỗ khác và dặn bảo vệ cấm cho bên mảng đến chỗ cấp cứu kẻo ảnh hưởng tâm lý các bác sĩ.

Người cháu bé đầm máu, mùi máu tanh khắp căn phòng. Nhưng y học là hữu hạn, cuối cùng các bác sĩ cũng bất lực. Các điều dưỡng chảy nước mắt thương cháu bé. Mình tiếp tục kí giấy chuyển cháu bé xuống nhà đại thể. Cảm giác tuyệt vọng dâng lên một cách khủng khiếp.

Chúng ta đều là người, ai cũng muốn điều tốt đẹp nhất đến với những người yêu thương nhưng đôi khi những cố gắng là không thể. Bố mẹ cháu gào lên vào mặt các bác sĩ không cho vào với con, mình chấp nhận điều đó, cho họ trách cứ.

Thôi cháu bé hãy ngủ ngoan, và các bác sĩ chỉ còn cách tàn nhẫn là không cho bố mẹ cháu vào bệnh phòng, để cháu biết, cuộc đời này đôi khi sự tàn nhẫn là cần thiết.

5.CHẾT

Bác sĩ gọi người nhà bệnh nhân vào thông báo : "gia đình chuẩn bị tinh thần đi, có lẽ đây là lần đi viện cuối cùng của bệnh nhân đấy. Chúng tôi sẽ cố gắng hết sức nhưng với kinh nghiệm làm việc thì khả năng không có hiệu quả đâu". Vợ bệnh nhân hỏi : "bác sĩ nói thế là thế nào?" Bác sĩ đáp : "nghĩa là ngừng tim, chết ấy chị hiểu không?" Chị kia ráo hoảnh : "chỉ có thể thôi à?"

Tí sau bệnh nhân ngừng tim, chẳng thấy người nhà đâu cả. Rồi chị vợ ở

đâu vào gào lên : "ô hay, tại sao chồng tôi lại chết thế?".

6.TỜM

Ông bố bị bệnh mãn tính, rụng hết ngón chân, được con đưa đến viện. Mình cho làm bệnh án lên khoa điều trị. Bệnh phòng tràn ngập bệnh nhân nặng, điều dưỡng khoa cong đít lên làm ưu tiên cho bệnh nhân nặng cần ưu tiên làm trước. Trong lúc xếp hàng chờ làm thủ tục thanh toán, ông con đứng soi lèm bèm chửi : "con kia, mày không làm cho bố mày mà còn cộng cộng tính tính đ** gì? Mày abc@#" đđ& rồi, bố mày gọi báo chí đến viết cho vài bài chết cả nút." Tôi đứng giữa bệnh phòng khạc nhổ ra chiều tởm lợm lăm.

7.VÔ GIA CƯ

Đồng chí vô gia cư được một số "người lương thiện và có trách nhiệm với xã hội" xách đến viện trong tình trạng bốc mùi xa cả trăm mét đã ngửi thấy. Nhân viên lăn ra kì cọ, cho thuốc, cho ăn, nằm điều hòa mát lạnh hơn bệnh nhân V.I.P. mỗi lần ăn, bệnh nhân lại ném hộp cơm ra đầy phòng, làm nhân viên vệ sinh lăn ra lau dọn. " Sướng thế, được hầu thế còn lâu ông mới ra khỏi đây." Bệnh viện là một "thiên đường."

Mình đi "bọn tư bản giãy chết", những người vô gia cư nếu phải nhập viện thì hết sức khốn khổ và khi ổn, họ lại được kính mời ra ngoài đường, dừng hòng lãng nhăng, ai có ý kiến, xin mời đem về mà nuôi. Còn ở nơi thiên đường thì dừng hòng, nếu làm thế, Lỡ có đứa nào lu loa lên bệnh viện phân biệt đối xử đẩy bệnh nhân ra ngoài đường là coi như xong. Vậy là phải nuôi các ông ăn mày hơn nuôi bố mình.

8.TỬ TẾ

Y tá trực rơm rớm nước mắt : "con em sốt, có mỗi hai bố con nó ở nhà thỉnh thoảng lại gọi điện. Đi trực lại vợ phải những thượng đế thế này thì

chán phát ốm luôn. Đáng ra lúc này cho cái bọn báo chí vào mà làm việc thay nhân dân anh ạ!" Mình cười bảo : "em ạ, người ta luôn có xu hướng tránh né những điều tử tế nhưng lại cố làm ra vẻ là người tử tế nên mới thành ra thế".

Chỉ tội những người thực sự tử tế!

9. ĐỀ - TỐC

Một đồng chí nọ có viên sỏi túi mật thật (không phải sỏi gan lờm kiểu các cô người mẫu diễn viên hot hot ị vào bát cơm rồi đãi ra đàng ăm ỉ trên mạng mà thiên hạ chia sẻ ăm ỉ), đang yên đang lành thì lại đi đề - tốc uống dầu tấy sỏi gan. Vô phúc túi mật co bóp cật lực đổ dịch mật xuống tiêu hóa chỗ dầu nhiều bao la ấy, thế là đẩy viên sỏi xuống kẹt vào ống mật chủ gây nhiễm trùng. Vào cấp cứu, kêu đau như cha chết và mặt vàng như hoa mai mùa xuân. Mình rất đồng chí sinh viên "tây lông", đưa bài nhiễm trùng đường mật do sỏi cho nó đọc, bảo : "Mày theo dõi nhiễm trùng thực nghiệm nhé, diễn biến ỉ sỉ sách không khác lấy một chữ". Diễn biến tình trạng cơn đau quặn gan bắt đầu sau bữa ăn đầy dầu mỡ, uống dầu khác gì ăn, thậm chí còn kinh hơn, rồi sốt, rồi vàng da. Mắt con bé loé sáng như sao, rút sổ sách ghi chép điên cuồng. Và Thế là sau khi uống dầu, đồng chí hết sỏi thật, bác sĩ đã phải mổ phanh bụng ra cắt gọn túi mật bị viêm và moi viên sỏi kẹt ra ngoài. Chỉ để lại cái sẹo như con rết trên bụng, trông yêu lắm!

Lại kể chuyện, ngày xưa nhà mình có cái tivi đen trắng, mỗi lần nó rậm roẹt là bố mình vỗ bồm bộp vào phần đèn chiếu phía sau, nó lại chạy được. Mình đoán nó bị long ốc lỏng dây gì đấy. Hàng xóm thấy thế, truyền tai nhau cũng vỗ bồm bộp và tivi lại chạy được, tin lành đồn xa cứ như là phương pháp chữa hữu hiệu lắm. Đến một ngày, tivi nhà chú hàng xóm vỗ mãi chả lên hình nữa. Mình ngồi sau xe chú ấy, ôm tivi giúp mang xuống huyện sửa. Chú thợ mở ra gầm lên: "tiên sư bố mày! Vỗ đ** gì mà vỗ, rụng cụ nó bóng đèn hình rồi thì sửa vào mắt à?" thế nên là, tin tức truyền miệng muôn năm.

10. ĐƯỜNG DÂY NÓNG

"Bộ binh, bộ hộ, bộ hình

Ba bộ đồng tình bóp vú con tôi"

Thế là mình bị đường dây nóng.

Bệnh nhân mất não, hôn mê sâu do tai biến mạch não, vào bệnh viện tuyến dưới các bác sĩ đã cho về. Người nhà chưa yên tâm, giấu biệt phim đi, rồi đưa lên trung ương với ý định : "Xem trên ấy có chẩn đoán giống dưới nhà không?" Khi vào đến nơi, tình trạng đã rất nặng, phải thở máy và rối loạn huyết động nguy cơ ngừng tim nếu đưa đi chiếu chụp lại, mình đã giải thích cặn kẽ với cậu con trai.

Tí sau người nhà gọi đường dây nóng tố năm dưới phòng cấp cứu chửi cho chiếu chụp gì, vô trách nhiệm quá. Thế là đường dây nóng lại rót xuống khoa. Mình gặp cậu con trai hỏi xem muốn đề nghị gì, cậu đáp : "chị em cãi nhau, em chả muốn đi viện nữa. Mà mấy bà chị em cứ bắt đi bảo xem chúng nó trên trung ương có giải pháp gì không, nên sốt ruột gọi đường dây nóng." Mình chỉ nhẹ nhàng nhắc : "đến bệnh nhân vô gia cư ở đây còn được chăm sóc và điều trị cho đến lúc chết. Đừng nghĩ rằng lòng dạ bác sĩ cũng hẹp hòi như mình." Người nhà liền quặc lại : "nhân viên y tế mà nói với người nhà thế à?" Mình cười : "tôi chỉ tử tế với bệnh nhân, không có nghĩa vụ tử tế với người nhà vô văn hóa. Đừng bao giờ lấy lý do sốt ruột để lợi dụng làm điều không phù hợp với đạo đức. Nếu các anh chị muốn biết đích xác bệnh nhân chết vì cái gì, tôi sẽ giúp trưng cầu giám định pháp y." Thế là các đồng chí chuồn mất.

Vậy nên tạm kết luận, làm cấp cứu chủ yếu giải quyết sự vụ, chả có mấy thời gian làm chuyên môn. Ai cũng cho mình là quan trọng cả nên mới có chuyện thế này, cuối cùng chỉ có bệnh nhân thiệt. Thú thật, mình là người

ghê gớm, Ai cho tôi làm người lương thiện!?

11. MẶT NHÃN

Mình đến viện trực trong bộ mặt nhàu nhĩ, bệnh nhân đông và nặng kinh khủng, xung quanh đặt đến n cái máy, đi kèm những bệnh sử hết sức nhàu nhĩ. Bao nhiêu người nhà bệnh nhân sau khi ngồi ngoài bàn bạc kỹ càng liền cử một người có khuôn mặt nhàu nhĩ và nói chuyện với mình rằng : "Đề nghị bác sĩ cho người nhà em chuyển sang giường khác, cái giường này đen lắm! Người ta bảo thế!" Mình chường khuôn mặt nhàu nhĩ ra can : "bệnh nhân nặng thế này mà di chuyển vào trong thì di chuyển máy móc sao nổi, như thế nguy hiểm cho bệnh nhân lắm lắm!" Cô gái nhà có khuôn mặt nhàu nhĩ vẫn kiên quyết xin chuyển giường khác. Sau rốt, mình đành gọi vào trong bảo y tá : " Em ơi, chuyển bệnh nhân vào trong nhé!" Y tá đáp : "Trong kia hết giường rồi". Mình lắc đầu nhấn mạnh giọng : "chuyển vào cái giường mà hôm qua có bệnh nhân vừa chết ấy!" cô người nhà có khuôn mặt nhàu nhĩ nhìn mình phát rồi vội vàng đi ra ngoài không nói câu gì. Lát sau, một người nhà khác cũng có khuôn mặt nhàu nhĩ vào thủ thủ : "em thôi không xin chuyển giường nữa, nằm chỗ này cũng được". Mình mừng gần chết vì không phải chuyển bệnh nhân nặng ra chỗ khác và người nhà bệnh nhân mừng gần chết vì không phải vào chỗ người ta vừa chết.

Mà ô hay, có một sự thật đau buồn rằng, ở hồi sức cấp cứu thì có cái giường nào là không có bệnh nhân chết đâu?!

12. TRÁCH NHIỆM

Đang ngồi vợ vẫn trên bàn làm việc, bỗng có tiếng ngập ngừng

- Anh....

Mất mạch suy nghĩ, mình xằng giọng

- Gì?

Im lặng một chốc.

- Anh phải có trách nhiệm gì với em chứ?

Mình ngược lên, em điều dưỡng của khoa xinh xinh ôm cái rỗ lĩnh thuốc úp trước bụng. Mình lạnh người từ gáy đến gót chân, ngoài trời 15 độ C mà tự nhiên mồ hôi ướt áo. Mình hạ thấp giọng thì thào:

- Thế có việc gì?

Cô em e thẹn:

- từ hồi biết anh đến giờ em không còn là mình nữa....

Tất cả mọi người liên đồ dồn mắt vào mình. Tim mình ngừng đập và năm phút, cô em tiếp:

- Từ hồi quan hệ với anh đến giờ, em nhận thấy trong mình đang thay đổi, anh phải có trách nhiệm với em....

Mình có cảm giác không khí trong phòng bị hút hết sạch, có lẽ quên thở từ nãy giờ, mắt nhìn vào cái rỗ úp trước bụng rồi cô em nguẩy một cái bữu môi:

- mọi người bảo em dạo này mày chơi với đứa nào mà ăn nói chua ngoa mất dạy thế? Anh kí sổ mau cho em đi lĩnh thuốc.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Ở "Thiên Đường" Và Xứ Sở Khác

Câu chuyện xảy ra hết sức tình cờ, rơi vào hai khoảng thời gian khác nhau và nhân vật chính là hai đứa bạn thân của mình. Sự việc giống nhau một cách kỳ lạ đến mức mình đã nhảy dựng lên khi gặp lại chúng?

CHUYỆN Ở "THIÊN ĐƯỜNG"

Chuyện xảy ra với thằng bạn mình, tốt nghiệp bác sĩ nội trú xong đi làm đến giờ được 7 năm. Một bệnh nhân đứng tuổi đến khám chỗ nó vì triệu chứng nhiễm trùng tiết niệu. Bệnh nhân đã được hỏi vấn đề kinh nguyệt và việc có thai hay không, câu trả lời là không biết. Nó cho bệnh nhân xét nghiệm HCG, test âm tính. Vậy là bệnh nhân được đi chụp chiếu X - quang, cho thuốc về điều trị. Vài ngày sau, nó ra quyết định chuyên môn cần chụp CT bụng loại trừ những dị dạng đường niệu. Sau đó, được bổ sung thuốc về điều trị tiếp.

Ba tuần sau, bệnh nhân không thấy kinh, đi khám lại tại một cơ sở khác, phát hiện thấy thai trong buồng tử cung. Bệnh nhân khám ở chỗ khác nữa, rồi vội vàng tự đi phá thai. Sau đó, bệnh nhân quay lại kiện thằng bạn mình với lý do chụp CT khi có thai gây nguy cơ dị dạng. Ròng rã sáu tháng liền, bệnh nhân đòi bồi thường, nhắn tin, rồi lập hẳn trang Facebook bêu riếu các kiểu, rồi các forum hàng lờm đem câu chuyện này ra bàn tán mổ xẻ hết sức kinh dị với các mẹ bìm sữa thừa hơi rồi việc. Đỉnh điểm câu chuyện là có hẳn mấy trang báo có tiếng đăng đơn kiện và phỏng vấn tìm hiểu các kiểu một cách hết sức hào hứng.

Cho đến bây giờ, mình vẫn không hiểu tại sao và nguyên nhân từ đâu người ta lại truyền tai nhau chuyện không được chụp x quang ở phụ nữ có thai kéo nó gây dị dạng thai nhi. Đùa! Phần ngày người ta phơi cái mặt giữa trời, hứng tia tử ngoại vào người mỗi năm lượng tia có đến hàng nghìn lần chụp phim, mà cả đời vui vẻ có sao đâu. Cái dị dạng thai nhi cho hàng tỉ nguyên nhân khác nhau, từ ăn uống đến ngay cả cái tuổi đứng lên đứng xuống kia cũng đã gây nguy cơ cao gấp hàng nhiều lần chụp một cái phim rồi. Còn nữa, Nếu ai đọc và tìm hiểu về lịch sử phát triển ngành y, thì ngày xưa khi chưa có siêu âm, các bà đẻ khó hay đa thai toàn phải chụp X quang bụng để bác sĩ xem ngôi thai đã thuận chưa, có sinh đôi không. Rồi từ khi siêu âm ra đời, nó không còn cần thiết nữa và dần bị lãng quên. Mình vẫn không hiểu tại sao và từ bao giờ một chút tia X đó trở thành con ngáo ộp, phủ bóng tối lên đầu các bà bầu và gây áp lực lên nhân viên y tế mặc dù nó được cho vào yếu tố nguy cơ chứ không phải nguyên nhân. Bởi vì chúng trở thành nguyên nhân vì dân Châu Phi có lẽ đến giờ chết hết vì ung thư và dị dạng rồi.

CHUYỆN Ở XỨ KHÁC

Chuyện này xảy ra với đứa bạn mình đang định cư tại một nước phát triển hàng đầu thế giới có dịch vụ y tế miễn chê. Nó lấy chồng và có một đứa con. Năm nay, nó có ý định thêm đứa nữa nhưng chờ mãi chẳng thấy gì. Một ngày, nó đau bụng, vào cấp cứu, bác sĩ phát hiện ra nó bị viêm tụy cấp, rồi chỉ định cho nó chụp CT bụng. Nó bảo với bác sĩ rằng : "vợ chồng tao đang chờ có con nên không biết đã có gì hay chưa". Bác sĩ cho nó thử HCG test âm tính nên nó được cho đi chụp CT bụng xác định viêm tụy cấp, về nhà điều trị thuốc 2 tuần.

Đến tuần thứ ba, con bé không thấy kinh nguyệt nên vội vàng đi khám bác sĩ sản khoa và được thông báo mày có thai được khoảng gần 1 tháng. Bạn mình tá hỏa hỏi bác sĩ sản : "tao bị chụp CT bụng vì viêm tụy cấp cách đây 2 tuần có sao không?" Bác sĩ sản bảo : "Mày bị viêm tụy cấp nên ưu tiên sức

khỏe mẹ là chính, nếu cần thì bỏ thai đi". Bạn mình quay lại bác sĩ tiêu hóa đang điều trị viêm tụy, bác sĩ bảo : "Mày về đi, hai tháng sau quay lại. Bệnh viêm tụy ổn rồi thì chẳng có lý do gì bỏ cái thai đấy cả". Vẫn không yên tâm, nó gọi điện cho mình trình bày lo lắng các kiểu. Mình cười bảo : "mày nghe thằng bác sĩ tiêu hóa khuyên đi, đừng nghe thằng bác sĩ sản vì bác sĩ tiêu hóa là người nắm được bệnh hiện tại của mày tốt nhất. Còn chuyện chụp CT chỉ là yếu tố nguy cơ rất nhỏ không đáng để mày quan tâm. Cái sợ nhất là viêm tụy tái phát trong lúc mang thai. Bác sĩ nói oK là ok." Và nó quyết định giữ thai để đẻ. Câu chuyện hết sức nhẹ nhàng. Nhân tiện, mình kể cho nó chuyện của thằng bạn bị kiện vì chuyện tương tự này. Đứa bạn ở nước ngoài gào lên : "ối giời, bên này mà kiện sai người ta phạt cho chết luôn".

Hai câu chuyện giống hệt nhau xảy ra ở hai khoảng thời gian khác nhau, tại hai nơi chữa trị khác nhau có kết quả khác nhau. Có lẽ đây là điều đáng suy nghĩ về cách hành xử cũng như tâm văn hóa của con người. Do vậy, không phải việc gì cũng do lỗi của người bác sĩ, đôi khi những rủi ro nghề nghiệp cũng cần phải nhìn nhận và được bảo vệ.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Kỳ Lạ

Sau mỗi dịp thiên hạ nghỉ ngơi là mình lại phải lao động cật lực. Cũng như mọi năm, không hiểu sao mỗi khi đất nước ăn mừng quốc khánh là khoa mình lại đổ máu tươi bời, số bệnh nhân xuất huyết tiêu hóa tăng vọt lên, nhu cầu máu truyền tăng vọt lên. Có hôm đến 1/3 số cáng treo toòng teng bạch máu trong khi đi sinh viên trẻ khỏe chăm đi hiến máu thì về quê mất hút. Có một điều kỳ lạ là, cứ một trăm bệnh nhân khai thác bệnh sử thì chín mươi lăm đồng chí thề sống thề chết : "tự nhiên nó thế" chứ không chạm đến một giọt rượu nào, năm đồng chí còn lại nói em uống có một tí. Mình hỏi có thật không, 100% gật đầu bảo thật. Thế ra, xuất huyết tiêu hóa có liên quan mật thiết với ngày nghỉ, cái này khoa học chưa từng kiểm chứng. Mình cười mím chi : "thuốc này đặc trị xuất huyết tiêu hóa tốt lắm, nhưng nếu người nào uống nhiều rượu là công thuốc chết ngay, bệnh nhân này tiêm được." Thế là tất cả đồng loạt lắc đầu.

Hôm mình trực, có bệnh nhân xuất huyết não hôn mê sâu không có chỉ định can thiệp được gì nữa, giải thích cho về viện tỉnh nằm. Lát sau trực giám đốc xuống tận khoa bảo : "cháu có điện thoại đường dây nóng phản ánh không điều trị cho bệnh nhân mà bắt người ta về quê". Mình tròn mắt : "cháu giải thích không can thiệp được gì nữa thì nằm ở đây hay ở quê có khác gì nhau đâu, còn tránh được nhiễm khuẩn bệnh viện nữa đồng thời giảm bớt chi phí, có gì mà thắc mắc". Cuối cùng, vẫn phải quyết định giữ bệnh nhân lại điều trị cho tròn y đức, mặc dù mình thấy dã man quá. Dã man với cả những bệnh nhân khác còn cơ hội nhưng không có giường nằm. Rồi có lều báo nào ở đấy, lại có khối thứ để viết, lại đăng lòng y đức xuống cấp v.v và v.v...

Tôi có lần hộp gì đó lớn lắm trên tivi, mình tình cờ ăn cơm trực cùng bọn nội trú xem thấy, có bác nghị rau muống nào đó kể lại rằng tôi không hiểu tại sao cách nhau có mấy bước chân thôi mà cung cách phục vụ hai viện khác nhau nhiều thế (so sánh giữa viện công và viện tư nhân quốc tế cạnh đó). Mình quay sang cười hỏi bọn nội trú tại sao, chúng nó nhao nhao nói. Mình chốt hạ : "nếu tao là người có trách nhiệm, tao sẽ hỏi lại ông nghị rau muống đó là nếu anh đi chơi gái, giữa con cave tiếp ngày một khách và con cave ngày tiếp hai mươi khách thì có gì khác nhau?"

Con bạn mình, đợt dịch sôi, sùng sục lên bảo mình: " cho tao đi làm từ thiện trong bệnh viện phát quà an ủi các cháu". Mình hỏi : "mày đi làm gì?" Nó vặc : "tao đi chia sẻ với cộng đồng, mày làm bác sĩ có mấy năm mà đã vô cảm thế à?". Mình cười : "Thế mày định vào chỗ lây nhiễm để mang vi rút về cho cả nhà mày và những người hàng xóm quanh mày à?" Nó hỏi : "Thế chả nhẽ cứ ngồi một chỗ à?" Mình bị bấu môi : "điều tốt nhất bây giờ mày có thể làm được là đi nhặt rác ngoài đường, giữ cho nhà cửa sạch sẽ đã giúp ích cho cộng đồng lắm rồi". Nó im.

Khoa mình tháng nào cũng có bọn sinh viên Y Anh và Mỹ sang chơi và học tại khoa. Chúng nó mừng như bắt được vàng và say sưa với bệnh nhân, sướng cuống cả lên vì mặt bệnh đa dạng. Hồi mình còn nội trú năm cuối, có thằng bé nội trú cấp cứu ở Mayoclinic sang chơi đi trực cùng với mình. Sau đêm đầu tiên, nó nhìn mình như nhìn con quái vật, ngày thứ hai nhìn thấy mình, nó không nói câu gì. (Đợt đấy mình còn bảo bọn sinh viên và nội trú trẻ đi trực bằng tiếng Việt là : Thằng này bị phải gió chúng mày ạ!) Và ngày thứ ba gặp mình, nó khóc. Nó thút thít: "cả đời tao chưa bao giờ gặp một con heo đúng nghĩa như mày" và câu hỏi duy nhất trong đầu nó là "Tại sao mày vẫn nhăn nhó cười được?" Mình cười he he: "tao bỏ não qua một bên nhiều năm rồi nên sống tốt". Tuy vậy, có điều đáng tự hào làm mình ưỡn ngực với bọn Tây rằng : "nhà tao có truyền thống hàng ngàn năm trải qua chiến tranh nên con người kiên cường bất khuất lắm. Ra ngõ gặp anh hùng, mỗi bước đi

là một trận địa". Chả thế, có hôm mình thò chúng nó ngồi sau xe máy đi Bát Tràng chơi, chúng nó nhắm tịt mắt từ đầu đến cuối kêu gào thảm thiết như mình ngược đãi chúng nó kinh khủng lắm vậy. Mình cười bảo chúng nó : "ở nhà tao mà đi không nhanh, thẳng đằng sau đâm chết luôn", nó lè lưỡi vái mình một vái. Sướng, từ trước giờ toàn bị gọi thẳng hèn, hôm nay được hẳn thẳng tây gọi mình bằng cụ.

Mỗi ngày mình vẫn đi làm tung tăng trên đường, cười tình với xã hội này mặc dầu xung quanh nhiều người lắm lắm "con dao" sẵn sàng "chọc tiết" ai đó bất kể lúc nào. Khiếp, đến nỗi bạn Malaysia mới lần đầu sang đây chơi đua xe thể thao đã phải quỳ xuống mà lạy các thầy bằng cụ. Ngày xưa ngày xưa, mình hay đọc báo, đặc biệt về chuyện ly kỳ bí hiểm mà khoa học bí đầu ra. Người ta đưa ra dẫn chứng những câu chuyện trùng hợp nhau đến mức kì lạ làm các nhà khoa học đau đầu đến chết cũng không lôgic hóa chúng được. Sau một thời gian đi làm, mình đã nghiệm ra được những việc kì lạ ấy đầy ở nước mình và các nhà khoa học quốc tế nếu làm việc ở xứ này chỉ có mà khóc bằng tiếng Mán. Nó lý giải tại sao các nhà khoa học bị đánh bạt sang một bên, còn các nhà đồng cốt gọi hồn sống rất dai và khỏe. Thỉnh thoảng còn được lấy dẫn chứng hẳn lên báo như một minh chứng hùng hồn buộc tội người khác khai láo. Tởm.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Trực Tết

Bao nhiêu năm nay, trong lúc người ta từng bừng không khí chào đón năm mới và bật sâm banh cùng gia đình thì mình lọ mọ với những bệnh nhân và những vũng máu. Và giờ xui đất khiến thế nào, lịch trực của mình có năm lại rơi đúng vào 30 Tết. Vị chi đã n năm kể từ khi vào bác sĩ nội trú đến giờ, mình toàn trực hoặc 30 hoặc mừng 1 Tết. Những ngày lễ Tết, bệnh viện mình chưa bao giờ vắng. Thậm chí còn đông hơn bình thường bởi các phòng khám đóng cửa, bệnh nhân lại nặng nữa. Thường họ cố chịu cho đến khi nào đâu hàng chính mình thì người nhà sẽ hối hả đưa họ đi cấp cứu và mình cùng các nhân viên sẽ cong đuôi lên tìm đủ mọi cách giúp họ không chết. Mấy ngày nay, báo chí bù lu bù loa chuyện các giáo viên sợ Tết, mình sợ còn kinh hơn bởi các giáo viên họ còn sợ nghỉ vì còn được nghỉ. Năm nào cũng gọi thường tết cho oai chứ có quái gì, chỉ thấy tủi thân. Được tí tiền thì trực chọt vỡ mặt. Mình chẳng cần thưởng, chỉ cần ngày tết được thanh thoi ở nhà với gia đình một cách đúng nghĩa, được đi thăm họ hàng một cách đàng hoàng, uống chén rượu say tí chứ không cầm chừng sợ bị gọi đi tăng cường, không vội vã, không bị nhắc đi giữa cuộc vui là được. Những ước mơ vẫn chỉ là ước mơ, những ngày đầu năm mới sau mỗi tua trực, khoảng thời gian mình hay gọi là đi đánh trận, mình mang mừng tuổi gia đình cái mệt vì kiệt sức. Mọi người trong nhà biết điều đó nên chẳng dám ý kiến gì, đến hỏi cũng chẳng dám. Mình sẽ vừa ăn vừa ngủ rồi tiếp tục leo lên phòng ngủ tiếp. Mặc kệ mùa xuân ưỡn ẹo một cách truyền thống ngoài cửa sổ.

Thông thường các bệnh nhân sẽ đi đúng một vòng, khởi đầu từ viện mình và kết thúc cũng từ viện mình. Họ không cam tâm khi được bác sĩ chẩn đoán

bệnh mãn tính không thể chữa khỏi, đồng thời tìm mọi cách không tuân thủ điều trị vì trong quan niệm của họ cũng như quan niệm của người châu Á nói chung, thường không tin vào những gì rõ ràng mà đặt niềm tin vào những thứ bí ẩn. Họ cho rằng, uống thuốc tây làm gì tốn tiền không khỏi. Mặc cho mình cùng các đồng nghiệp thuyết phục đến vã bọt mép, họ vẫn lao đi uống những thứ thuốc không biết đường nào mà lần, những thứ thuốc càng bí hiểm càng tốt, để rồi cuối cùng, họ quay trở lại với cái gan hay cái thận không còn hấp hối nữa mà chết hẳn. Những lá gan thường chết vào dịp tết bởi một phần nó được tắm qua rượu, lại rượu thuốc nữa thì càng kinh. Mình nhớ có năm trực đêm giao thừa, có bệnh nhân xuất huyết tiêu hóa nặng và cấp cứu. Mình đặt nội khí quản và bị bệnh nhân đó phun máu ướm từ đầu đến chân. Năm đó mọi người bảo số mình chim lợn, được tắm máu người còn gì. Thú thật, lúc ấy chẳng thấy ghê, bởi máu bệnh nhân đã được ngâm qua rượu nên chẳng còn mùi tanh nữa.

Mùng 2 Tết năm trước nữa, bạn mình trực trên khoa gọi điện xuống nhân nhó bảo : "tao ngồi từ lúc nhận trực đến giờ cho thuốc gần trăm bệnh nhân mới vào mà chưa kịp ăn gì đây này, mày đừng có độc ác với bạn như thế". Mình cười : "mày yên tâm, có nhiều đứa giống mày lắm". Lúc ấy 3 giờ chiều, mình quên cả cơn đói, thế cũng bắt chước chê cơm. Trên các khoa cũng gào thét xuống cấp cứu : "Thôi thôi đừng chuyển bệnh nhân lên nữa, đông lắm rồi!"

Mọi năm, cứ đến dịp giáp tết như những ngày này, lượng bệnh nhân vào cấp cứu sẽ thừa hơn một chút, để chuẩn bị cho cơn bão người mấy ngày chính hội. Vậy mà có năm, chưa thấy số người thuyên giảm tí ti nào, vẫn ngựa xe như nước áo quần như nêm, báo hiệu mấy ngày tết chẳng lành cho mình và các đồng nghiệp mình. Tất cả ngồi thấp thỏm chờ cơn ác mộng giáo đang ào tới. Mình chẳng muốn Tết.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

"Cave Nhân Dân"

Có lần, nhân dịp vắng bệnh nhân, không phải giảng bài, mình nói chuyện phiếm với bọn nội trú và nhân viên trong khoa. Mình đưa ra vấn đề thảo luận : "đố chúng mày anh giống con gì nhất?" Tất cả nhao nhao một hồi rất xôm. Cuối cùng mình kết luận, mình có mấy điểm đặc trưng sau:

- Thường làm việc suốt đêm.
- Sử dụng vốn tự có.
- Khách phải nằm lên giường mới làm việc được.
- Khách đủ loại tầng lớp từ trí thức đeo kính đến cùng đinh chân pháo không lựa chọn được.
- Không làm vừa lòng được tất cả, người ta đánh giá cao những người biết quan hệ bằng... đường miệng.

Bọn bọn nội trú nhao nhao : "Thế thì là con cave à?" Mình lắc : " không, tao được cái mồm miệng đỡ chân tay nên được cho là quan hệ đường miệng tốt." Cả bọn lè lưỡi cười hehe.

Mình tuổi GÀ, thế mà người bé như con CHUỘT, làm cấp cứu hùng hục như con TRÂU, chạy loăng quăng giảng viên và bác sĩ hai nghề như con NGỰA, thế mà vẫn bị bọn phóng viên xấu miệng mắng mỏ như một con CHÓ, lủi thủi làm việc lúc nào mặt cũng nhăn như KHỈ, đồng nghiệp bảo : " cái đồ MÈO đội lốt HỔ, mặc kệ chúng nó có gì mà buồn". Tối đi làm về mệt

phờ, nằm lăn ra ngủ như LỢN, mơ giấc mơ gì đó sáng mai dậy thằng em bảo anh mơ gì cười DÊ thế. Thế nên mình cũng chẳng biết mình đích thị là con gì? Nhưng đặc thù nghề giống cave hẳn là đúng được một nửa. Thôi thế cũng là nhận dạng được rồi, nhể?

Rồi lâu lâu, mình đi làm cave cho nhân dân đăng thay đổi không khí, nghĩa là không làm cave chuyên nghiệp nữa mà ra "đứng đường". Đã làm cave bằng vốn tự có tại thiên đường theo yêu cầu nên bản thân phải tiếp đủ mọi loại người. Tuy thế, khám cho Tây và cho ta có sự khác biệt cực kỳ rõ ràng trong thái độ và sự hiểu biết.

1. Đồng chí Tây lông người Mỹ đi du lịch. Hôm trước, ăn bậy thế nào đau bụng, bị anh Tào Tháo đuổi chạy toé khói kèm theo nôn thốc nôn tháo. Vào viện, bác mệt rũ ra bảo : "Tao không biết mình có bị sốt không, giờ bụng rỗng mà chả muốn ăn, bụng đau lắm". Mình khám xong cười he he bảo : "Tao nghĩ mày bị 'tiêu chảy du lịch' thôi, nhưng trước khi cho thuốc sẽ phải kiểm tra túi mật và cái tụy của mày để loại trừ viêm đã". Đồng chí Tây lông hỏi : "Mày định kiểm tra bằng biện pháp nào?" mình bảo : "chỉ cần siêu âm là đủ thôi không cần nhiều, nhưng chắc là sẽ bình thường". Đồng chí lại hỏi : "tao có cần xét nghiệm không?" Mình lắc đầu : "Tao thấy không cần thiết." Đồng chí đồng ý. Tí sau có kết quả, đọc ra bình thường, mình cho đơn thuốc về. Đồng chí lại hỏi : "tao uống thuốc này có tác dụng phụ gì không?" Mình giải thích một hồi. Đồng chí hỏi : " Thế tao uống thuốc mà nó đỡ thì ngừng được không?" Mình gật đầu. Đồng chí lại hỏi : "Tao vừa uống thuốc lúc này ở ngoài kia là uống thuốc của mày được không?" mình bảo đã kiểm tra rồi nên uống bình thường. Đồng chí Tây lông cảm ơn rồi đi về.

2. Hai đồng chí người Sing có triệu chứng sốt, đau đầu và đau mỏi người, chảy nước mũi vào khám. Mình hỏi : "chúng mày làm nghề gì?" Hai đồng chí bảo : "tao làm thủy thủ đi tàu". Mình hỏi : "trước khi đi sang Việt Nam chúng mày ở đâu?" hai đồng chí bảo : "Tao ở Đài Loan". Mình khám cho hai đồng

chí xong bảo : "Tao nghĩ bọn mày bị cảm lạnh và lây nhau, nhưng cần đi soi tai mũi họng xem có viêm long đường hô hấp không đã." Một tí sau kết quả về, mình cho đơn và bảo về đi, uống thuốc này 2 giờ sau sẽ ổn. Hai đồng chí Sing hỏi : "tao có cần làm xét nghiệm không?" Mình trả lời "không cần, 3 ngày nữa nếu còn mệt và ho thì qua đây tao làm xét nghiệm sau khỏi phí tiền." Hai đồng chí đi về.

3. Đang khám, bác người Việt nhảy vào chen ngang bảo : "Chiều nay, tôi bận, nên nhanh nhanh lên tôi còn về". Mình hỏi : "chú khám gì?" Chú trả lời : "cho tôi soi dạ dày." Mình hỏi : "sao phải soi dạ dày?" . Chú đáp : "tôi bị trào ngược lâu rồi chả đỡ giờ đi soi lại". Mình lại hỏi : "năm nay chú soi mấy lần rồi?", chú bảo soi vài lần rồi. Mình trố mắt : "Chú soi làm gì nhiều thế? Để cháu kiểm tra xem rồi cần thiết thì làm xét nghiệm khác chứ soi mãi để thấy một kết quả làm gì cho phí tiền". Chú bảo : "tôi biết bệnh của tôi rồi nên cứ làm thế đi". Thế là mình cho làm xét nghiệm như chú bảo rồi cho thuốc đúng theo hướng dẫn của chú bệnh nhân. Thế nào lần sau không đỡ lại đi khám. Em y tá cười : "Mình đang làm phòng khám theo yêu cầu mà anh." Mình bảo " ờ nhỉ".

4. Chiều rồi, có bà chị bên viện K nhắn tin than thở, chị khám cho cháu bé có cái hạch bé tí vùng cổ, bảo mẹ cháu hạch viêm chẳng sao đâu, không cần làm xét nghiệm chọc tế bào làm cháu đau thêm. Tí sau, ông thẳng bé nhảy vào hỏi : " Tại sao cô không chọc xét nghiệm tế bào cho cháu tôi?" Rồi lên cả phòng trưởng khoa tố cáo vì tội : "không cho cháu tôi làm xét nghiệm, thật hết sức vô trách nhiệm". Cuối cùng, chị lại phải cho thẳng bé đi chọc cái hạch mặc dù biết kết quả sẽ là bình thường.

Thế nên, mỗi lần đi làm cave, mình lại tự sướng rằng ở Việt Nam làm bác sĩ sướng chết, chả phải nghĩ, toàn bệnh nhân hướng dẫn hộ. Mình an ủi chị đồng nghiệp rằng : "chúng ta cứ làm theo bệnh nhân là được tiếng bác sĩ tốt, thế là vui rồi kéo người ta mắng cho ngu lại còn thích cãi". Ờ.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Con Nhiều Tí

Trước khi vĩnh biệt năm cũ, mình phải đi trực ngày vét, ngày mà mình hay gọi là năm cùng tháng tận. Sáng sớm, mình bò dậy khi trời còn chưa sáng, phi xe từ quê ra viện trong thời tiết đầy sương mù trắng xóa đường đi, chưa bao giờ có cảm giác thanh thoi đến thế, chưa bao giờ thấy trời đẹp và chưa bao giờ thấy đường phố quang đãng thế. Giá như chỗ mình làm mà cũng quang đãng thế này thì sương còn gì bằng. Mình thấy yêu Hà Nội vào lúc này, chỉ lúc này thôi và không bao giờ nữa.

Nói chung cái sự giá như chỉ là những giấc mơ đẹp. Mình vừa thò mặt vào bệnh phòng đã thấy không khí Tết giống như một thứ gì cũ kỹ xa xưa nào đó tồn tại trong ý niệm chứ không có thật: bệnh nhân vào nhiều như trảy hội, còn các bạn nhân viên lẫn lộn như cu li bến xe, lại được bệnh nhân nói mát chúng nó không làm ăn tử tế cứ gọi đường dây nóng cho chết. Bệnh nhân nặng, thầy thuốc một chân, Diêm Vương 1 chân thi nhau kéo co. Mình cố gắng tìm cho bệnh nhân một lý do để tồn tại trên cuộc đời này dù cho nó vô lý. Đôi lúc buổi sức vào thấy mình có tội với cụ Diêm quá, có lẽ sau này nếu có làm sao mình sẽ bị cụ nhét xuống tầng sâu nhất có thể nhà cụ. Nhưng cụ thông cảm, cái nghề này nó thế chẳng làm sao mà thay đổi được nên cụ có ghét em cũng chịu.

Mình lững lờ trôi qua cấp cứu một, lững lờ ra y lệnh và lần lượt từng người lững lờ trôi về các khoa, yên lặng. Rồi người nhà bệnh nhân to mồm ầy cũng chuẩn mất, có lẽ họ đang xấu hổ với chính mình. Rồi mình niềm nở chia buồn với đám bác sĩ nội trú đã lỡ sa chân lầm lạc bước vào con đường cơ khổ nhưng cũng đầy vinh quang này. Sau những cái bắt tay, mình lững lờ

trôi về phòng. Chiều, sau khi vãn bệnh nhân một chút, mình vô công rồi nghề ngồi kiểm điểm lại bản thân từ đầu đến chân xem có hỏng hóc chỗ nào không đặng mà sửa chữa. Mình không có đặc điểm gì nổi bật, giống như mọi người, mình có duy nhất cái đầu to bằng quả bưởi, trên đó có vài thứ các cụ gọi là thất khiếu, bên trong nó có dùm não với lượng IQ đủ để vượt qua ngưỡng mà người ta gọi là thiếu năng. Mình có thêm hai cái chân không cong nhưng không đủ dài, giữa hai chân ấy có một thứ mà chị em nào cũng biết. Tất cả những ai thân quen, mỗi khi ngồi nói chuyện với mình, muốn mình chú ý đều phải khều vào đó mà mình lại hay lơ đãng, còn ai thân thiết hơn nữa thì đặt hẳn tay vào xoa xoa vài cái. Đây là cái đầu gối, không phải cái các bạn đọc đang nghĩ. Vậy thôi. Mọi người thường nhận xét : "đầu óc mày toàn chứa từ bậy bạ". Mình ngạc nhiên, từ trước đến nay mình quá trong sáng. Mọi vấn đề chỉ tại các cái đầu còn lại đem Tô Lịch hóa những vốn từ vựng trong như nước mưa của mình tuy rằng nó hơi nhiều một tí nhưng có sao đâu. Có hôm mình quyết tâm học tập cách ăn nói của một ông đồ xem sao. Chắp tay sau đít về mặt đăm chiêu như bệnh nhân tảo bón lâu ngày, thỉnh thoảng dạn ra một vài từ có nghĩa và vô nghĩa xen kẽ. Vậy là chị em thì thảo : "bác sĩ Hùng bị bệnh đường ruột". Sau hôm ấy về nhà mình ốm thật, ốm mất 2 ngày. Mấy hôm sau đành tặc lưỡi, người tử tế khó quá, thôi đừng tử tế.

Lượn một vòng quanh bệnh phòng. Mình được cái dễ tính, chỗ nào cũng sà vào được, chỗ này một tí, chỗ kia một tí. Các em nội trú báo em nhờ anh một tí, y tá bảo nhỏ bác sĩ một tí, bệnh nhân bảo cho tôi xin nói một tí. Loanh quanh chán chê đến nỗi mình vừa ngồi xuống đã bị y tá hành chính đẩy cho một phát bảo dẹp ra một tí, nẫu quá. Chợt nhớ ra, mình nghiện cà phê, biết rằng đến ngày nào đó chất kích thích này sẽ giết chết mình, trước tiên từ cái dạ dày, nhưng không thế thì không có mỗi đêm trực thức trắng 24 giờ. Mình phải tỉnh táo để làm khối lượng công việc của 4 người. Vậy nên mình được xếp vào nhóm con nghiện chân tay to. Hôm trước ngồi cà phê, nói chuyện phiếm với lũ bạn cũ, chúng nó có vợ chồng hết rồi nên nói chuyện bậy không thể tả trừ mình. Một đứa kể : "tao đọc trên báo có một nghiên cứu của Mỹ nói

là vòng ngực của chị em tỉ lệ thuận với trí thông minh mà ạ!" Mình gật gù. Con bạn ngồi cạnh huých mình:"thế nào bác sĩ? Đông y có bài tập xoa bóp làm ngực to ra, như thế sẽ tăng cường trí thông minh phải không?" Mình gật gù : "các bài báo chúng mày đọc đều hợp lý và có chứng cứ khoa học cả đấy. Bằng chứng là hôm trước đi phượt Mộc Châu, tao nghe thấy 2 con bò nói chuyện, con nọ bảo con kia, sáng nào tao cũng bị bóp vú mà ạ."

Hôm ấy, về nhà với một bên sườn bị tím, không phải đúng vị trí nhưng chắc mình cũng khôn ra một chút. Từ rày báo có nói gì chỉ có đúng, khoa học không được cãi. Và chợt giật mình nhận ra một sự thật hết sức đau lòng, mình đã và đang là động vật nhiều tí.

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Tai Biến Sản Khoa

Mấy hôm chạy loăng quăng hỏi thi tốt nghiệp bác sĩ đa khoa và điều dưỡng, mình trốn không đến khoa. Buổi trưa trời nắng hanh hao, có tí việc chạy đến viện, vừa thò mặt vào phòng đã thấy có gì đó khác lạ, mình gào lên có chuột chết. Cả làng bác sĩ đang ngồi ngả ngón nghỉ trưa bên cái đi văng thấy mình gào lên, liền một bác nạt : "cái mũi mày thối chứ bọn tao ngồi đây mãi có gì đâu, buổi trưa vào âm ỉ, để yên cho người ta ngủ". Mình tặc lưỡi nghĩ mùa này chắc các thầy người chân nhau quen rồi. Sau đó không có thời gian, mình lại chuồn về trường họp đến chiều.

Sáng hôm sau, đến làm việc, thấy phòng tinh tươm thơm lừng như vừa được dọn và hai thầy trực buổi tối hôm trước đang ngồi lồi mắt bên đi- văng ra chiều nghiêm trọng lắm. Mình chợt dạ, không biết hôm qua có chuyện gì, len lén đi vào, định thay đồ đun nước pha trà uống. Mình có thói quen xấu trước khi vào giao ban phải uống trà như ông cụ. Một thầy thấy mình liền vỗ lấy lắc lắc bảo : "Tai biến sản khoa, tai biến sản khoa thầy ạ! Em chắc chắn là vỡ tử cung chết thầy ạ! Mà chết cả mẹ lẫn con mới kinh nhé!" Thầy kia bảo : "đ** phải! Anh nghĩ là chảy máu sau đẻ, chắc do đẻ nhiều quá nên vỡ tử cung, chảy máu chết mày ạ! Máu khô còn dính lung tung cơ mà, con nó đói sữa cũng chết nốt, thế là chết cả mẹ lẫn con, khiếp quá!" Mình trố mắt bảo kinh thế cơ à, thầy kia ừ. Mình thở dài bảo : "lâu lắm rồi, em đi trực không gặp trường hợp nào nặng thế đâu". Rồi vừa đi pha nước vừa chõ vào trong hỏi ở đâu đến đấy." Một thầy hất hàm vào trong buồng bảo : "Trong kia". Mình không hiểu hỏi "trong nào". Thầy đáp : "trong hộp kĩ thuật". Mình càng trố mắt, ra sờ trán nó : "mày trực đêm xong bị loạn thần à?" Nó gạt tay mình

ra thì thào : "con chuột, chết cả mẹ lẫn con nhé! Hôm qua mũi thầy thính thế, chắc nó đẻ con xong rồi chết. Tối qua, em tìm được phát dọn phòng luôn, kinh tởm lên được". Mình à một cái cười he he : " các thầy toàn mũi trâu, có con chuột chết thối um mà không biết, thế mà vừa nhìn thấy phát chần đoán ra tai biến sản khoa nhanh thế. Dính đến chữa đẻ và phần phụ là đen lắm, thảo nào dọn phòng cấp tốc".

Tí sau các bác tập trung đến đầy đủ, phòng bác sĩ buổi sáng trước giờ làm việc, mọi người vừa uống trà vừa bàn tán xôn xao vụ này. Chị em phòng y tá lượn qua nghe lỏm câu được câu chẳng, lại về thì thào với nhau có vẻ nghiêm trọng lắm. Chưa kịp uống xong chén nước thì có việc lon ton ra bệnh phòng, mọi người đều nhìn mình ánh mắt là lạ. Mình chẳng hiểu vì sao. Một lát, có đồng chí nhân viên kéo mình ra thì thào : "Nghe nói phòng bác sĩ có ai làm đứa nào có thai rồi bỏ con nhà người ta đến nổi tự tử đấy bác sỹ Hùng. Sao đã man thế?" Mình phá ra cười bảo có con chuột chữa hoang không khám thai định kỳ nên không tiên lượng được cuộc đẻ, mới chết được vài hôm. Mới đầu hè, mai cua các thầy đã sủi bọt hết cả rồi.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Con Bệnh

Em ghét cái bọn bác sĩ. Cả cái hệ thống y tế dở hơi bao nhiêu giáo sư với tiến sĩ thế cũng không chẩn đoán ra được bệnh cho em, để em hơi tí bị khó thở phải vào cấp cứu. Chúng nó đã không tìm ra bệnh cho em lại còn bảo em bị rối loạn cảm xúc, tức chết đi được. Phen này em kiện.

Chuyện là thế này, em kể cho nghe. Hôm trước em đi chơi với anh người yêu về hơi muộn, vừa về đến nhà em liền bị bố mắng cho một trận tức chết đi được, không hiểu sao lúc ấy bệnh em tát phát. Em vốn có nhiều bệnh, bệnh khó thở và bệnh hạ canxi huyết thì thường xuyên. Em thở rít lên rồi trời đất quay cuồng, em thở hồng hộc đến năm mươi lần một phút, rồi tay em co quắp hết lại. Bố em sợ quá vội đưa em đi cấp cứu. Vào đến nơi, bố em đặt em lên cáng. Em để ý thấy có bác sĩ đeo kính chạy ngang chạy dọc trước mũi em, mặt nó nhăn như cái bánh đa vừng, thỉnh thoảng mắng nhân viên nặng xị. Em nghe mà sợ chết khiếp. Nhưng mà nhìn kỹ cũng đẹp giai phết, hấn nước em một cái chả thèm xem xét gì và bảo nhân viên đeo cho em cái gì nghe như là mặt nạ không oxi trông như cái rọ mõm vào miệng. Em đang khó thở thế mà bịt mõm em lại, em tưởng mình ngạt thở đến nơi rồi, bố em cuống cả lên, mẹ em khóc rưng rức. Em nặng thế mà bọn bác sĩ chả tiêm thuốc cho em, bọn bất nhân. Biết ngay bố em có ý kiến, bố bảo với mẹ là bọn nó chắc chưa cho tiền nên không quan tâm nhà mình, để anh làm cái phong bì. Tên bác sĩ đeo cặp kính đẹp giai ấy liếc mắt vào cái phong bì rồi bữu môi chả thèm lấy, chắc nó chê ít. Rồi hấn gọi người nhà em vào giải thích là em bị một chứng rối loạn tâm thần gọi lại Histeria, thế nên nằm điều trị trên khoa kia mãi chả hết, tất cả các xét nghiệm đều bình thường, em nằm ở cáng nên em nghe thấy

hắn nói thế. Biết ngay là bố em phản ứng lại, bảo nhất định em phải có bệnh nên mới bị thế, rõ ràng em bệnh tật nên mới bị thế này, bố em dọa kiện thằng cha ấy, anh vẫn nhơn nhơn cái mặt cười bảo tôi khẳng định với bác bệnh nhân chẳng có vấn đề gì về hô hấp cả, vậy mới yên.

Lát sau tên đeo kính ấy yêu cầu tất cả người nhà bệnh nhân trong phòng cấp cứu ra ngoài để đi buồng xem lại bệnh nhân. Đến chỗ em, hắn hỏi các bác sĩ trẻ khác, đổ chúng mày bệnh nhân này bị bệnh gì? Khi gió, người ta bị bệnh mới phải nằm viện chứ ai muốn. Lại còn đổ cái bọn nhãi ranh chẳng có kinh nghiệm gì chứ, mà hắn cũng trẻ ranh thì kinh nghiệm quái gì. Em thề là em ốm thật, chân tay em chẳng cử động được, em bệnh nặng lắm, em lại bắt đầu khó thở. Biết ngay cả lũ chúng nó xôn xao cả lên bảo em bị rối loạn cảm xúc, một đứa bảo em bị hạ canxi máu (bệnh của em từ trước, chẩn đoán thế làm đích gì). Tên đeo kính ấy lắc đầu. Bác sĩ đeo kính hơi đẹp giai bảo bọn bác sĩ trẻ là : "chúng mày không biết, bệnh nhân này (em) bị bệnh....phần âm, phòng cấp cứu này người chết hàng đồng nên mỗi lần vào đây người âm vây quanh làm bệnh nặng lên." Em nghe mà điếng cả người, đừng có dọa em sợ, em kiện cho mà xem. Hắn còn bảo : "Cô bệnh nhân này đang nằm trên cái cáng bệnh nhân vừa mới chết nên bệnh tình càng phức tạp." Tim em cứ thế là ngừng đập, sợ đến chẳng dám thở. Một bác sĩ trẻ trở mắt nhìn bác sĩ đeo kính, hắn tỉnh bơ bảo : "đổ chúng mày điều trị bằng cách nào?" chúng nó lại nhao nhao lên hỏi. Hắn lại lắc đầu. Em sợ lắm chả dám nghe nữa. Hắn thò tay lên sửa kính bảo : "phải chữa bằng phần âm, nghĩa là đẩy cái cáng bệnh nhân lên chỗ 2 bệnh nhân vừa chết lúc nãy, đảm bảo một chốc là hết bệnh". Em nghe như sét đánh ngang tai, đồ giời đánh, sao có kiểu điều trị đáng sợ thế này, lưng em lạnh toát. Em khỏi bệnh rồi, em kiện cho chết.

Rồi bố em vào, em bật dậy bảo bố : "con không nằm đây đâu cho con về". Bố bảo không được, phải nằm điều trị ở đây cho đến khi nào khỏi bệnh thì thôi. Rồi bố quay ra hỏi tên đeo kính kia, hắn nhăn nhó cười bảo tí nữa bệnh nhân sẽ đỡ rồi bảo y tá đẩy cái cáng của em (em nằm trên cái cáng bệnh nhân

vừa chết) ra cái chỗ lúc đi buồng hẩn bảo (tim em ngừng đập từ lúc này rồi).
Bố em nhất định không cho em về, mà em không thể bảo với bố em là chỗ này có người chết, bố em sẽ không tin lời em nói. Tên bác sĩ kia thì cười nham hiểm. Em trốn. Em trốn thật. Lúc bố chạy ra ngoài, em rón rén dậy, giả vờ nhăn nhó rồi ôm đầu ra đến ngoài cửa. Ngó quanh không thấy ai em chạy một mạch về nhà. Lát sau, thấy bố hớt ha hớt hải về nhà, thấy em bố thở phào bảo sao về không báo bố. Em hỏi : "Sao bố biết con trốn về nhà". Bố đáp : "cậu bác sĩ đeo kính bảo bố thế." đồ trời đánh, sao lại có cái thứ bác sĩ nào quái dị như thế chứ. Lần sau làm sao em dám bị thế này nữa chứ, huhu, em kiện.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Rượu

- Bác sĩ ơi!
- Vâng.
- Chồng tôi qua được không bác sĩ?
- Ông ấy nhiễm toan chuyển hóa rất nặng, đồng thời tổn thương gan qua nhiều năm làm tình trạng nặng thêm lên, khả năng nhiều là không chữa được.
- Vậy có cứu được không bác sĩ?
- Ông ấy bị ngộ độc rượu nặng, vừa mới ngừng tim một lúc, may mà các bác sĩ ép tim đập lại được, nhưng nguy cơ quả tim nó lại ngừng tiếp cô ạ. Nếu cố đến cùng thì phải lọc máu để lấy rượu độc ra khỏi cơ thể cho ông ấy thôi.
- Tốn nhiều tiền không bác sĩ?
- Mỗi lần lọc chi phí khoảng 20 triệu
- Phải lọc mấy lần?
- Ít nhất 1 lần, nếu ông ấy khả quan hơn thì phải tiếp tục lọc tiếp.
- Vậy à? (Thở dài)
- Đây là thủ thuật đắt tiền nên gia đình cân nhắc.
- Thế có chắc chắn cứu được ông ấy không?

- Cái này y học chúng tôi không tiên lượng được, tùy theo tình huống mà chúng tôi gặp sẽ xử trí tiếp.

-Vậy à? (Thở dài)

- Cô cứ thảo luận với gia đình đi.

- Hai ngày nay ông ấy uống rượu bảo không được, còn chửi tôi.

- ông ấy có hay chửi vợ con không?

- trước đây thì có, đánh tôi như đập đất. Bây giờ, ông yếu rồi không làm ra tiền được, bị phụ thuộc vào vợ con nên biết thân biết phận không dám chửi nữa nhưng vẫn uống rượu. Hôm trước, Tôi vừa đổ 10 lít rượu đi không cho uống nữa.

- thôi cô ạ! Những người thế này chỉ có uống rượu thôi đến chết thì thôi chứ không cai được đâu. Các bác sĩ ở đây ngày nào cũng phải chạy theo những bệnh nhân thế này mệt mỏi lắm! Cứ rời bệnh viện ra lại uống rượu rồi lại đi cấp cứu đến phát chán đi được.

- Mấy hôm trước vẫn còn tỉnh táo, còn đi lĩnh lương cho vợ nữa, về đưa cho tôi còn giữ lại bốn trăm. Tôi bảo chỉ cầm hai trăm thôi, tiêu hết giáp Tết rồi tôi đưa tiếp không nghe. Thằng con rể đặt 20 lít rượu trong làng cho bố người ta chưa giao kịp, Thế là hoảng một cái đã lên phố vác 10 lít rượu về rồi.

- sao cô không can ông ấy?

- Can thế nào được.

- những bệnh nhân thế này chỉ làm khổ vợ con thôi.

- Sống với nhau bao nhiêu năm có đến ba mặt con rồi nhưng không được

một ngày nào giúp vợ giúp con, chỉ rượu. Nhưng sao mà nhanh thế, mới hôm qua ngồi nhà mà hôm nay đã thế này rồi.

- ngộ độc rượu này nhanh lắm, Mấy hôm trước báo chí nói ầm lên vụ mấy người chết vì rượu rôm chắc cô biết chứ?

- Rượu này ông ấy mua tại nhà máy đấy.

- bây giờ thật giả lẫn lộn, mua gì cô cũng toàn phải nhờ người quen cho yên tâm một phần chứ ai dám chắc đồ thật hay không. Rượu cũng thế thôi.

- khổ lắm bảo mãi không nghe. Năm ngoái, ông đã bị một trận suýt chết phải nằm viện gần 2 tháng, nôn cả ra máu, bác sĩ bảo sưng gan. Tôi phải bán con trâu đi mới đủ tiền điều trị đấy.

- biến chứng bệnh gan này cứ lần sau nặng hơn lần trước. Người ta giống một cái xe lao xuống dốc không cách nào phanh lại được đâu. Đến một lúc nào đó sẽ là lần đi viện cuối cùng của bệnh nhân, chúng tôi nhìn là ta chết từ từ trước mắt mà không làm gì được. Đây có lẽ là lần cuối cùng ông ấy vào đây đấy.

- Biết vậy, rượu triền miên thế làm con cái thất học toàn đi làm thêm làm mướn, tiền đâu mà điều trị bác sĩ? Nhưng mà vẫn phải cố thôi. Sống với nhau một ngày nên nghĩa, hướng chi là sống với nhau cả đời rồi, tôi chẳng nỡ bỏ. Để tôi ra bàn với các cháu, có chết cũng cố làm một lần cho khỏi áy náy bác sĩ ạ.

- gia đình phải xác định rằng không thể chạy chữa cho một người chẳng biết đi đến đâu mà đây cả nhà đi ăn mày là không được. Vậy nên tôi mới muốn thảo luận với gia đình việc này.

- cho hết nhẽ, dân làng người ta khỏi nói tôi bỏ mặc chồng con không chạy chữa, miệng lưỡi thế gian độc địa lắm.

- Thôi được rồi, tí nữa quyết định ra sao thì cô bảo với nhân viên trong này nhé. Dù gì đi nữa thì nhân viên họ cũng sẽ tôn trọng quyết định của gia đình mình.

- cảm ơn bác sĩ. (Thở dài)

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Những Khối Lập Phương Của Đời

Cuộc đời dường như là dãy những mâu thuẫn liên tiếp, mâu thuẫn trước kết thúc để mở ra mâu thuẫn thứ hai, cứ thế giăng néo nhau, ai đúng ai sai có mà phân định được. Theo mình nghĩ, cuộc sống không có đúng sai mà hiện tượng được tạm coi là đúng khi nó được đặt tại thời điểm đó diễn ra. Nếu đưa sang hoàn cảnh khác, nó không còn đúng nữa mà mang màu sắc khác. Cuộc sống giống trò chơi khối lập phương nhiều màu, nhìn mặt này nó màu đỏ, xoay mặt kia nó màu xanh, mặt khác màu vàng. Mình như đứa trẻ chơi trò xoay vận mãi không sao đưa chúng về đồng màu được. Câu chuyện mình kể dưới đây bắt đầu từ những mắt xích khác nhau và sự kết nối những mắt xích tùy thuộc vào người đọc nó đang ở vị trí nào.

Một cô gái trẻ tuổi bị basedow (một loại hội chứng cường giáp) nhiều năm, phát hiện thêm u tủy cổ đã được mổ và để lại di chứng liệt tủy, năm một chỗ không thể cử động được gần 2 năm. Cô mới phát hiện thêm đái tháo đường do sử dụng Corticoid kéo dài và hệ lụy của việc bất động cùng rối loạn cơ tròn là viêm bàng quang mãn tính cùng những đợt bội nhiễm phổi xuất hiện tần suất ngày càng dày. Mỗi liên hệ duy nhất của cô với cuộc đời này là giọng nói với một con mắt nhìn mờ mờ. Hằng ngày, đứa con gái nhỏ 3 tuổi chơi thơ thần một mình, mẹ nó chỉ có ao ước duy nhất là được chứng kiến đứa con nhỏ lớn lên.

Người bác sĩ tận tâm cố gắng hết mức có thể điều trị cho bệnh nhân mặc dù biết rằng dù cô ấy có thể qua được đợt này và ra viện, thì sớm muộn cũng phải quay trở lại vì những đợt biến chứng khác vì y học là hữu hạn. Chi phí điều trị mỗi lần rất lớn vì bệnh nhân cần nằm tại nơi chăm sóc đặc biệt.

Người bác sĩ đã có lúc nghĩ rằng, cái chết có thể giải quyết được tất cả. Tuy nhiên, lương tâm không cho phép anh ta bỏ mặc tính mạng của người bệnh. Bệnh nhân còn nằm tại khoa ngày nào thì phải cố gắng hết sức ngày đó. Mỗi liên hệ cuối cùng với cuộc sống xung quanh bị cắt đứt từ khi cô gái được đặt nội khí quản thở máy rồi mở khí quản. Ròng rã nhiều ngày mất ăn mất ngủ và hàng ngày, bác sĩ vẫn thấy người chồng lưng còng xuống, cặm cụi bên cạnh vợ. Số tiền điều trị đơn vị triệu lên tới hàng trăm.

Một người chồng vừa học xong trung cấp, cưới cô bạn cùng học được 3 năm thì 2 năm chăm sóc vợ trong bệnh viện, chưa một ngày có bình yên. Hàng ngày vẫn tỉ mỉ nắm bóp tay cho vợ, nói những câu ngọt ngào, kể cho vợ nghe về đứa con của họ đang gửi bà ngoại chăm giúp, đứa con gần như không thấy mặt bố bao giờ vì ngoài thời gian trong bệnh viện, bố nó còn đi nấu ăn thuê cho một nhà hàng buổi tối kiếm tiền trả viện phí cho vợ, chưa một lần được làm chồng một cách đúng nghĩa. Một ngày, bác sĩ phát hiện ra anh ta ngồi góc tường ngoài hành lang với bộ quần áo nhàu nhĩ, ôm đầu khóc như một đứa trẻ, khi con anh ta hỏi bố mẹ đâu với ánh mắt ngây thơ, tay nó cầm cái bánh mì khô quắt từ bao giờ.

Người mẹ chồng 2 năm liền bỏ việc cùng con trai thay nhau ở nhà trông con dâu, khuôn mặt khắc khổ cùng dấu thời gian in hằn trên trán. Mỗi lần thay da ngũ vạ vật ngoài hành lang, một giấc ngủ không tròn. Mỗi lần được nhân viên y tế gọi vào thông báo tình hình hay thảo luận phương hướng điều trị cùng chi phí điều trị, bà luôn hướng đôi mắt mệt mỏi pha lẫn trống rỗng buông một câu thở dài tùy bác sĩ.

Một người em trai thương chị nhưng chẳng giúp được gì bởi đang đi học. Thịnh thoảng, nó đến thay anh rể lúc rồi cho anh nghỉ ngơi và về thăm cháu. Nói trượt gần hết các môn học và suýt bị đình chỉ vì bỏ học quá số thời gian quy định. Khuôn mặt nó lúc nào cũng ngẩn ngơ, hỏi gì cũng không biết, chỉ gật và lắc như đứa thiếu năng trí tuệ. Có lẽ nó bị ám ảnh bởi những túng quẫn

của cả gia đình mình.

Người bố đẻ tuổi gần đất xa trời chưa một lần đến thăm con gái tại bệnh viện. Ông ấy hàng ngày đi làm thuê để kiếm tiền trang trải cho cuộc sống gia đình. Khuôn mặt nhăn nhúm in hằn vết thời gian. Sau khô đặc và toàn mùi thuốc lá, ông gặp bác sĩ hai lần. Lần đầu tiên, khi ông đến xin cho con gái về nhà. Lần thứ hai, xin cảm ơn bác sĩ đã tận tình điều trị và làm sai nguyên tắc xóa gần hết chi phí điều trị cho bệnh nhân mà nếu phát hiện ra anh ta sẽ bị kỷ luật. Mọi người biết nhưng chẳng ai nói gì.

Chính vì quyết định cho bệnh nhân ở lại hay về đã làm cho mối quan hệ đồng nghiệp trở thành xung đột. Người phản đối cho rằng, đợt bệnh này chưa phải quá nặng và bệnh nhân còn có chút hy vọng, vẫn còn có cô bé con nhỏ đang đợi ở nhà, cho về lúc này nhẩn tâm quá! Dù có nằm một chỗ cũng tốt. Người đồng ý cho rằng, không thể chữa cho một người thân tàn ma dại mà cả nhà phải đi ăn mày. Các luồng ý kiến khác nhau xoay vòng quanh cái gọi là lương tâm. Cuối cùng, bác sĩ quyết định cho bệnh nhân về với sự day dứt trong lòng. Những người nhà bệnh nhân bên cạnh đến rồi đi, họ thì thảo với nhau : "nhà này bỏ mặc con cái vợ chồng chăm nhau nhẩn tâm nhỉ?" hay " bọn nhân viên y tế cố giữ người ta lại để kiếm tiền nhỉ"

Một buổi chiều, khi đến gặp lại bác sĩ lần thứ hai, người bố tuổi gần đất xa trời ho khù khụ giọng khô đặc : "bác sĩ ạ, hôm đưa cháu nó về nhà, tôi đuổi chồng nó ra ngoài, đuổi mẹ nó ra ngoài, cháu nó thở mạnh lắm, tôi biết. Tôi bảo cháu rằng, con ơ về nhà rồi, con ở nhà với bố, có đi viện thì con cũng chỉ thế này thôi, thương chồng con con nhé. Cháu nhắm mắt trào nước mắt, tôi khóc, rồi đến chiều cháu đi. Tôi có ác không thưa bác sĩ?" Người bác sĩ bắt tay người bố không nói gì, người chồng mắt băng khuâng ôm chặt đứa bé con vào lòng im lặng, đứa bé rúc vào nách bố, thỉnh thoảng lăm lét nhìn trộm bác sĩ sợ sệt. Hồ dữ cũng không bao giờ ăn thịt con, bác sĩ biết.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Viên Chức Mẫn Cán

Tôi, một viên chức cần mẫn làm việc không kể đến thời gian. Ngày nắng cũng như ngày mưa, mùa đông rồi đến mùa hạ. Thậm chí giữa đêm đông rét mướt lúc không ai còn muốn ra khỏi tấm chăn quấn quanh người, vậy mà khi cần, tôi vẫn có mặt để giúp đỡ họ. Tôi vui vì điều đó. Công việc của tôi và các đồng nghiệp hàng ngày dù chẳng phải việc to tát vĩ đại gì nhưng nó cũng góp phần giúp cho thế giới này trở nên tốt đẹp hơn theo một nghĩa nào đó. Mỗi khi có chiến tranh hay thảm họa, chúng tôi làm việc vất vả hơn, giúp được nhiều người hơn và để lại những nỗi đau không bao giờ nguôi trong tâm trí những người ở lại. Nhưng chúng tôi thanh thản vì giúp được những nỗi đau khác nguôi bớt một phần. Những người khác thì vẫn phải tiếp tục sống đương đầu với những khó khăn khác để rồi một ngày nào đó không còn chịu đựng được, họ đến gặp tôi và tôi sẽ giúp họ một cách thân thiện như giúp những người bạn cũ, giúp họ vá lành những vết thương thắm sâu trong tâm hồn. Tôi vui vì điều đó.

Khách hàng của tôi, dù là những người nghèo cùng đing suốt đời cô khổ được đưa đến bệnh viện trong tình trạng khốn cùng của một kiếp người hay những người giàu có nằm trên đồng lụa là, bệnh hoạn vì những năm trác táng phung phí sức khỏe, tôi đều coi họ như nhau, họ đều đáng thương như nhau và được tôi sẽ vào vị trí như nhau. Họ có cam tâm hay không đối với tôi lúc đó không còn ý nghĩa gì nữa. Tôi biết rằng cuộc đời mỗi con người kể từ khi sinh ra đã biết nuôi tiếc, vì lẽ gì, vì dục vọng cùng những ảo tưởng về quá khứ cũng như tương lai chiếm hết tâm trí họ. Nhân loại chỉ sống cho tương lai và dựa vào quá khứ, họ không bao giờ nhớ đến thực tại, tôi không thích

điều này. Bởi vì cuộc đời này có tốt đẹp trong mỗi cá nhân họ hay không là nhờ vào thực tại. Chỉ đến lúc chuẩn bị đến gặp tôi, họ mới hiểu sự quý giá của những giây phút đang dần trôi qua ô cửa, trôi qua cuộc đời mình: những thứ nhỏ nhoi thường ngày không bao giờ chú ý đến giờ đây sao lung linh và đẹp đến vậy, ngay cả đến con ruồi đậu bên ô cửa có đôi cánh mỏng tang như lụa cũng đẹp. Lúc đó dù đã muộn nhưng còn hơn không. Tôi vui vì điều đó.

Tôi chưa bao giờ phàn nàn hay kêu ca vì công việc của mình bởi tôi sinh ra để làm việc đó. Tôi chỉ thấy áp lực trước những day dứt của những con người tôi gặp, những hối tiếc suốt một đời họ vì một lý do nào đó không thực hiện được. Đến khi nằm trên tấm ga trắng toát, câu chuyện quá khứ sẽ lần lượt hiện ra trong tâm trí người ấy. Từ những nỗi tiếc vĩ đại nhất hay tầm thường nhất như đôi khi chỉ là sự mong đợi một ánh mắt nơi xa xăm đâu đó. Những lúc ấy, tôi đôi lúc cảm thấy sợ chính bản thân mình. Các đồng nghiệp khác nói tôi đa cảm nhưng tôi không cho là vậy, chúng tôi sinh ra vốn đã không được phép mang trái tim bên mình. Họ làm việc tại chiến trường nơi con người chỉ có hận thù. Cái chết của đối phương là sự thỏa mãn cho lòng tham lam. Bởi họ làm việc tại những con đường đầy tai nạn, hàng ngày nhìn thấy những vụ đâm xe máu chảy thành sông. Bởi họ làm tại những nơi toàn bọn chém giết lẫn nhau chỉ để tranh giành chút lợi ích cho riêng mình. Cuộc sống của con người cũng như môi trường làm việc đã tôi luyện các đồng nghiệp của tôi trở thành những kẻ lạnh lùng. Còn tôi làm việc tại bệnh viện, những mảnh đời hi sinh ố đúng chất con người nên có lẽ tôi lấy sự đa cảm của họ. Tôi không biết có phải vậy không nhưng tôi vẫn cố gắng làm tốt công việc của mình, không để tình cảm xen lẫn vào đó.

Tuy thế, một điều tôi thấy day dứt là nhân loại thật tàn nhẫn. Họ tàn nhẫn không chỉ với chính mình mà tàn nhẫn với cả người khác. Tôi đã từng chứng kiến những người con mang bố đến bệnh viện rồi vứt ở đó, chúng gọi tôi đến và trách móc chửi bới cho đến khi ông ta lìa đời mà không một chút thương xót; hay những kẻ đánh đổi cả cuộc đời mình với rượu, để rồi đến lúc biến

chúng họ lại đến bệnh viện cầu cứu bàn tay của các bác sĩ và máu của những sinh viên; rồi những người trẻ mắc bệnh hiểm nghèo với những đôi mắt hoang mang đến tột cùng; và những nhân viên bệnh viện hàng ngày tiếp xúc với họ, cũng như tôi, những cảm xúc thay đổi liên tục làm họ căng thẳng và mệt mỏi.

Có những ngày rỗi việc, hiếm lắm, tôi thường ngồi thành thơi một chỗ quan sát các bác sĩ làm việc. Họ chạy loanh quanh trong chiếc phòng nhỏ trông như những con kiến đang bới tìm bằng chứng về bệnh tật của những con người nằm chờ đợi trên những chiếc cang phủ ga trắng. Thú vui của tôi lúc đó là thỉnh thoảng đảo lộn vài thứ lên khiến cho đàn kiến nháo nhào một chập như phải bỏng. Tôi vui vì điều đó, mặc dù họ ghét tôi, họ vẫn phải hợp tác với tôi vì tôi là nhân viên mẫn cán và tôi đang giúp họ. Cũng chính vì điều này mà khiến họ bị nhân loại nơi này ghét và khinh miệt. Nhân loại chửi họ chỉ vì sâu trong tâm khảm, họ ghét và căm thù tôi mặc dù những việc tôi làm giúp cuộc sống này trở nên tốt đẹp hơn. Họ biết điều đó nhưng vẫn sợ và chuyển sang ghét lây các bác sĩ bạn tôi, bởi hời yếu đuối và dễ bắt nạt hơn tôi. Tôi cười vào mũi nhân loại điều đó.

Như ngày hôm nay, tôi cũng được nhàn rỗi như một nhân viên văn phòng đang thời kỳ phá sản. Ngồi một chỗ ngáp và gãi mũi, quan sát cậu bác sĩ đeo kính đen chạy lăng xăng quanh một bệnh nhân và cho đủ thứ thuốc. Tôi lười biếng nhòm vào bệnh án thì nó viết xuất huyết não lớn và người nhà đang sốt sắng nuôi một hi vọng mơ hồ nào đó về điều huyền diệu không có thật sẽ xảy ra. Và tôi lững thững đi đến chỗ cái máy thở và hỏi : "anh có còn nuôi tiếc gì không?" Anh ta ngồi dậy thở dài nói : "điều hối tiếc nhất trong cuộc đời này là tôi vẫn chưa kịp chào của tôi và tôi sợ nhìn thấy cô ấy khóc". "Vậy chúng ta đi thôi trước khi cô ấy khóc" tôi nói. Chúng tôi đi. Tôi đưa anh ta đi, bỏ mặc cậu bác sĩ đeo kính đen hì hục ép tim, để lại đằng sau tiếng khóc của người nhà.

Tên tôi là Thần Chết.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chương III: Đời. Tử Tế

Mấy ngày giáp Tết trời mưa rả rích, cái lạnh cùng cái gió chạy long nhong khắp nơi như ngựa vía làm ai cũng vội, ai cũng nháo nhào ra đường rồi lại nháo nhào chạy trốn khỏi thứ thời tiết quái gở ấy, bạn mình gọi điện bảo tao cho người nhà đi khám. Mình ờ. Mất cả buổi loay hoay kiểm tra, cuối cùng, mình kết luận tình trạng "trầm cảm", cho thuốc về uống. Vài ngày sau, về nhà, mình nghe mọi người trách : "mày ăn ở thế nào để cho người ta bảo trông cái mặt mày thế hóa ra chẳng tử tế đ** gì". Mình cười khàn khặc : "chuyện thường ngày ở huyện". Mình công tư rõ ràng, chuyện chuyen môn mình giúp được còn việc nhảy tuyến phải chấp nhận đi trái tuyến, đó là sự công bằng. Ngay cả người nhà mình cũng không ngoại lệ. Thế nên, chuyện trách móc nếu để ý có khi cả đời chả hết. Người ta cứ nghĩ bác sĩ là có thẩm quyền làm được mọi thứ như cầu mưa gọi gió được sao ấy. Mình chịu.

Thanh ra, mỗi lần có người nhà ở quê ra nhờ làm xét nghiệm, mình đều bảo : "cứ ra đây, cháu làm bảo hiểm không sợ tốn tiền. Người nhà nhân viên cháu được làm miễn phí". Cuối buổi, mình nháy điều dưỡng : "cứ làm như bệnh nhân thông thường, chi phí tính vào lương của anh". Thế là người nhà mình hỉ hả ra về với niềm tin bất diệt rằng mình làm việc ở môi trường trung ương có khác tốt thế, nhân văn thế. Mình thành ra thằng cháu được quý nhất họ.

Tết. Nghỉ được vài ngày, mình lượn về quê chúc Tết. Bà bác cả nhà mình đã suýt soát tuổi tám mươi lăm. Mình hỉ hả mừng tuổi già. Già hỏi sao cho già nhiều thế, mình cười bảo đang mua tuổi của già đấy. Già cười : "Cha bố anh, già chỉ chờ bữa cỗ của anh thôi đấy, nhưng chả biết chờ được không".

Mình phẩy tay : "xời, già yên tâm bao giờ cháu cưới cháu nấu riêng cho già một nồi cháo tha hồ khỏi sợ răng rụng không ăn được". Rồi mình tiếp, năm sau già làm chúc thọ đi. Già đáp ờ, những người ta bảo chúc thọ xong chóng chết lắm. Mình gào lên : "rồ ôi, thanh niên cứng của nghĩa địa rồi mà còn sợ!" Thế là bị già phát cho một cái chửi : "cha tiên nhân bố anh! Trông mặt mày thế, hóa ra chẳng tử tế đ*** gì!"

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Vĩ Nhân

Mình phải cái xấu tính, cứ đọc sách là không quên được. Lại hai đọc cái thứ tầm chương trích cú chán phê, đọc để ru ngủ vì mình hay bị mất ngủ. Dùng một ngày đọc được quyển sách hủ lậu có đoạn về Phạm Trọng Yên thời Bắc Tống viết như này : "làm nhân sĩ phải lo trước cái lo của thiên hạ, vui sau cái vui của thiên hạ". Mình đọc xong mà lạnh cả người. Cái đầu hủ lậu chứa đầy đậu phụ với nấm men của mình cho đến lúc đó chỉ biết có mỗi chân dài và bản thân ti tiện, chả hiểu được điều gì to tát hơn cái ngón tay. Thế nên mình lăm băm bảo rõ là cái đồ hủ nho ăn tọc nói phét, làm gì có thể.

Thế rồi một hôm có việc đi qua khu điều trị sức khỏe tâm thần, mình thấy một em ngồi cửa chống cằm ưu tư thốt lên : "đất nước nghèo nhỉ? Đất nước nghèo thế nguy đến nơi rồi!" Rồi cô em ôm mặt khóc tu tu : "các anh chụy lãnh đạo đất nước như thế tôi khổ tâm lắm!" Có lẽ vì quá khổ tâm nên em mới ngã nước mà vào nằm điều trị. Thế mà bà già hủ lậu ngồi cạnh cô ấy cũng khóc lóc kể lể rằng: "Giời ơi sao tôi khổ thế nài? Tôi già tôi ốm mà vẫn phải đi chăm con điên dở thế nài" cô em kia nghe thế liền quay sang nghiêm mặt bảo bà già : "bà kia, suốt ngày chỉ nghĩ đến có bản thân trong khi đất nước lâm than dầu sôi lửa bỏng như thế? Phải ngồi mà nghĩ kế giúp đất nước đi chứ!"

Mình lạnh người, lúc ấy mới hiểu thế nào là vĩ nhân. Người như thế hiếm lắm, hiếm lắm. Vĩ nhân, theo mình là những kẻ mà tầm thường như mình và bà già không bao giờ hiểu được. Về nhà vắt chân lên trán nghĩ mấy ngày nay liền đâm ra mất ngủ. Rồi từ hồi thím phắc búc nổi lên, người người nhà nhà vào đấy phơi mình rồi vạch nhau ra xem. Mình đọc lại thấy lạnh người, giờ

mới biết trên đời này có nhiều vĩ nhân đến thế.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Hạnh Phúc Của Một Tang Gia

Mình trực, lại có người sắp chết. Khi chưa chết hẳn, con cái họ hàng bệnh nhân đã tập trung đông đủ, mỗi người một ý, bàn tang lễ cho cụ um cả một góc phòng. Bảo vệ mời không ra, còn to tiếng bảo để cho người ta chứng kiến phút cuối mặc dầu họ đang cãi nhau về chuyện làm ma chứ không yên lặng mà tiễn cụ đi nốt bước cuối cùng. Một số khác nhìn một cách tò mò như chứng kiến một sự lạ hiếm gặp, ấy là cái chết.

Chuyện chả vui quái gì, có khi lại là chuyện buồn, những cái đám ma nhà mình thật hết sức khiêu nhê, nhất là ở dưới quê, bao nhiêu thứ thủ tục loằng ngoằng. Đến độ, ngày xưa, mỗi lần làng mình có người sắp chết, các cụ liên hợp nhau vào cãi ỏm tới một chập bao nhiêu lâu mới xong. Lúc ấy, người sắp chết đã kịp chết. Sau rồi gia đình mới bắt đầu lo hậu sự. Không như trên thành phố, chẳng cái là cho vào bệnh viện chờ đẩy vì nhà cửa chật chội, rồi gửi nhà lạnh xếp hàng đến lượt làm lễ viếng. Được phục vụ cho từ A đến Z, gia đình mỗi phải bỏ tiền và đếm tiền phúng.

Nhân tiện chuyện người sắp chết làm mình nhớ đến chuyện hồi còn nhỏ, hôm nào có đám ma là trong làng không khí rộn ràng hẳn lên. Chuyện đám ma hết sức quan trọng, các cụ quan niệm sống thì khổ được chứ chết là phải sướng. Thế là không tiếc tiền của gia chủ, các cụ yêu cầu làm mọi thủ tục nếu cần, tự nhiên ai cũng thành quan trọng. Nhà nào có đám, người ra người vào tấp nập, cùng đám trẻ con chạy lăng xăng, tiếng đàn ca sáo nhị rập rờn. Ngày nay, người ta còn bắc hẳn cái loa to đùng ra đầu ngõ, nhà út cuối làng mà mới tới cổng đã nghe thấy tiếng khóc thuê nỉ non. Lũ trẻ con mừng gần chết, thò ra thụt vào xem người ta thổi kèn vui đáo để. Mấy khi làng quê yên tĩnh chả

có việc quái gì ngoài ngời bậu cửa buôn chuyện lúc nông nhàn lại có sự kiện giết gân như thế. Một đồn mười, mười đồn trăm. Có khi một người chết vì nguyên nhân hết sức tự nhiên, được trả tử trên tỉnh về trở thành một vụ giết người rùng rợn của bác sĩ bệnh viện.

Mỗi khi có phường kèn đến thổi, các bà các cô ngồi rúm vào với nhau khen chê người thổi khéo vụng đủ kiểu, bảo ông làng này thổi vụng chỉ có ăn là giỏi, anh làng kia thổi hay nghe mê luôn. Còn bọn trẻ con nghịch dại, chuyên môn đi hái khế chua đem về trước mặt mấy ông phường kèn và ăn, vừa ăn vừa xuýt xoa. Mấy ông phường kèn thêm nhỏ dãi thổi kèn từ toe toe sang toè toẹt. Cuối cùng không thổi được nữa, chửi um lên, đuổi cả lũ chạy toé khói. Chủ nhà đám chạy ra ngỗ chửi : "Tiên sư bố đời, lũ mất dạy phá đám nhà ông".

Hồi đám ma ông hàng xóm, chả hiểu sao chết nhưng nhà làm đám to lắm, thổi kèn suốt đêm. Nhà mình ở gần không ngủ được vì người ra người vào liên tục. Mình ngồi hóng chuyện cùng đám dân làng, các bà nhai trầu xuýt xoa : "chết trẻ thế! Vẫn đương xuân thế mà lăn đùng ra chết do phí của giờ!"cánh đàn ông ngồi kháo nhau : "chết để lại cả đồng của, con vợ thì hờ hớ thế kia thì chịu ở vậy được mấy bữa, lại chỉ khổ con..." Ông bác làng bên, to béo bệ vệ như lãnh tụ mặc dầu bác chỉ là người làm thuần nông cả đời có mỗi việc cắm mặt vào dút con trâu. Ấy thế mà mỗi khi đi đâu, bác đều sắm cho mình bộ vía tươm tất lắm. Vào nhà đám, bác trịnh trọng ngồi xuống cái ghế, từ tốn châm điếu thuốc lào, rít lên một cái xọc, rồi lim dim ngửa cổ lên trời phà một cái. Sau rớt, bác với cái ăm tích rớt xuống cái chén con nghe ro ro, vừa rớt vừa nói : "đấy, tôi mới nghe thấy tình hình thế tôi suy luận ra ngay là nhà lúc đó không có ai, chắc là đi ăn cỗ đâu đấy. Mà lúc vọt lên thì đã chết rồi, có nghĩa là phải rơi xuống nước trước đó. Mà tại sao lại chọn đúng lúc không có người mà ngã nhỉ? Như thế chỉ có hai trường hợp: hoặc là tăng áp huyết, hoặc là tụt áp huyết thế nên rơi xuống. Mà khi rơi xuống, không gọi được ai có nghĩa là đã bất tỉnh rồi. Số anh cu này chết nên mới run rủi ra thế

chứ không đã bò được lên bờ rồi. Tôi nói có đúng không các bác?" Các bà các cô cứ lồi mắt ra nghe, xuýt xoa : "nghe bác nói chí lý chí lý". Nghỉ một hơi, làm thêm một liều thuốc lã nữa, ho hai cái và khạc xuống đất một cái bác nói tiếp : "cái đội kèn ở đâu ra đấy? Lại có đàn bầu à? Tôi có biết trước đám ma ông Tĩ người ta mời đội kèn về thổi liền 3 ngày. Hai ngày ba triệu, ba ngày ba triệu rưỡi. Thổi toàn kèn, mà kèn to hần hoi suốt ngày, có tận mấy người phụ, người nọ mời đến người kia thay. Lúc nào nghỉ mới kéo đàn bầu, chứ không như đội này toàn đàn bầu nghe không thích bằng". Một bà nhai trầu bồm bồm, đưa hai tay vuốt một vòng quanh miệng rồi búng cái xạch xuống nền đất nện, nói xen vào : "Tôi thấy đội này khóc không tình cảm mấy, chứ đi các đám ma khác người ta khóc hay lắm! Người ngoài có mà nước mắt không ngớt. Có bà đi cùng tôi nghe người ta hờ mà khóc rưng rức cứ như bố mẹ mình chết ấy. Thế có hay không các ông các bà nhé?"

Mà khi chết, Đột nhiên ai cũng trở nên hiền lành. Hỏi thẳng hàng xóm nhà mình nghiệm lời ra, suốt ngày đi ăn trộm, đánh bố mẹ như đập đất. Lúc đi trại về cả nhà nó sợ phải đi sơ tán ra chỗ khác ở. Chẳng may hơn tháng thì nó sốc thuốc chết, người nhà mừng húm làm đám ma to đùng. Đội khóc bắc loa ra đầu ngõ khóc rằng : "Cháu thương cháu quý, cháu ngoan thảo hiền của ông sao không ở với bố mẹ mà bỏ ra đi làm bố mẹ buồn như thế cháu ơi?..."

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Ốm

Có dạo mình lại biết đi làm, sáng sớm xách xe ra khỏi cửa, tối chui vào nhà, gần như chẳng để ý đến thứ gì khác ngoài cái lớp có bị xịt không. Đến viện, làm việc trong phòng đóng kín, máy lạnh mát rượi cùng với đủ thứ mùi bệnh nhân bài tiết ra, cái mũi của mình dần dần bị trơ theo thời gian, mình gọi đó là phản xạ Páp - lớp. Hàng ngày, mình nhắm nhở đi buồng mặc kệ những ánh mắt ái ngại pha lẫn ghê tởm của những người nhà bệnh nhân khác. Rồi lát sau, đến lượt những người đó lại nhận được ánh mắt ghê tởm và ái ngại của nhà người nhà khác nữa khi hì hục dọn dẹp những thứ mà người thân mình thải ra. Mà với tần suất ngày càng đông như hiện nay thì những thứ mùi đó bốn mùa không hết. Nó trở thành thứ đặc sản của một số khoa phòng có người bệnh nặng. Thú vị nhất là ngồi nhong nhong bên bàn làm việc, quan sát các em xinh xinh thỉnh thoảng bịt mũi đi vào. Sau rồi dường như không thể nín thở lâu hơn được nữa, em lại hít vào thật sâu cái không khí đậm đặc ấy trong phòng điều hòa một phút, rồi lảo đảo đi ra như một con nghiện say thuốc. Trong khi thằng bác sĩ như mình cái mặt vẫn nhơn nhơn như chẳng có chuyện gì xảy ra. Chắc các em tởm lắm! Mình đoán thế bởi mỗi lần đi ra qua bàn quầy, các em sẽ giúp mày một phút và để lại ánh mắt ngạc nhiên có chút tởm lợm trong đó. Đây là nhờ ơn cái mũi, nó bị viêm theo mùa. Không có nó chắc mình toi liên tục nhưng các em xinh xinh ấy.

Một buổi trưa đang nằm trên cái đi văng trong phòng bác sĩ mơ màng ngủ, đầu hỗn loạn vì buổi trực tối hôm trước chưa kịp sắp xếp dữ liệu cho ngân nấp, nên để các em chân dài lộn xộn lơ lửng trong không khí yên tĩnh đến độ có thể nghe được tiếng tí tí của những chiếc máy theo dõi ngoài bệnh

phòng. Bỗng đâu thằng cu bác sĩ bật cửa nhảy vào gào lên : "rồ ôi, thối tha thế này mà anh vẫn ngủ được à?" Các con chân dài rơi bộp xuống đất tung toé. Mình ngóc đầu lên hỏi nó : "gì thế?" Thằng nhãi vỗ trán "à" một phát, gật gù đáp "ngủ tiếp đi" rồi quay ra cửa. Mình nghe nó cười với mọi người bên ngoài "thằng cha này bị cúm nên viêm mũi đéch ngủi được gì đâu", rồi thằng nhãi chuồn. Mình vùi đầu vào hai tay thấy lạ, thường ngày buổi trưa cả làng tụ tập nói chuyện xôn xao như cái chợ mà sao hôm nay vắng ngắt như chùa bà Đanh thế. Lát sau bà chị y tá nhảy vào dí cái nhiệt kế bảo "kẹp đi!" Mình kẹp. Bà ấy gào lên : "40 độ, bố trẻ ạ". Mình cười đáp : "kết quả trứng vào nách chín khỏi phải luộc". Thế là chiều hôm ấy, mình bị tổng cổ về nhà.

Mình cảm thấy hạnh phúc vì cuộc sống và làm việc không mùi do cái nào đã cự tuyệt sự cảm nhận của hệ thống thần kinh khứu giác để thích hợp với cái không khí khoa phòng công việc. Cho đến buổi chiều muộn ấy mình sốt, bị đuổi về sớm. Phi xe về nhà, mình đi ngang qua những hàng cây quen thuộc cũ rích, cũ và quen thuộc đến nỗi mình không còn cảm nhận thấy sự tồn tại của chúng bên đời nữa mỗi khi đi đoạn đường này. Đầu óc băng khuâng, cơn gió lành lạnh thổi ngang qua làm mình rùng mình, cái mũi đang hít thở theo phản xạ bỗng nhiên trở nên nhạy cảm bình thường - nghĩa là mình chợt ngửi thấy mùi hôi hám cống rãnh đây quen thuộc của Hà Nội, quen thuộc đến mức một thời gian rất dài mình đã quên mất sự tồn tại của nó cho đến hôm nay. Rồi trong thứ không khí đậm đặc văn hóa đây ám ảnh ấy thoáng lên là một mùi hôi nồng quặng rữ, vừa gần vừa ra đây mơ hồ. Mình chống xe lại nhìn quanh hơi băng khuâng một chút không biết do nhớ hay do cơn sốt làm đầu óc xuất hiện ảo giác giống thằng nghiện ma túy đá mộng lung. Nhìn ra hàng cây sữa mốc meo bên đường thấy từng chùm hoa xanh nhạt vui mình trong những chiếc lá phủ đầy bụi. Mùa thu không biết về từ bao giờ. Bác hàng xóm ngồi dưới ghế đá dưới sân thấy mình về gọi với theo : "hôm nay về sớm thế con?" Mình nhăn nhó cười : "Ơn Đảng ơn chính phủ, cháu được về sớm bác ạ, thế nên mới biết trời thu mùi thế!" Bác hàng xóm chép miệng : "tởm nhỉ" mình quay sang hỏi "tởm gì ạ?" Bác đáp : "hoa sữa, chúng nó sắp làm người

ta nhức đầu rồi đấy. Bây giờ chỉ có sướng anh nào điếc mũi thôi nhĩ cháu nhĩ?" Mình cười, đôi khi người ta thấy vui vì những thứ vớ vẩn.

Và mãi hai hôm sau đó, mình mới biết có con chuột bị kẹt trên trần nhà chết thẳng cẳng tìm mãi không ra, cả phòng chạy hết. Làm mình tưởng mọi người thấy mình mệt nên dọn sang chỗ khác cho nó nghỉ đêm ra có hơi xúc động một tí. Hóa ra là vì con chuột chết và mình ốm lúc nào không biết.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Ở Tỉnh

Sau gần một năm làm việc hùng hực và đi lại hùng hực, lịch làm việc của mình kín mít đến độ không còn nổi cuộc hẹn nào tử tế với bạn bè và gia đình. Những ngày trời đẹp đến độ nao lòng, mình chỉ muốn có một buổi sáng không phải làm việc, ngồi một chỗ nhìn nắng rơi xuống mặt đường thôi cũng đủ sung sướng mà chả cần đi đâu cả, vậy mà cũng không sắp xếp được. Quả thật hết sức phát rồ! Có vẻ như loài người trong thủ đô chả mấy ai quan tâm đến những thứ vật vãnh ấy, có lẽ chúng đã quen thuộc đến độ người ta không còn cảm nhận được sự tồn tại của nó bên cạnh mình. Hoặc chính những bon chen cuộc sống làm cho họ quên đi những thứ tốt đẹp. Ra ngoài đường, người ta chỉ lo đưa khác chiếm chỗ chờ đèn đỏ của mình hay tìm chỗ vỉa hè thâm thấp mà phi lên cho nhanh. Sự kiên nhẫn không còn tồn tại trong từ điển của nhiều người.

Rồi những ngày lịch công tác chồng lên nhau, mình đương hí hửng được ngày cuối tuần hiếm hoi không phải đi trực thì nhận được quyết định đi giảng cập nhật kiến thức ngoại tỉnh. Thỉnh thoảng, mình vẫn bị các cú đi giảng rơi bộp xuống đầu đầy bất ngờ như vậy. Thế là cũng vội vã chuẩn bị đồ đạc nhảy lên xe rồi biến.

Làm quen với không khí ồn ào đến hỗn loạn của thủ đô và công việc lộn bậy tung trời trong các viện trung ương, về đến tỉnh mình thấy hụt hẫng, không khí êm đềm nhẹ nhàng đến độ một chiếc lá rơi ngoài cửa cũng có thể nghe thấy. Lâu lắm rồi mình mới có cảm giác này. Những bài giảng tự nhiên cũng nhẹ nhàng theo, dù những cái bắt tay của người quen cũ, các học viên cũ và mới. Tự nhiên thấy cái đầu của mình chùng xuống. Mình có nhiều thời

gian đi thăm các bệnh viện nơi bạn bè mình làm việc, họ giờ đã lên lãnh đạo cả. Tất cả đều hồ hởi rằng sắp tới mà khoán cho các khoa phòng thì chả biết thế nào. Mình cười bảo với khung giá như hiện nay mà khoán cho các bác thì có mà chết đói hết, các bác sĩ lại bỏ ra ngoài làm khối, bệnh viện ngày càng thiếu nhân lực lành nghề. Bạn chặc lưỡi nhưng biết làm thế nào được, cứ phải cố thôi. Loanh quanh 1 hồi rồi lại chuyện báo chí, anh giám đốc bệnh viện nào cùng mình cười bảo : "trong cuộc đời tôi, việc khiến tôi thấy ghê tởm nhất là báo chí. Vừa sáng nay, có vài cuộc gọi gợi ý viết bài cuối năm lấy uy tín gì đó và tôi từ chối. Rồi chuyện đe dọa nhân viên, rồi hoành hoạc đủ kiểu đòi giải quyết chế độ không cần theo cấp nào cả thường xuyên diễn ra, tuyến dưới còn khổ hơn tuyến trên vì những thể loại ấy". Hóa ra, ở đâu cũng vậy chả cứ gì mỗi chỗ mình. Cứ mỗi lần như thế, quy trình bệnh viện lại thắt chặt hơn và theo đúng nguyên tắc, mà đã làm nguyên tắc thì luôn cứng nhắc và kẻ thiệt thòi lại chính là những người dân chân chất.

Mỗi buổi giảng bài xong, mình lại xỏ giày đi lang thang trên đường, ngắm những dãy nhà xám xịt nằm lặng lẽ cuối buổi chiều tà. Những người dân hiền lành chân chất thấy có người lạ đi qua đường ngừng lại, thò ra cửa tò mò nhìn theo. Thời gian trôi như bộ phim quay chậm. Những con đường vắng chẳng có mấy người qua lại, bao nhiêu những nặng nề trong đầu mình rơi sạch ra ngoài, theo gió bay đi hết. Chỉ còn lại sự băng khuâng không nói được thành lời. Mình bị sốc văn hóa một chút, đang nháo nhào tự nhiên có được khoảng thời gian yên tĩnh đến lạ này. Cũng giống như cô bạn mới quen trong Sài Gòn ra thủ đô chơi, cô kể chuyện ngày đầu tiên hào hứng cái gì cũng đẹp lạ, rồi vài ngày sau đi trên đường, ngẩng đầu lên nhìn ai cũng muốn bóp cổ. Thành phố vắng như nàng công chúa đang trong giấc ngủ dài, chờ đợi chàng hoàng tử đến đánh thức dậy, nhưng e rằng đến ngày đó thì nàng đã trở thành bà già khú để răng rụng mắt mờ. Còn bây giờ, Nếu mình làm chàng bạch mã giúp nàng thức dậy thì e rằng nàng lại như thủ đô nơi mình đang ở thì khốn.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Ngoài Phố

1. Bà cụ

Bà cụ có cái mẹt đồ lặt vặt ngồi bán chỗ này kể cũng khá lâu năm. Từ hồi còn học nội trú, mình đã thấy bà ngồi ở đó. Mỗi lần đi qua, mình lại mua một món nho nhỏ mặc dù chẳng dùng đến. Mình bảo với bà sẽ mua đồ của bà cho đến khi nào không thấy bà ngồi đấy thì thôi, bà già cười bảo : "bà già cảm ơn chú nhá".

Mình vẫn đi qua đấy hàng tuần. Rồi có một dạo không thấy cái mẹt ở đó nữa. Ủ thì thôi! Có một chút trống vắng do thói quen khó bỏ. Dạo rét vừa rồi các cụ già rụng như sung, mấy ai chịu được. Chiều giáp Tết đi trực, đường đông như hội, các cửa hàng xung quanh một số đã đóng cửa sớm. Đến góc ngã tư theo thói quen, mình nhìn vào vỉa hè lại thấy cái mẹt cũ và bà già tóc bạc phơ đang tỉ mỉ gỡ từng sợi chỉ. Mình lại rẽ vào mua hai gói tăm bông với chút tiền nhỏ không cần trả lại. Bà già lại bảo : "Bà cảm ơn chú nhá".

Thôi cứ để gió cuốn đi, cuộc đời mỗi người một khác. Mình cứ lại tiếp tục duy trì thói quen này cho đến khi nào trên đường về không nhìn thấy cái mẹt cũ nữa thì thôi. Cuộc sống này cứ để nó trôi đi nhẹ nhàng như thế, chả cần đao to búa lớn làm quái gì cho mẹt.

2. KHÔN HƠN ANH TỔNG THỐNG

Sáng, mình ngồi quán vỉa hè phơi nắng cho đỡ cóm. Gọi cốc cà phê đậu tương rồi mình cầm đầu đọc quyển sách được tặng theo bản tính hèn mạt ngu học vốn có. Đang lờ mờ mắt nhặt từng cái chữ thì nghe tiếng lao xao. Ông cụ

chủ quán cầm tờ báo mới vỗ đùi cái đét gầm lên: "Ôi rồi ôi, thằng này như thằng điên, đã bầu cử đâu mà nói mình chiến thắng. Rõ là cái đồ dở hơi y như lão tổng thống Phi Lip Bin ấy. Mẹ, sao nó ăn gì mà ngu thế?" Bà cụ ở trong nói vọng ra: "ô cái ông này, nó làm đến tỷ phú thế giới với tổng thống mà ngu à?" Ông vọng vào: "đàn bà thì biết cái gì. Hai lão ý ăn nói hãm tài bỏ mẹ, bọn ma-phi-a nó cú nó bắn cho bỏ mẹ ấy chứ!" Bà già lại vọng ra: "ông lại cứ lo bò trắng răng. Giàu thế không có bảo vệ chắc". Ông gân cổ: "đấy, chỉ có giới nhảy vào mồm người ta. Thế lão Chăm đối thoại trên truyền hình chả hãm tài bỏ mẹ ra còn gì. Lại lão tổng thống kia ai cho nó lên mà làm cả nước lầm than thế, hả. Chả thế còn gì?". Bà già thò đầu ra bấu môi dài giọng: "Buổi sáng con Lan đi làm sớm, nó dặn ông gọi thằng Bin cho nó ăn rồi đi học ông gọi chưa?" Ông già vỗ trán cái bộp bộp: "chết tôi rồi, đi mua phở cho nó để quên bữa mẹ nó mất rồi". Bà cụ nói với theo: "đấy thấy chưa, có thế mà cũng quên, đọc báo cho lắm vào. Thế mà đòi khôn hơn anh tổng thống. Tí nhớ quét nhà cho tôi nhá".

3. ANH ĐẠI GIA

Năm nào dịp cuối năm đi tảo mộ mình cũng gặp anh lúi húi bên mộ, quả là người con có hiếu. Mẹ anh chết khi anh đã lớn, bố con mang nhau đi bao năm trời, một ngày anh quay lại thắp hương mộ cụ một mình. Mỗi năm một lần. Anh cười hề hề bảo, anh đi xem bói bảo phải có hiếu, từ hồi chăm chỉ về thắp hương mộ bà già mà anh được phù hộ làm ăn phát đạt lắm, nên càng phải chăm sóc phần mộ hậu hĩnh hơn. Bọn trẻ con chăn trâu là nghịch ngợm anh chửi, rồi anh chỉ ngôi mộ bên cạnh bảo: "chúng mày cho trâu ị lên đây thì được, cho chết cha đứa nào chủ nó".

Bố anh chưa về lần nào, chả hiểu tại sao. Đến năm nay, ông già nhà anh ốm, nguyện vọng muốn về thắp hương một lần duy nhất. Anh đưa ông già ra mộ, đến nơi ông run run đi đến một ngôi mộ thắp hương. Khẽ phúi phân trâu trên mặt mộ, anh trở mắt bảo ông già: "mộ bà già đây cơ mà!" Không già chỉ

vào ngôi mộ bên cạnh bảo : "mẹ mài đây con, đây là mộ bà hàng xóm". Anh đại gia rú lên : " Ở thế trước giờ ai phù hộ cho tôi?" Mình đoán chắc là bà hàng xóm.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Rủi Và May

Mỗi năm chỉ có một khoảnh khắc và nó không bao giờ lặp lại, mình linh kỉnh vác đồ nghề ra khỏi nhà, cũng khá lâu rồi mới lại có dịp thành thơi đón giao thừa ngoài bệnh viện. Cảm giác duy nhất lúc đó là bình yên, bình yên đến độ não mình chảy nhão ra như cháo. Nghĩa là đầu óc không còn biết suy nghĩ gì. Tuy thế, lúc này điều đó chả cần thiết. Ngoảnh lại, thấy con đường mình đi đã khá dài. Thôi cứ vui vì cuộc đời cho ta thế, chả tội gì bon chen cho khổ. Vào nhà, bắt tay mừng tuổi mọi người với lời chúc đầu năm, buột miệng bảo : "năm mới em xin hứa đ** nói bậy nữa". Lâu lắm mới lại được xem pháo hoa, gồm chết, nổ đinh tai nhức óc và bụi mịt mù. Chả biết tả thế nào, nói chung là đẹp.

Vừa giao thừa xong, hí hửng chụp được đồng ảnh pháo hoa đẹp, thì mình bị một đôi yêu nhau đi xe máy tông phải, thế là bong gân. Buổi sáng cổ tay sưng vù như quả cam, đau lòi ra. Đúng là số con rệp! Vốn dĩ mình thuộc loại đi đứng cẩn thận. Buổi tối trời đông nên mình đi rón rén đi bộ trên vỉa hè không dám thò một ngón chân xuống đường như những nam thanh nữ tú khác, thế mà vẫn bị tông phải. Nhìn cái xe máy đâm mình trượt dài đến hơn hai mươi mét, vỡ tan yếm làm mình rợn tóc gáy. Vội vàng ngồi dậy soi vào vũng nước, thấy trên đầu không có vòng sáng, lúc ấy mới hoàn hồn. Bọn trẻ giờ mạnh động và hoang dã quá, may mà chúng nó không thăng thiên. Mình cun cút về chúc mừng năm mới không hé răng câu nào. Lại đứng độ giao thừa và mừng một, tất cả các thể loại hiệu thuốc xung quanh thi nhau đóng cửa, thế là mình tự điều trị bằng niềm tin tất thắng.

Mười năm nay mới có được ngày nghỉ dài, tưởng an nhàn tận hưởng, hóa

ra số mình con trâu không thoát được, cả ngày tay đau đến độ không cầm được vô lăng lái xe. Bạn bè nhìn tin chúc mừng, tay thuận không sao cầm được mà trả lời, thôi đành tạ lỗi sau vậy. Thế là mình thành yếu nhân, đi đâu liền có người thờ đi như heo, sướng rên rĩ : "hóa ra xương mình cứng phết".

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Ngôn Ngữ Và Thư Tình

Một buổi chiều, thằng bạn kéo mình đi uống bia rồi năn nỉ mình viết cho nó một bức thư nhỏ nhỏ để nó gửi cho cô bạn mới quen vì trong đầu nó toàn những thứ bụi bặm đường phố nên không nghĩ ra được từ nào đủ tình cảm ướm át khi đứng cạnh cô em. Và nó rất hâm mộ mình khoản chữ nghĩa, mình nhận lời. Ngay lập tức nó bảo để tao sắp xếp một buổi hẹn với em ấy nhé. Mình ừ. Vào quán cà phê theo hẹn cùng thằng bạn, nói chuyện với cô em một hồi, tán phét một hồi, mình phát hiện cô em rất xì tin, ngôn ngữ rất đa dạng và phong phú, có nhiều thứ cô em nói mình không hiểu gì, có lẽ cái đầu mình đã lỗi thời do tuổi rồi chẳng. Loanh quanh một hồi, cả bọn quay sang vấn đề văn hóa tuổi trẻ hiện nay trong đó có chữ và nghĩa, cô em có vẻ rất thích thú nhiệt tình chỉ dẫn cho mình ý nghĩa của một số từ ngữ. Mặc dù cái đầu mình được em ý Mặc dù cái đầu mình được em ví là ngu như con chim cu vẫn có thể nhớ được vài từ. Ví dụ như nhẩn tâm là kiên nhẫn và tâm huyết, lưu manh là phong lưu và mong manh, thâm độc nghĩa là uyên thâm và độc đáo....

Về nhà mất mấy hôm lọ mọ lên mạng vào mấy forum xì tin đọc để tìm hiểu về văn hóa giới trẻ, mình chóng hết cả mặt và biết thêm được một số từ ngữ khác như "hành kinh" nghĩa là học hành kinh sử, giao lưu hợp tác gọi tắt là...."giao hợp", "cô hồn" nghĩa là cô gái hồn nhiên hoặc "đạo văn" có nghĩa là cái đạo của người làm văn. Cuối cùng, để học tập phong cách trẻ trung, mình quyết định viết một bức thư rất hợp thời, đem dán kín lại đưa cho thằng bạn bảo mày gửi cho cô em đi.

Băng đi 2 tuần, thằng bạn gọi điện rồi rít rù đi uống bia mặc dù trời bắt đầu gió heo may lành lạnh đổ về. Mình vừa uống vừa run, thằng nhãi hồ hởi

khoe cô em đỡ rồi, Nó khen mình viết gì giỏi thế. Mình vỗ ngực bảo tao đọc được ý nghĩ chị em nên viết ra những gì cô ấy muốn. Thằng bạn tò mò hỏi thế mày viết cái gì, mình bảo mày đưa tao cái bút và hí hoáy một lúc, cuối cùng đưa cho nó đọc. Nội dung bức thư như sau:

"Lần đầu tiên nhìn thấy em anh đã có ấn tượng mạnh, cô hồn và lưu manh quá làm con tim anh rụng xuống. Bao nhiêu năm nay anh chỉ biết có công việc đầy nhẩn tâm và những đồng nghiệp thâm độc cho đến ngày anh gặp em như định mệnh. Cho dù em có hành kinh được hay không điều đó không quan trọng, anh muốn cùng em có nhiều dịp giao hợp để hiểu nhau hơn...." Thằng bạn đọc xong lăn đùng ra ngất. Mình bỏ dép chạy mất. Cũng may mình là ông tơ không đến nỗi tồi. Có lẽ chúng ta cần làm lại từ điển tiếng Việt, hiểu lầm hết cả, ngôn ngữ không có tội mà chỉ có những cái đầu đen tối mới là vấn đề cần phải xem xét.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Lãng Mạn

Mình phải cái tội hay uống cà phê và thích uống cà phê mặc dù chỉ uống một cốc đen đá thôi là tim đập rộn ràng. Có lẽ đi uống chỉ là một cái cớ để giải quyết nhu cầu khác không phải cafein. Từ đầu tháng năm đến giờ chưa có lúc nào lượn lờ cà phê được cả, ở nhà chấm bài thi cho sau đại học tê cả đầu, chữ nghĩa nhảy múa lung tung. Có lẽ sau vụ này, mình phải đi đo kính lại. Đang không biết phải làm sao thì nhận được cú điện thoại đi uống cà phê, mừng rú, xách dép đi luôn.

Không khí thật nhẹ nhàng mát mẻ trái ngược hẳn với cái nôi hầm Hà Nội khổng lồ ngoài kia, nơi những con đường cùng ngõ phố đi vào trong thơ ca. Với mình, chúng chỉ lãng mạn trong thơ ca, nơi trí tưởng tượng của bọn nhà văn vô công rồi nghề như mình lúc này bịa ra. Những cái cây bên đường đỡ sống đỡ chết cố thu chút gió còn lại cửa quây khe khẽ. Mọi người nháo nhào trên nhau phóng xe như điên để tránh nắng trông như đàn kiến bị bỏ trên chảo nóng. Các chú công an giao thông, những người mẫn cán mà mình ưu ái gọi là người chặn kiến, thì rồi rít vung tay chân lừa người đi đường vào hàng cho đúng luật. Một có một chỗ ngồi nhìn trái đất quay cuồng kể ra cũng vui. Bọn mình hớn hờ tranh luận về những việc hết sức dở hơi, mình thích cãi nhau. Cô em nói "lão hamlet ngu bỏ mẹ, làm việc lớn lưỡng lự 'to be or not to be' thì không đáng mặt đàn ông. Còn Othello là cái đồ ích kỷ có bao giờ nghĩ cho người khác nên chết là phải." Cô em chống cằm bảo mình : "anh kể chuyện gì lãng mạn hơn thế đi!" Cô em mắt chơm chớp ngậm cái vòi hút sữa chua làm cái roẹt. Mình kể lể huyền thuyên một hồi.

Ngày còn mới lớn đọc được đoạn nàng Cosette viết thư cho Marius bằng

bút lông ngỗng chấm mực, sau đó dùng giấy thấm bỏ trên bàn trang điểm, bị ông bố Jean Valjean đứng nhìn qua gương đọc được, cái đoạn ấy sao tác giả của thể nghĩ ra lãng mạn đến mức ấy. Đến mức mà ngày hôm sau, con gà trống duy nhất nhà mình bị vật chui lông đuôi bởi vì nhà không nuôi ngỗng. Khốn nạn thay là hàng ngày nó vẫn thường điểu võ dương oai với bọn gà mái trên bờ tường, cái đuôi vểnh lên, chân đi lò dò kiểu duyệt binh, bọn gà mái đứng dưới đất ngơ ngẩn kiểm ăn nghếch một mắt lên nhìn đầy ngưỡng mộ, thỉnh thoảng thót bụng ị một bãi ra sân. Nếu ngày đó mình lớn hơn một chút thì chuyện con gà đem ra kể khéo cũng lãng mạn không kém chuyện nàng Cosette dưới ngòi bút lông của Victor Hugo. Kết cục là buổi chiều hôm ấy, mẹ mình tìm thấy con gà cộc đuôi nằm rúm trong chuồng, bà chép miệng : "Con chó nhà ai cắn đứt đuôi con gà trống nhà mình nhỉ?" mình ngậm tăm im thin thít. Hay như cô gái nhận nhiệm vụ bắn chết người yêu là kẻ thù của cộng sản đau đớn như thế nào trong truyện "người thứ 41", cuối cùng ôm người yêu khóc rú lên. Đau lòng đến mức mà tác giả bị đi tù vì dám viết một câu chuyện như vậy. Với người cộng sản thì không có chuyện ủy mị thế, đặc biệt là chuyện yêu đương lãng nhăng.

Cô em lắc đầu : "Anh là đồ hủ lậu, mấy truyện cũ rích thế bây giờ ai thèm đọc?" Mình tức khí bảo : "chiều hôm trước vào công viên chụp ảnh nhân loại, lang thang ra bờ hồ Bảy Mẫu thấy một đôi đang ngồi hít mùi nước đen đen bốc lên trong ngày nắng. Ngẩn ngơ ngó mấy cây bằng lăng đang cố bật mấy cái mầm xanh trên thân cành khẳng khiu đầy bụi xám ngoét. Một người nói có yêu thì yêu luôn không trả dếp cho bố mày về". Cô em đập bàn cái chát : "chuyện lãng mạn thế sao bây giờ anh mới chịu kể?"

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Hẹn Hò

Mùa đông về, những cái cây bên đường đứng ử rử, nhuộm trên mình một thứ màu xám ngoét. Buổi sáng thức dậy, lấy hết dũng khí thò chân xuống sàn nhà, bao nhiêu ấm áp đột ngột rụng đâu hết cả, mình bị sun một số thứ. Lạnh chừng 0 centimet. Co ro nhảy lên con ghế sắt, vội vàng vượt qua bao nhiêu sương mù cùng gió rét mà đi đến viện lúc trời còn chưa tỏ. Mình lững lờ trôi xuống khoa, nơi sâu nhất bệnh viện, nơi mình thường gọi là sâu dưới ba thước đất, tuyệt nhiên không có tí ánh sáng mặt trời, cứ thế yên tâm nằm yên trong đó chờ đến trời tối. Khi trời hết nắng loại lững lờ rời chỗ tối tắm dưới ba thước đất đó trôi lên, ngẩng nhìn sao trời một chốc rồi từ từ trôi ra ngoài đường, nhả nhở với một vài người. Vậy thôi. Cuộc sống cứ thế trôi đi từng ngày, cho đến khi tình cờ mình đi làm, tình cờ bệnh nhân vào cấp cứu vắng và tình cờ mình thò đầu ra ngoài trời vào lúc gần trưa, mình thấy nắng. Thứ nắng giữa mùa đông vàng xanh xao, ngai ngái và nhạt nhẽo như vị của thứ hoa quả trái mùa. Tuy không ngon nhưng đắt kinh người, chỉ những nhà giàu mới dám mua mang về ăn để thể hiện chứ không thưởng thức. Mình cảm thấy sung sướng, quyết tâm đi hong mình một phát cho cái đầu khỏi mọc mốc rồi lại sinh chuyện bởi mình biết nó sắp sinh chuyện.

Khoan khoái đuổi chân căng làm cốc cà phê với đồng nghiệp, tận hưởng cái không khí trái mùa và nhất là đem phơi cái não. Đang mơ màng, thằng em có cú điện thoại của một cô em cũng đồng nghiệp trẻ, nó liến thoắng mất năm phút mình nghe loáng thoáng nói rằng đang ngồi với bác sỹ Hùng bộ môn hồi sức cấp cứu, rồi cúp máy. Nó quay sang nhìn mình bảo : "Tí nữa em ấy đến uống cà phê với anh em mình". Mình gật đầu cái rụp. Cô em như một cơn

gió, ào đến ngồi đối diện và nhìn mình chăm chú, rồi cất tiếng hỏi : "Có phải anh là Hùng nội trú phải không?" Mình gật đầu. Hóa ra ngày xưa, khi còn nội trú, mình hay lôi sinh viên ra giảng bài và bị nhờ giảng bài, trong nhóm sinh viên ấy có cô em. Phàm tất cả những gì bấy bọ người ta thường hay nhớ lâu, mình biết mình trong nhóm này. Sau khi hỏi han riu rít một hồi, cô em đột nhiên hỏi : "Thế anh có phải anh Hùng gấp giấy không?" Thằng em ngồi cạnh há hốc mồm ra định nói, mình quay sang nó nghiêng răng giũa cho một phát vào chân, (chắc chắn nó chảy nước mắt) đồng thời túm tay nó cấu thêm cho phát nữa, trợn mắt bảo : "Mày thấy chưa, mọi người toàn nhầm anh với nó có chết không? Không thể chấp nhận được, anh toàn bị oan với cái thằng ấy thôi." cô em có vẻ hơi thất vọng : "thế ra anh Hùng khác à?" Mình gật đầu : "bộ môn anh có hai đứa tên Hùng. Cái thằng cấp giấy ấy hâm lắm, dở hơi lắm! Nói chung là rất lập dị ít khi giao du với mọi người. Phải nói là hơi quái gở. Mọi người gọi nó là thằng chim giấy, lại toàn nhầm sang anh bởi vì trùng tên, thế nên đi đâu người ta cũng nhìn anh với ánh mắt là lạ cứ như anh pê đê không bằng. Khổ thế!" Thằng em một cạnh cứ há mồm ra rồi ngậm mồm vào không nói câu gì. Cô em bảo : 'em có mấy cô bạn làm ở ngoài khen khéo tay và thông minh quá, ngày xưa đi học bên viện không ấn tượng gì đồng chí ấy nên tò mò muốn biết mặt, còn anh thì em biết lâu rồi'. Mình bĩu môi : "thằng đấy nội trú nhưng toàn trốn ra một chỗ tự kỷ, có học hành gì ra hồn đâu em, không biết là phải". Mình nháy mắt phát hỏi : "có muốn làm quen nó không anh giới thiệu?" cô em giãy nảy lên : "thôi, anh vừa nói thế xong em mà gặp mặt có mà điên à. Hâm thế thì chịu thôi." Mình lè lưỡi : "nhưng mà nói trước là nó được chị em quý lắm đấy bởi vì nó ăn nói có duyên. Ai gặp nó Lần đầu cũng có ấn tượng đặc biệt. Không chua ngoa như anh, chỉ có chó nó thích". Cô em tròn mắt cứ thế à, thế à. Mình tiếp : "thằng ấy hay lượn lờ, đi nhiều lắm nên chắc quen bạn em bên du lịch là phải rồi". Cô em cười bảo : 'anh làm em tò mò quá, hôm nào phải xem mặt bằng được cái anh chim giấy xem quái gở đến đâu mới được."

Tí sau, chia tay cô em ra ngoài cửa, thằng em túm cổ mình bóp lấy bóp để

gầm gừ : "ngày mai, bạn em mà biết thì nó giết em mất". Minh tỉnh bơ : "Lúc này tao bảo đi uống cà phê với tao kiểu gì cũng sinh chuyện mà không nghe. Kệ mà".

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Đa Cấp

Có một thời thực phẩm chức năng rộ lên khắp các hang cùng ngõ hẻm, người ta quảng cáo nó như những thần dược chữa ung thư và phòng ung thư. Một thể loại quảng cáo đánh vào tâm lý của người dân, đó là nỗi sợ. Dù chúng được quảng cáo bán theo mô hình đa cấp, một người giới thiệu một người, người này lại giới thiệu người khác nữa. Và hơn hết là phải tự bản thân mình, cùng với thuyết phục gia đình họ hàng nhà mình mua và dùng sản phẩm để chứng tỏ rằng nó tốt, như thế mới có thể đi xui người khác mua được.

Vào thời điểm ấy, mình đã đi làm. Một ngày, mình gặp lại một người bạn nhiều năm chả bao giờ gặp nhân dịp đi đám cưới một đứa bạn khác, bạn liền kéo mình vào một chỗ rồi nói về sản phẩm bạn đang bán và đưa mình dùng thử cái lọ chứa loại nước lầy nhầy và một tập tài liệu nói về tác dụng trên trời của nó. Rồi còn định hẹn một anh vĩ nhân gì đến để trình bày cho mình cơ chế tác dụng rồi sự vĩ đại, kỳ diệu của nó lên từng tế bào của con người. Đương nhiên, Chả lẽ một thằng học 10 năm về khoa học cơ thể con người mà lại để cho đứa không học sinh lý cơ bản ngày nào đi giảng giải về chuyển hóa của tế bào nói nhăng nói cuội. Vì phép lịch sự bạn bè lâu không gặp, mình ngồi thiền kệ cho bạn nói, thỉnh thoảng chỉ cười duyên một phát. Bên kia lũ bạn khác đang ôn cổ tri tân rồi rít, còn mình thì cứ kiên nhẫn nghe và ngược mắt sang bọn kia thêm thuồng buôn chuyện. Nhìn bạn nói say sưa, mình, với cặp mắt cú vọ, phát hiện ra bạn đang có vấn đề về tâm lý, một dạng rối loạn cảm xúc lưỡng cực khá rõ.

Cuối buổi, mình về. Sau đó nhắn lại bảo bạn rằng món bạn đang bán chỉ

là thực phẩm chức năng chả có tác dụng chữa bệnh đâu, vì là chỗ đông người nên không phản đối làm bạn mất mặt. Cái tài liệu bạn đưa toàn nói nhăng nói cuội không có chứng cứ khoa học gì. Và cái anh đ** gì bạn muốn mình gặp ấy giải tán đi. Bạn nổi đoá, gửi email mắng mình là loại bác sĩ vô lương, bảo mình sợ rằng nếu toàn dân dùng sản phẩm của bạn ấy không còn bệnh nữa thì mình hết việc. Mình ừ. Cái email đến giờ mình vẫn còn giữ. Bạn cũng nổi đoá đòi lại tập tài liệu photo và cái lọ thuốc lầy nhầy đưa mình....uống thử. Thú thật mình đã vứt đi mất rồi. Và bạn trách tiếp mình là loại làm phí thời gian của bạn, cái loại bác sĩ vô lương tâm chuyên chờ bệnh nhân ốm để kiếm tiền.... Mình "ừ", rồi khuyên bạn đi khám mình thấy bạn bị rối loạn cảm xúc rất rõ. Bạn viết : "chỉ có cậu bị rối loạn thì có". Mình lại "ừ". Cái email thứ 2 này đến giờ mình vẫn còn giữ.

Băng đi một thời gian dài nữa không gặp và mình cũng không để tâm bạn làm gì nữa. Rồi cơn bão đa cấp bán thực phẩm chức năng tạm thời lắng xuống và đi vào bí mật. Một ngày, lên mạng tại thấy bạn đăng đàn mắng bọn thực phẩm chức năng vớ vẩn. Hoá ra, bạn đi bán hàng online sản phẩm khác. Vui thế! Và bạn lại thân thiết với mình như xưa. Bạn nhắn : "vào like cho tờ trang này nhé!" Cũng giống như lần trước, mình lịch sự im lặng. Nói thẳng ra vì tiền, thì mặc kệ các bạn, mình chả quan tâm, nhưng bảo vì khoa học vì cộng đồng thì nhất định mình sẽ bịt mũi.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Đạo Đức

Theo định nghĩa, đạo đức là một tập hợp các quan điểm của một xã hội và con người sống trong đó phải tự điều chỉnh mình sao cho phù hợp với hoàn cảnh của xã hội mình đang sống. Như vậy theo mình hiểu thì đạo đức là những quy chuẩn do số đông người trong xã hội gây dựng nên từ thực tế và mặc nhiên công nhận nó đúng đắn, những kẻ làm ngược lại những điều này đều được xếp vào nhóm vô đạo. Mỗi một xã hội có một quy chuẩn đạo đức riêng, không thể nào đem cách sống của loài vượn so với loài người được.

Buổi chiều ngày nghỉ, mình đi mua sách. Đến ngã tư gặp đèn đỏ, mình liền dừng xe lại trước vạch sơn trắng, liền ngay sau đó hàng đoàn người lũ lượt vượt qua mình phi lên giữa đường và đợi như không có chuyện gì xảy ra, đa phần là các bạn trẻ, chỉ có mỗi mình đứng tụt lùi phía dưới. Rồi tiếng còi inh ỏi của chiếc ô tô đằng sau kèm lời thúc tiến lên cho người ta đi. Mình vẫn đứng tại chỗ. Chiếc xe lách qua mình, chị lái xe vàng vầu tay đeo dây vàng thò ra bảo : "Đồ nhà quê đồ ngu thế". Xe mình biến ngoại tỉnh, nhà quê thật nên chẳng thấy phật lòng tí nào. Khi đèn đỏ còn 10 giây, hàng loạt xe ào ào phi sang đường cùng tiếng còi ầm ĩ của những chiếc xe đằng sau thúc người đi trước đi nhanh lên. Mình gọi đây là một phần của văn hóa còi trong thành phố. Như vậy, toàn bộ những người đi trên đường coi việc đỗ sai quy định và làm trái pháp luật này là lẽ thường tình và đương nhiên. Như thế, một thứ đạo đức quy chuẩn mới được hình thành trong đám đông và mình, bị xếp vào dĩa vô đạo trên đường.

Cũng như câu chuyện đi sai luật trên đường, người ta thiết lập giá trị của con người bằng các mối quan hệ và gọi điện. Mỗi lần sai luật và cú điện thoại

khiến cho chiếc xe nhanh chóng được cho đi ấy, lại được ghi nhận như một hành động nghĩa khí có đẳng cấp cao trong xã hội. Người ta sẽ hỉ hả kể cho nhau nghe chuyện đăng sau các cú điện thoại ấy, rồi xuýt xoa khen ngợi những câu chuyện đáng ra phải xấu hổ ấy. Nhưng sống trong một môi trường đầy rẫy những chuyện thường ngày như thế, chúng đã và đang trở thành một thứ quy chuẩn đạo đức mới thì những đứa như mình rất dễ bị trở thành kẻ vô đạo đức. Vì thế, ở xã hội nào cũng vậy, những kẻ vô đạo đức thường nằm ở số ít. Và một số anh chị vàng vầu sẽ tìm ra được đủ các lý do để hợp lý hóa hành động đạo đức của mình.

Còn mình cứ điềm nhiên với văn hóa còi trong thành phố.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Nghệ Sĩ

Cũng lâu không đi bar. Từ trước đến giờ, mình không thích kiểu ồn xô bồ mà chỉ thích không khí nhẹ nhàng. Chỉ cần ít nhạc nhẽo du dương, ngồi vắt vẻo trên cái ghế mặc kệ sự đời làm chén rượu hay cốc bia mười một độ, thỉnh thoảng làm một tợp, nuốt xuống và cảm nhận sự thanh khiết trôi dần xuống dạ dày. Chúng mình nhất định không thích dạng phàm phu tục tử, ôm cái quai cốc tu ừng ực không khác voi hút nước, thỉnh thoảng vào lên dzồồồ.... Thật là phát rồ! Tối, đưa bạn gọi mình bảo có chỗ này hay lắm, mình gật đầu ờ thì đi.

Không gian khá yên tĩnh, ánh đèn vàng nhẹ phản chiếu từ bốn bức tường rêu cũ làm ánh lên nét cổ xưa trong đầu mình. Đông đưa đôi chân ngấn trên ghế bar, mắt lim dim như những người xung quanh, thả hồn lên trần nhà theo mấy con nhện đang hồi hải giảng tở, mình tập làm người câm. Động tác duy nhất có ý nghĩa lúc này là vít cái cốc xuống làm ngậm bia đen sánh. Không khí lãng bãng khói thuốc lẫn mùi rượu tây đặc quánh lại, đầy hoang mang. Trong góc nhà, một chiếc đàn guitar nằm hờ hang trên ghế đầy khêu gợi. Mình muốn ra sờ vào nó quá nhưng sợ. Sợ ai đó mắng mỏ, sợ nhiều con mắt đổ dồn vào đến chết cháy mắt. Tự hỏi trong không khí thế này, âm thanh nào hay hơn sự yên tĩnh. Tất cả chờ đợi, rồi dường như không thể chờ đợi thêm nữa, một bóng người liêu xiêu từ trong bài hát của Trịnh Công Sơn gạt ghế bước tới trong hơi men. Hẩn ngấm nghĩa cây đàn một chốc rồi bật ngửa nó ra, sờ soạng cái bụng gỗ với ánh mắt say mê, ánh mắt mình chưa bao giờ có được và thường xuyên ao ước có nó dù chỉ một lần. Hẩn gãi vào mấy sợi dây, cây đàn rên lên nhẹ nhẹ. Hẩn ngồi xuống, đặt nó lên đùi và hồi hải, cả hai

rung lên bần bật đầy nhục cảm. Âm thanh tràn ngập khắp phòng, cuống cuồng luồn qua vai áo làm mình nóng ran người. Đàn với người cuốn lấy nhau dồn dập, như không có ai xung quanh, tự nhiên như trong đêm giữa núi rừng hoang vắng. Rồi hắt phúi phực người xuống thờ dốc, mồ hôi ra như tắm, cây đàn uốn cong lên một chập rồi im bật.

Tất cả lại chìm vào im lặng. Bàn tay mình ướt đầm nước, cốc bia nuốt hết lúc nào không hay. Tự thấy thật xấu hổ. Bên cạnh, một bà chị mặt đầy phấn, vẽ vờ trông hết sức mỹ viện, đột ngột vỗ tay đôm đốp phá tan không khí lạnh băng, thả vài nụ cười to đùng rơi tòm xuống đất. Với bàn tay chuối mẩn làm phát hết cốc bia, quay sang một anh già chải suốt rất mượt bảo : "ĐM hay thế, em máu nghệ sĩ lắm!" Mình đứng dậy cùng thằng bạn ra về, hơi men đầy mặt và băng khuâng tự hỏi, đâu là nghệ sĩ.

Băng đi vài hôm, vào một buổi sáng, mình đi làm thủ tục đăng ký xe. Lọ mọ đến từ rất sớm đúng đầu giờ. Cả phòng chỉ có 3 bộ hồ sơ đăng ký xe mới với 6 chú làm hành chính. Mình ngoan ngoãn ngồi đợi từ lúc bắt đầu làm việc mà không có ý kiến gì. Các chú ngồi rất thư thái tán gẫu. Mình đếm được một chú tháo kính ra rồi đeo kính vào 4 lần, ngoáy mũi 2 lần và ngáp một lần. Ngón tay chú di di lên những dòng chữ của một bản khai mẫu nào đó được đưa vào lưu thông đã lâu, mắt nhú lại cố gắng tìm lại một cách tuyệt vọng lỗi chính tả mơ hồ nào đó. Có lẽ ngày nào cũng bắt đầu bằng công việc như vậy. Làm việc như một công bộc có trách nhiệm. Chú liếc mắt qua ba bộ hồ sơ trên bàn, rồi lại ra sắp xếp các hồ sơ mới, đem ra tủ để, một lúc sau chú lại ra tủ lấy tập hồ sơ để lại vào bàn. Rồi chú lại lấy một mẫu tờ khai chưa điền và đọc, rồi lại nhú mày. Mình không ý kiến gì.

90 phút sau, chú uể oải lấy hai tay bên một cách nặng nề bộ hồ sơ của mình, đọc lướt qua 10 giây, rồi với ánh mắt lãng mạn, chú bảo : "thiếu giấy, mai đi làm tiếp". Mình hỏi làm ngay kịp không, chú đáp : "con ơi, buổi chiều không làm, bây giờ hơi muộn nên chắc không kịp giờ con ạ!" Mình gật đầu

cảm ơn chú và bảo : "từ lúc chờ chú làm việc đến giờ, cháu xem được ba bộ phim sex". Chú trở mặt nhìn mình, mình cười : "cháu sẽ nuôi cò, để dành thời gian đi làm kiếm tiền trả cho cò ngồi xem chú biểu diễn". Tất cả mọi người cũng trở mặt nhìn mình, mình ngẩng cao đầu đi về. Cười he he bảo ông anh rể : "cả xã hội mình ai cũng máu nghệ sĩ, muốn được việc phải uốn éo và con nghệ thuật đang bị hiếp dâm".

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Buông

Sáng, mình thức dậy như thường lệ, nhìn ra ngoài trời vẫn đầy màu xám tro. Tưởng đồng hồ sinh học vốn dĩ chính xác của mình bị trục trặc, ngó vào đồng hồ thấy 5 giờ sáng, khoảng thời gian thông thường trời bắt đầu sáng. Bất chợt ngứa mũi hắt xì một phát, hơi lạnh từ trên cao từ từ hạ xuống chen giữa vào cái ngọt ngọt của không khí như những sợi tơ nhện giăng mắc rải rác khắp nơi. Chuyển mùa rồi. Lại làm cốc cà phê nóng gác chân lên bàn nhìn hơi nước bốc lên chạy quanh miệng cốc. Trời bắt đầu vào thu, ngày nắng không còn oi ả đậm đặc như trước nữa mà bớt bớt đi nhiều. Sự gắt gỏng của thời tiết giảm xuống cũng làm cái đầu con người ta hòa nhã đi vài phần. Quay đi quay lại chả mấy lại thấy Trung thu đến nơi. Thời gian trôi thật nhanh. Thấm thoắt mình chuẩn bị bước sang tuổi già, cái tuổi đáng nhẽ không nên nhảy nhót lung tung như hiện tại nữa, mà cần sự ổn định. Mình thuộc loại một ngày ngồi yên chỉ sợ thế giới loạn khó mà ở nhà được đến 12 giờ, vậy nên thôi, đi chơi cho sướng. Và mọi người kêu ca khắp nơi : "sao mày lông bông mãi thế", Mình cười he he bảo "ừ".

Trước đây mình tham lam, muốn học và tìm hiểu nhiều thứ giống kiểu giáo sư biết tuốt nhưng cả thềm chóng chán. Được cái các cụ sợ ông con ở nhà chơi bởi hư người nên xin cái gì liền đáp ứng ngay tắp lự, tổng nó đi học cho khuất mắt. Đầu tiên mình lóc cóc học nhạc 4 năm, tập tành sáng tác ra và bài hát đồ rê mí đem cho bạn hát hò vớ vẩn phát tởm rồi chán bỏ. Rồi đi học chụp ảnh cho vui, đến giờ cũng chỉ làng nhàng gọi là biết tí ti chẳng đâu vào đâu. Nặng đất cho vui, thỉnh thoảng hâm lên lời ra khoét lung tung rồi vứt đấy. Bác sĩ và giảng viên hiện tại là nghiệp không tính. Có đợt còn hí hục mang

tre nửa cửa đục về làm búp bê nghệ thuật, bày đầy nhà, gặp mấy ngày mưa mốc bằng hết. Rồi trốn nhà đi học vẽ nhăng cuội với bột màu acrylic cũng cho vui. Trong tất cả các thú vui ấy, có lẽ Origami là món mình theo đuổi nó lâu nhất đến gần 30 năm nhưng đến giờ nó cũng nhạt đi rồi, không còn điên cuồng như trước nữa.

Một dạo Facebook rộ lên, đi đâu bạn bè cũng hỏi "Facebook của mày đâu". Mình cười bảo chả chơi, gặp nhau nói chuyện tán gẫu thích hơn. Sau đó vì một lời thách đố, mình lập Facebook để chứng tỏ với nó rằng mình không đến nỗi dốt thông tin, hàng ngày buông vài câu vô thưởng vô phạt lên đó rồi chuồn. Trong quan điểm của mình cho đến tận bây giờ, Facebook là thế giới ảo, hết sức ảo. Đó là nơi người ta khoe mẽ những thứ mà không chia sẻ được với ai hoặc chẳng thèm ai để ý đến, nói vài câu ân tình hay hài hước, chia sẻ vài thứ cảm xúc đáng lẽ nên giữ riêng cho mình thì hơn. Và mình đã dùng nó để thử nghiệm một hướng đi trong xã hội "nhờ nhờ" như vậy, đó là xây dựng nó theo cá tính của riêng mình, không chạy theo dư luận, cái thứ không cần biết đến đúng sai mà chỉ cần ngả theo đa số. Và mình đã tạo dựng một hệ sinh thái xung quanh cái đường chỉ "timeline" ấy một cách hết sức phù phiếm.

Bạn mình nhắn tin bảo "Dạo này mày kiêu quá, gọi điện chẳng thèm trả lời". Rồi có bạn inbox bảo : "đồ kiêu ngạo, người ta nhận xét gì phải trả lời cho đúng phép lịch sự chứ" vân vân và vân vân. Rồi có bạn hỏi về bệnh tật này nọ. Mình vẫn thế, vẫn lười trả lời điện thoại và lười gõ bàn phím vì những chuyện vô bổ như ngày xưa. Cực ghét chuyện chát chít trên mạng, chỉ dùng nó khi thật cần thiết, đặc biệt không nói chuyện chuyên môn vì đó không phải là chỗ để nói những thứ đó. Không biết bắt đầu từ khi nào, cái trò chơi xây dựng cái tôi đã trở thành cái vỏ bọc bắt mình phải cuốn đi theo nó. Và như thế, mình sẽ không còn là mình nữa mà trở thành một kẻ kiêu căng khoe mẽ giống con gà trống đứng đống rơm tự hào với giọng hát bò rống của mình nhưng bao nhiêu đứa khác. Tởm! Mình nhận ra cuộc sống trên bàn

phím để làm cho người ta ảo tưởng trở thành một thứ quyền năng của các vĩ nhân là phán xét và kết tội nhau một cách đầy công tâm giả tạo. Mình sớm nhận ra điều đó.

Có lần đi công tác, buổi sáng sớm mình lượn ra ngắm bình minh trên biển. Khung cảnh màu hồng đầy huyền hoặc tỏa ra từ ánh mặt trời lừ lừ nhô lên như quả bóng được bơm căng khí nhẹ. Đang lặng lẽ gửi dưới ánh hồng đó thì một đàn các em đủ mọi hình dạng chuyền càn nhảy nhót ra trước mũi mình và bảo thợ ảnh "ông phải chụp đêm đẹp vào đây nhé để tôi làm avatar (hình đại diện) xấu là không lấy đâu nhé." Anh thợ chụp thật vĩ đại, anh trả lời: "yên tâm, ảnh em chụp không ai xinh bằng". Mặc dù lúc đó, mình đã có ý định kiến nghị ban quản lý cấm biển cảnh cáo: "du khách chú ý đi ngắm cảnh cẩn thận gặp cá sấu". Và câu chuyện anh thợ ảnh giống hệt mình trên Facebook, khả năng Photoshop đã đến trình thượng thừa, đủ sức tạo ra một cô hoa hậu chẳng giống gì con cá sấu trước mặt mà vẫn đem lại cho khách hàng sự hài lòng tuyệt đối. Vậy là mình quyết định từ bỏ, từ bỏ giống như những lớp học nhạc, như những lớp học vẽ với bột màu tứ tung, như những con búp bê bằng tre làm dở. Bạn mình hỏi "sao mà bỏ", mình cười hỏi lại "Tại sao không". Bạn đáp "Mà bỏ đi, tiếc lắm!" Mình cười "tao đọc tình cảm Tsangyang Gyatso có câu:

Hỏi: thế gian vì sao có nhiều tiếc nuối như vậy?

Trả lời: Đây là một thế giới luân hồi, luân hồi tức là tiếc nuối, không có tiếc nuối, dù cho con nhiều hạnh phúc hơn cũng không cảm nhận được vui vẻ."

Thế nên, có gì mà tiếc nuối.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Đi Qua Mùa Thu

Bắt đầu cuối thu, trời ít mây hơn làm ánh nắng ban ngày có vẻ gắt gỏng thêm vài phần nhưng không nóng rát như trước. Thế nên mỗi khi hết việc, nắng vội vàng lượn đi mất, chạy nhanh đến nỗi chưa kịp uống hết chén trà, mặt trời đã rơi bồm xuống phía chân trời. Và theo truyền thống, mặt trời cũng chẳng thèm đỏ ối thêm phát nữa mà tắt ngúm, bỏ lại không gian bóng tối mịt mù. Đám cưới bằng lăng trên đường về bám đầy đất do đã lâu không được rửa bằng nước mưa đã bắt đầu đỏ lá và rụng. Mỗi lần có cơn gió thoảng qua, chúng lại rơi xuống là tả, lả lốc trên đường, rồi đổ lại ở một góc ngách nào đó, chờ đến đêm có người đi quét đường gom lại thành đồng đống về bãi rác. Và số phận những chiếc lá đỏ ấy không còn thơ mộng như những câu văn nữa mà bốc mùi mốc meo thối rữa. Mình gọi đó là mùi mùa thu trong thành phố.

Đã mua sữa dưới nhà mình mấy hôm bắt đầu mãn khai. phấn hoa li ti bay đầy đường làm mỗi lần qua đây mình hắt hơi liên tục. Ban đầu hí hửng tưởng có ai mong, hóa ra mình nhầm. Những hạt phấn cùng những con bọ nhỏ bay lơ lửng trong không khí sẵn sàng làm hại bất kể cơ địa dị ứng nào mà chúng gặp. Mùi hương mấy ngày đầu còn thoang thoảng ám ảnh. đến giờ thì nhức hết cả đầu và ai ở gần mấy cây sữa cũng mong mau chóng cho hết cái mùa này đi. Mùa thu trong thành phố chán ngắt, chỉ có thế. Không khí thay đổi dần và mình cảm nhận thấy rõ cái lạnh đang từ tốn đi về từng ngày. Mỗi sáng dậy, thấy ngoài trời mờ sương trắng. Quán bia dưới vỉa hè bắt đầu thưa khách dần. Mỗi chiều đi làm về, mình lại thấy chủ quán đeo khẩu trang kín mít, ngồi khoanh chân trên chiếc ghế nhựa, nhòm ra cây hoa sữa đang trước

không biết nghĩ ngợi gì. Thỉnh thoảng, chú lại cầm cái khăn lau đập bồm bộp xuống chân đuổi muỗi và đuổi lũ côn trùng cuối mùa gặt đang thi nhau bám vào ngọn đèn tiết kiệm điện trước cửa. Chúng đậu vào đấy một chốc rồi lăn ra chết, phần vì bị chủ nhà đập, phần vì chết một cách tự nhiên không cần lý do nào cả.

Mọi lần đám thanh niên rồi việc tối nào cũng tập trung rôm rả uống bia như đám sâu bọ ngày mùa cứ thấy ánh sáng là bu đến ấy. Thỉnh thoảng lại thấy đồng thanh xui nhau uống đến lạc cả giọng. Kể cũng lạ, sao người ta uống cái thứ chẳng bổ béo gì khỏe thế không biết. Đến nổi, khi không tự uống được nữa, người ta sẽ động viên nhau, ép nhau uống bằng được. Có lúc uống đến chết. Có cái chết nhanh và cũng có những cái chết từ từ. Đa phần là từ từ nên họ chẳng sợ.

Mỗi lần về quê, vụ mùa đã vãn, bọn thanh niên không có việc gì làm rủ nhau ra ngoài đầu làng ngồi vêu ra ngắm gái và chửi bậy, trông như những đám dã nhân. Trong thành phố thì không có nhiều chỗ ngồi như vậy mà chỉ có những quán cóc bán đủ thứ lật vật giúp cho người ta ngồi lai rai. Những ngày trời ảm đạm thế này, họ co người lại trong những chiếc áo chờ khách, hút điếu thuốc, uống chén nước trà. Như thế còn tử tế chán. Bây giờ, người ta thi nhau bán rượu và bia trên vỉa hè. Thế là lúc thanh niên thành phố thừa hơi rồi việc ra đó chén tạc chén thù rầm rĩ.

Hồi đi Nhật, mình với cô bạn lang thang trên đường, nhìn quanh toàn thấy các cụ già khú đế. Ở nhà, mình đã được xếp vào loại hàng tồn bán ế. Vậy mà sang đây, mình được xếp vào đám trẻ nhất trên đường. Bọn thanh niên trốn vào các cơ quan làm hết, đến tối mới thò mặt ra đường, chỉ có mỗi mình Nhưng cần đi tiêu thời gian. Còn nhà mình, khắp các quán nhậu rất những thanh niên và trai tơ, không hiểu ở đâu ra nhiều thế và thời gian đâu ra nhiều thế. Ngày mùa thu se lạnh, đám người lại nở ra chứ không co lại nữa. Xôn xao và ồn ã.

Chiều mình về, đã lại thấy đám thanh niên lơ nhố rôm rả. Trên bàn rượu, một đồng chí bắt nhịp gào lên "anh em ơi, tất cả ơi, rồi chúng ta đoàn kết", tất cả gào lên "đoàn kết", rồi uống. Vui đáo để và ồn ã đáo để. Nhất là khi họ đồng thanh hát những bài hát yêu nước. Tối, lơ ngơ đi làm về giữa lối đi đầy bụi phấn hoa sữa và bọt, mình bắt gặp đám thanh niên lại tụ tập một cách quen thuộc dưới nhà hát mừng sinh nhật ai đó. Lại "anh em ơi, tất cả ơi, rồi chúng ta đoàn kết", tất cả hô "đoàn kết, đoàn kết". Rồi uống rồi hát. Chị chủ quán không còn ngồi đuổi lũ bọt cuối mùa nữa mà chạy ra chạy vào, trông vui kinh lên được. Mình chuồn lên nhà, bật máy tính và ngáp. Cái mùa dễ làm con người ta có cảm giác chán nản.

Đang cầm cúi sửa lại bài giảng vốn đã mọc rêu của bộ môn, mình bỗng nghe thấy choang một cái. Đám thanh niên đang rầm rĩ hai ba dzô, hai ba uống....bỗng im bật, một đồng chí gào lên "ĐCM chúng mày uống đ** chờ anh à?" Rồi choang phát nữa. mình thò đầu qua cửa sổ nhòm xuống thấy cái đèn bám đầy những con bọt vo ve xung quanh chao đảo, năm đồng chí đang ngồi quanh bàn chạy toé ra. Một đồng chí khác cầm cổ chai bia lẳng vào trong góc quán nức nở "ĐCM chúng mày đ** thương anh". Con mọt đang nghiêng gối trong cái bàn ăn cơm của mình cũng im bật từ bao giờ, không biết nó sợ, nó hoá kén hay nó đã chết mất ngáp.

Lát sau ai về nhà nấy, chỉ có chủ quán lúi húi quét dọn đám vỏ chai vứt lẫn lóc cùng các mảnh bát vỡ. không khí yên tĩnh trở lại nhường chỗ cho lũ sâu bọt gọi tình nhau dưới mùi hương hoa sữa quện lẫn mùi bia chua lòm. Sương tối bắt đầu lâm thâm rơi xuống làm đông quần áo phơi ngoài hiên không khô được, có lẽ chúng sắp bắt đầu mốc. Không khí về khuya lành lạnh, chúng ta đã bước qua một mùa thu nhạt thếch. Ngày mai, mình lại đi qua nó, biết đâu lại nghe người ta hô hào "đoàn kết thân ái". Nhưng mình thấy sợ, mỗi lần hô hào là y như rằng xảy ra chuyện.

Thôi thì cứ để mặc nó với mùa thu.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Mùa Rau Khúc

Ngày nắng mùa đông, không khí nhẹ bằng như thể những gì có trọng lượng đều bị đông lạnh mà rơi xuống đất hết sạch vào đợt đại hàn vừa rồi. Những thứ có trọng lượng ấy bao gồm cả các cụ già số đã tận, leo lét như chiếc lá vàng còn bám trên cành trong thơ ca, chỉ cần một cơn gió nhẹ cũng đủ để các cụ rơi bộp xuống đất. Hôm ấy, mình về quê giỗ họ và đường ra đồng trải ngập nắng vàng với những đám cây dại mọc xanh um cùng các ngôi mộ mới lẻ loi trên đồng. Ngày đầu đông, cánh đồng cho đất nghỉ chuẩn bị vụ mùa mới. Từng tảng đất được lật ngửa lên, nằm tơ hơ phơi mình dưới nắng béo núc, nâu óng và mịn màng. Sau vụ hè thu, đất ở đây vẫn còn đầy dinh dưỡng, nằm thở phì phò. Các loại cây dại không bị con người kiểm soát và phun thuốc hàng tuần nữa nên được đà tha hồ mọc lên hối hả. Khu ruộng mới lật đất hôm trước, hôm sau đã lác đác cỏ xanh và hôm sau nữa thì xanh mượt. Cái mua đất nghỉ này là mùa rau khúc.

Rau khúc là thứ cây dại chỉ rộ lên khi mùa đã vãn. Chúng mọc hối hả và ra hoa hối hả trong vài tuần rồi nhanh chóng vùi những hạt cây xuống đất, nằm im trong đó đợi đến vụ sau. Những mầm cây xanh non mơn mớn được phủ lớp lông trắng muốt ánh lên dưới nắng. Trông chúng gần giống như cây cải cúc nhưng vững chãi hơn, nhỏ nhắn hơn, mùi không hôi mà thơm thơm nhàn nhạt, khó tả. Thứ cây đến cả trâu cũng chê vì chúng toàn nước và nhiều xơ. Ngày nhỏ, mình vẫn lẻo đẻo theo các bà cặp rổ ra ngoài đồng bước thấp bước cao lần theo những tảng đất màu, tỉ mẩn nhặt từng ngọn rau khúc mang về nhà. Mỗi buổi sớm sau vụ mùa, trời còn mờ sương, mình sẽ co người trong áo, ngồi bên bậu cửa chờ đến giờ đi học, sẽ lại nghe tiếng rao lọt thỏm

vào con đường vắng người "ai khúccccc ơơơ!", cùng bóng chiếc xe đạp cũ mèm mất hết màu sơn, bèo cái thúng có đặt chiếc mẹt bên trên ngả nghiêng trôi về phía xa. Trong ký ức, món ăn quê mùa theo thời vụ ấy vẫn còn đọng lại không thể nào quên được. Nếp mới vụ hè thu, rau khúc mọc dại trên đồng, đỗ xanh và mỡ lợn. Thứ bánh chỉ có ở vùng đồng bằng Bắc Bộ, nơi có mùa đông lạnh, có ruộng đất nghỉ mới có thứ cây mọc dại màu xanh bàng bạc ăn có vị thơm bùi nhẹ như ăn quả nhựa nóng của trẻ con nghèo ngày xưa ấy, giờ chả còn nữa.

Mùa này có hai thứ mà mình thích, bánh khúc và lạc luộc. Nánh khúc phải làm bằng đúng rau khúc còn tươi hái trên đồng mới ngon, mới thơm và bùi cùng vị béo ngậy khi cắn phải miếng mỡ. Còn bây giờ bánh khúc bán ở Hà Nội mình không thể ăn nổi. Cảm giác nhạt nhẽo không thể tả vì người ta không kiếm được rau khúc mà thay nó bằng lá bắp cải già. Rồi lạc vụ hè thu, giòn và ngọt hơn hẳn chứ không bùi và bở như vụ khác. Có lẽ do thời tiết làm cho con người cảm thấy cuộc sống thi vị hơn nên mới có thể nghĩ ra được thứ đồ ăn kỳ lạ và ngon đến như thế. Và chiếc bánh cũng giống như những cánh đất được người dân lật ngửa lên, béo núc, nằm thờ phì phò trong chỗ đất dẽm đông.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Đời Của Phố

Nhân dịp vào Nam kiếm ít nǎo, buổi tối không phải đi trực trọt gì, mình đăng ký đi học ngoại ngữ để tránh nhàn cư vi bất thiện. Nhà thầy nằm trên cùng trục đường cách nhà mình 2 km nên quyết chí cuộc bộ cho khỏe người. 22h, mình rời nhà thầy ngoại ngữ lóc cóc đi trên phố, lúc này trời mát, người ta túa ra đường đông vui lắm. Đèn điện hai bên đường sáng trưng, khác hẳn với Hà Nội tầm này ra đường đã thừa thốt người qua lại. Mình cẩn thận đi men theo cái vạch vàng mới kẻ đầy uốn lượn trên vỉa hè lồi lõm, cái vạch hướng dẫn cho người đi bộ ấy khôn khéo tránh những ngôi nhà đột nhiên thò ra ngoài, hay những cái miệng cống há hốc miệng. Chúng duyên dáng vòng vèo một cách đầy éo le, để rồi kết thúc bằng cách hướng dẫn người đi bộ đi thẳng vào những hộp kỹ thuật hay cái cột điện chính ình giữa lối đi. Trông chúng hòa vào nhau như nét xoắn kết thúc một nhịp trong khuôn nhạc vậy.

Cứ thế, mình đi trên vỉa hè một đoạn rồi lại rẽ xuống lòng đường để tránh rồi lại bò lên đi tiếp, vẽ ra một đoạn đường đi theo đường con rắn bò. Vào đây mới có dịp tập thể dục cho tiêu mỡ, việc đi lại bằng chân trên phố lạ khiến mình thấy có chút hào hứng. Hi vọng một vài tháng sau nữa chân tay sẽ khỏe như nǎo. Bụng sôi lên một chút, mình ngó nghiêng tìm hàng ăn tối. Hai bên vỉa hè những quán hàng ăn đêm vẫn nhộn nhịp hơn cả ban ngày. Buổi tối, mình thường hạn chế bột tinh bột, chỉ ăn protein theo thói quen từ lâu nên không khoái những món ăn truyền thống. Tìm mãi chẳng thấy, định tặc lưỡi thôi nhịn.

Trời đang oi oi, bất chợt có cơn gió lồng lên mát rượi, mình thả chân bước lững thững tận hưởng tí mát mẻ của ông trời. Chợt thấy phía công viên trước

mặt tập trung lỗ nhố đám xe hàng rong bán đồ ăn vặt. Đi đến một chiếc xe có tấm biển gỗ ghi nguệch ngoạc "Vịt lộn, vịt dứa, cút lộn" bằng sơn màu, đục 2 lỗ rồi xỏ dây thừng treo lệch hẳn một bên như vừa bị gió thổi, đứng đó chờ bóng tóc vàng xoay lưng lại phía mình lúi húi làm gì đó. Mình hít một hơi sâu định gào lên "Anh gì ời,!" thì bóng tóc vàng quay lại. Mình lập tức thở ra từ từ, hạ giọng xuống không biết phải xưng hô thế nào, miệng đầy răng với lưỡi. Bóng tóc vàng thấy mình mắt sáng lên, hất tóc qua vai phát, sửa cái dây áo phát, cất giọng ồm ồm hỏi "cưng ăn gì cưng" mình nhanh nhẩu đáp "chị gói em hai hột vịt lộn". Nhặt trứng cho mình, mắt chị vẫn nhìn ra ngoài đường đầy cảnh giặc. Vừa kịp bỏ hai quả trứng lộn vào túi thì đám xe hàng rong cuối hàng nháo lên báo "công an". Thế là rùng rùng cả đoàn xe tất tưởi đẩy xe chạy vù vào trong mấy hẻm gần đấy. Chị tóc vàng đẩy xe chạy khỏe nhất, vừa đi vừa với ra sau lưng báo "cưng ời, đợi chị lát!" hai quả trứng của chị nhảy lên từng từng cùng cái xe chị đẩy. Quãng vỉa hè đang ồn ào bỗng lặng ngắt còn mỗi mình với nắm tiền lẻ trên tay.

Tí sau, chị tóc vàng lại lóc cóc đẩy xe đến, ôm ngực thở: "Chờ chờ, làm người ta hết hồn hà! Có công an đâu mà sợ" rồi chị đưa túi trứng "của cưng này!" Mồ hôi chị mề mại cả ra. Mình liếc vào chỗ ngực độn bông của chị mà thấy nóng ngạt thở. Trả tiền xong, cảm ơn xong, mình nói nhỏ "ngực chị bị tụt một cái xuống rồi kìa!" Chị liếc xuống, vội lấy tay đẩy lên báo "rồ ôi, chả để ý. Quý sứ hà." Mình cười he he, tiếp tục tong tấy cầm hai quả trứng lủng lẳng đi về trên con đường vẽ vạch vàng cong queo và những cái vỉa hè lồi lõm. Bỏ lại đằng sau gánh hàng rong bán đêm đang nháo nhác chửi dứa nào báo công an nhầm.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chương IV: Tôi - Mình

Từ trước đến giờ, mình không thích chơi mấy trò của bọn con trai bởi vì chúng ở bẩn và hay nói bậy. Đặc biệt mỗi lần tụ tập dưới gốc sân trước nhà chơi bóng đá, chúng nó lại cãi nhau ỏm tỏi. Mình không chơi cùng mà lặng lẽ ngồi một góc sân đọc truyện. Mình rất thích đọc truyện. Năm 10 tuổi đã đọc xong Tam Quốc Chí, Tây Du Ký, Thủy Hử, Gulliver Du Ký. Trong khi ấy, lũ bạn cùng lứa hàng xóm vẫn mãi hò hét theo quả bóng mà không biết Lâm Xung là đứa nào.

Mình thường xuyên nhịn ăn sáng để dành tiền mua truyện tranh, mỗi sáng lại giấu đi một ít để cuối tuần ra hiệu sách bà Tư cạnh trường nhòm ngó. Bố mẹ biết nhưng không cản, còn cho thêm tiền vì sợ mình nhịn đói. Cho đến một ngày phát hiện ra mình bị cận thị, bố bắt mình nghỉ học, lôi ra tận viện mắt trung ương thừa cho cái kính mắt to oành bằng thủy tinh, đeo muốn gãy cả mũi khiến mình trông giống hệt một con châu chấu. Con mẹ thì cúngh cả nên cấm tiệt không cho mình đọc nữa. Buồn cười là lúc mình ngồi học mẹ không nói gì, có cầm đến quyển truyện là mẹ hăm hè. Có khoảng thời gian, không biết ai mách gì mà mẹ bắt mình nuốt sống đồ đen mỗi ngày 1 năm, bảo chữa mẹo để cho mắt sáng. mình thuộc loại ngoan ngoãn để bảo nên thực hiện răm rắp không một lời phản đối, hàng ngày tỉ mỉ đếm bao nhiêu hạt vào bao nhiêu hạt ra đủ cả. Đến một lần mình vội đi chơi, tọng vào miệng nuốt, thế quái nào bị nghẹn tím cả mặt, ngạt thở giây đành đạch như gà bị cắt tiết, suýt chết. Từ đấy trở đi, mẹ bảo thôi không nuốt nữa vì sợ mình chết và mắt mình chẳng sáng ra được tí nào, vẫn cận lòi.

Năm mình vào lớp 1, bố đi Hà Nội về mua cho hai tập sách gấp giấy

Origami làm mình thích mê. Khái niệm trong đầu lúc ấy chỉ có chiếc thuyền buồm và con hạc mẹ dạy, giờ được tiếp xúc với cả thế giới làm bằng giấy thật sự làm mình choáng ngợp. Origami là một dấu mốc làm con người mình bắt đầu thay đổi và theo đuổi nó bền vững cho đến tận bây giờ, vị chi gần ba mươi năm. Mình ngừng đọc truyện, hàng ngày, chỉ khư khư ôm hai tập sách ấy. Một tháng sau đó, tất cả báo chí trong nhà bị cắt tứ tung để mình lấy hình màu gấp cho đẹp. Mẹ rên lên với bố : " ông mang cái của nợ gì cho nó mà ngày nào nhà cũng tan hoang thế này? Báo tôi còn chưa kịp đọc mà nó đã phá mất". Bố cười không nói gì bởi vì bố cũng thích mình gấp giấy, ông kéo mình ra nói thầm : "lần sau có cắt báo thì giấu cho kín nhé!"

Cuối năm cấp 2, đồng truyện của mình đã kha khá, chúng chiếm gần hết cái tủ và mình đã đổi kính thêm ba lần nữa, mắt lồi ra như con ốc nhồi cho đến giờ chúng vẫn không tụt lại được. Sợ mình cận thêm vì cả nhà có mỗi ông con giai, Mẹ đem quá chặt cái tủ gần năm trăm cuốn truyện lại cho chắc, nhưng mẹ đâu biết rằng tấm ván đằng sau cái tủ ấy bị tuột đinh. Mỗi tối ăn cơm xong, mình tót nên gác bấy tấm ván, móc một quyển ra, ngồi thu lu vào bàn, nhìn chăm chú vào những câu chuyện phiêu lưu được che đậy bởi đồng sách vở xung quanh. Mẹ vẫn đinh ninh mình chăm học.

Khu phố mình ở là khu lao động, bọn trẻ trong xóm sống hồn nhiên như cỏ. chúng chơi bời rồi học hành thế nào các gia đình chẳng mấy quan tâm vì họ phải chạy ăn, chỉ cần no bụng thôi là đủ, hơi đâu quan tâm đến chuyện học hành như thế nào, biết đọc là tốt rồi. Duy nhất có nhà mình, bố mẹ xác định phải học hành cho tử tế. Từ nhỏ đến lớn, hai chị em chỉ phải đến trường mà không cần quan tâm đến thứ gì khác, học và học. Ngoài học, mình chỉ chúi mũi vào origami và đồng truyện tranh, không màng đến những thứ khác.

Cho đến một ngày, sự việc vỡ lở, một đêm cãi nhau với mẹ, bố quyết định tống mình ra sông gần nhà tập bơi cho khỏe. Mình biết bơi từ đó và đồng truyện tranh mới mua, cũng như sắp mua, được di chuyển sang nhà thằng bạn

cất cho lành. Yên ổn được vài năm, cho đến khi nhà văn hóa gần nhà mở lớp học đàn organ, mình hứng chí xin đi học. Bố mẹ đồng ý ngay kéo mình đổi ý nằm nhà đọc truyện thì phiền. Thế là ba năm liền lóc cóc ôm cái đàn to hơn người đi bấm bấm gỗ gỗ. Mỗi ngày bỏ ra 2 tiếng ngồi bấm luyện tay và bật loa to hết cỡ làm cả xóm điếc tai. Bọn bạn bảo : "Nghe mày đàn như gỗ ống bơ gì". Mình điếc, cứ kì cạch học. Rồi nhà trường phát hiện ra, cô giáo chủ nhiệm liền tống ngay vào đội văn nghệ. Mỗi dịp chúc thọ các cụ hay hội trường lôi ra cho cây đàn găm thét một chặp.

Rồi chán, mình bỏ. Cái đàn đem vứt xó. Mẹ bảo : "mày cả thèm chóng chán". Mình lại nịnh nọt "Hay là cho con học piano đi, chơi Organ chán chết". Mẹ quắc mắt bảo : "lo người chán nết, cái dễ còn không xong lại đòi vớ vẩn, học hành không cẩn thận thì ra đường đứng con ạ." Mình rụt cổ lại không dám ho he gì nữa. Học nhạc lý được vài năm, mình kịp tập toẹt viết được mấy bài hát xong dấu biệt không cho ai xem. Giờ vẫn còn, thỉnh thoảng tình cờ mở tủ ra thấy lại phải đeo khẩu trang mới dám động đến thứ kỉ niệm đầy mùi ấy.

Ngày báo điểm thi đại học của bà chị, Mình bám theo Bố ra Hà Nội xem điểm, hồi đó chưa có internet như bây giờ, các trường đại học công bố điểm bằng tấm bảng dán chỉ chít những tờ danh sách kết quả của thí sinh. Bố mình xem xong sướng quá gào tướng lên : " con gái tôi đỗ rồi". Mọi người xung quanh gõ mình bảo : "Mày xem lại đi không ông ấy nhầm thì bỏ mẹ". Mình xem lại hai lần vẫn đúng. Lúc ra về, nhân tiện tinh thần hứng chí, mình gạ gẫm bố mua cho con quyển sách. Đang tâm trạng lâng lâng, Bố quên mất lời mẹ dặn không được cho mình đọc sách "ngoài luồng" gật đầu cái rụp. Xong, mình hăm hở ra Tràng Tiền chọn ngay quyển " almanach những nền văn minh thế giới" giá một chỉ vàng lúc bấy giờ, bố xò tiền mua luôn.

Buổi chiều, mình rón rén ôm quyển Almanach vào nhà với ánh mắt hình viên đạn của mẹ. Bố im re không dám thanh minh câu gì. May hôm ấy số

điểm thi của bà chị là cái phao cứu sinh có tác dụng hạ nhiệt, mẹ nhanh chóng quên vụ tiêu tiền vô lối của bố vì hàng xóm sang chơi ầm ầm. Chị mình là người đầu tiên trong xóm đỗ đại học từ trước đến giờ. Đạo ấy, mình gặp may chứ nếu không sấm sét đánh lên đầu không có cách nào đỡ nổi thì toi. Bây giờ có người trả mình 3 triệu quyền ấy mình không bán, để đấy, thỉnh thoảng đem ra tự sướng vì hơn 3.000 trang của nó đã đọc hết rồi.

Năm cấp 3, mình vẫn còn tờ kinh lên được. Bọn bạn yêu đương rồi thích nhau chẳng nhit, có mỗi mình vẫn trẻ con vui chơi tứ tung cả lên. Thỉnh thoảng có buổi tối thứ bảy nghỉ không học hành gì, mình chỉ nằm nhà đọc truyện. Một lần, thằng bạn vào rủ đi tán gái, mình bảo nó : "biết tán cái quái gì?" Nó ưỡn ngực bảo : "Mày ngu lắm đi theo tao dạy". Mình lóc cóc theo nó vào nhà con bạn ngồi, bố nó ngồi cạnh. Hai thằng ngồi trơ như phỗng không biết nói chuyện gì, ngồi uống hết bốn ấm nước nhà nó. Buồn đái không dám đi, mặt đỏ gay và mồ hôi vã ra như tắm. Bố con bạn hỏi : "cháu bị làm sao thế?" Mình nhanh trí đáp "cháu mệt!" Rồi kéo thằng bạn xin phép về. Nó bật dậy như cái lò xo, xem chừng thằng nhãi cũng giống mình. Con bạn ra cửa tiễn hai đứa, che miệng cười rinh rích. Ngày hôm sau, cả lớp đồn ầm lên chuyện mình đi tán gái, chết vì xấu hổ. Chả bù cho bây giờ nói chuyện như khướu và sắp thành cáo rồi.

Rồi lên đại học, mỗi cuối tuần, mình thường có thói quen đạp xe ra Nguyễn Xí mua sách lậu. Sung sướng nhất lúc vô được quyển sách quý nhét trong xó nhà không ai ngó đến với giá rẻ như cho. mình hồ hởi mua và chủ hàng hồ hởi bán vì có những thằng dở hơi vác đi đỡ chậ nhà. Chúng thường nắm một cách hớ hênh hay im lìm nép trên kệ dính đầy bụi. Bọn trẻ thường để ý những tựa sách mỹ miều hoa lá cành, nội dung lụy tình hoặc hoành tráng, đọc theo phong trào, ít khi để ý đến những tác giả và các quyển sách nhân văn. Những Lê Đạt, Trần Dần, Bùi Ngọc Tấn hay Dương Tường bọn trẻ mấy ai biết. Họ đến rồi đi hoặc đã đi trên cuộc đời này một cách nhẹ nhàng, sống một cuộc sống sóng gió nhưng đầy ý nghĩa và nhân bản. Mình nhận thấy họ

người lắm! Thằng bạn thân bảo : "Sao mày không đọc chiếc Lexus và cây oliu, Làm giàu không khó hay chí ít cũng phải đọc sách dạy cách sống chứ".
Mình lắc đầu : "Tao không thích giáo điều sáo rỗng, tự cảm nhận cuộc đời mỗi người khác nhau". Kinh nghiệm là thử nghiệm thấy mà kinh, bên mình nhất định không đọc sách theo kiểu đúc rút kinh nghiệm cá nhân. Tiền học bổng chỉ dành mua sách đọc chơi, sách không dính dáng đến chuyên môn. Mặc kệ thiên hạ hời hả giàu, mình cứ như mình vẫn thế.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Thật Thà

Buổi chiều, khám hàng huyện người và chẩn đoán hàng huyện bệnh rồi không nhớ mình đã kê bao nhiêu thứ thuốc, chỉ nhớ cái lưng đau như dần và cái mông bị cái ghế hành hạ không còn cảm giác thực tế gì. Tự cho phép mình hư một tý, nghĩa là trốn ra bờ biển theo đường bộ. Trên bản đồ Google, tính đường chim bay từ viện ra vịnh mất 6, 5 km cũng không xa lắm. Sau một hồi tính toán, mình quyết định đi theo đường chim đi taxi và khi đến nơi, mình bị tay lái taxi thịt hàng đồng tiền. Thật là xót ruột! Mặc kệ tay taxi mất dạy, mình quần ngố dép nhựa lang thang trên bờ cát ngắm thiên hạ hưởng thụ. Cũng may trông tướng mình bần bần nên không ai hỏi han mời mua bán gì. Chọn một chỗ gần khu cầu tàu ít người qua lại đón gió, mình nhìn mặt trời đỏ rực chuẩn bị hạ xuống nước xanh. Lâu lắm rồi mới có buổi ngồi một mình ngắm hoàng hôn rơi trên biển. Một con còng gió dờ dẩn trên bãi cát trăn trối nhìn ra xa như bị thôi miên, cái còng duy nhất kê hờ bên miệng tổ. Mình tự hỏi : "không biết nó đang nghĩ gì, cuộc sống, thời thế hay nghĩ đến một con còng cái nào đó?" Mình biết nó là con đực, đoán vậy.

Gió từ ngoài xa trào vào hầm hập, chút gió cuối mùa mẫn mẫn gieo vào lòng cảm giác thanh bình. Chút thanh bình khô cằn như bãi cát trắng, trông tĩnh lặng nhưng bên trong đó hàng tỷ hạt cát đang chuyển động dữ dội, chống lại làn nước trong xanh đầy những hiền hòa dễ ru người ta vào cảm giác nhỏ bé yếu đuối, bất chợt kéo những hạt cát ra xa rồi ném vào vách đá vỡ tung, cười hếch hếch sủi bọt trắng xóa.

Trời tối hẳn, mình lại leo lên một chiếc taxi bảo tài xế cho về bệnh viện. Chú lái xe hỏi : "anh đi chăm vợ đẻ à?" Mình lắc đầu : "đi chăm thẳng gãy

chân. Hôm trước lái xe đâm phải". Chú taxi hỏi han một hồi, mình kể lể một hồi rồi, mới biết lái xe không có nghề ngỗng gì nên xin đi xe chở hàng. Ngay ngày làm đầu tiên đi không khéo đâm phải thẳng đi xe máy gây chân, bị công an giữ mất bằng lái. Bây giờ, phải vào viện chăm thẳng bị mình đâm. Chú taxi thở dài gật gù : "làm cái nghề lái xe khổ lắm! Công ty anh đưa nào mới vào cũng gây hàng đồng tai nạn". Rồi chú kể một loạt chiến tích rùng rợn làm mình ngồi sau toát mồ hôi. Cuối cùng, Chú taxi chốt lại rằng đi xe tải hay xe taxi, có đâm đưa nào thì đâm chết luôn nhé, đừng cho nó sống phải hầu một lần, đền ít tiền xong luôn đỡ phải hầu. Mình tự nhủ, lần sau nếu đi xe máy ra đường, nhìn thấy taxi và xe tải và nhớ chạy cách xa nó ít nhất một cây số.

Câu chuyện làm quãng đường ngắn lại. Đến viện, mình xuống xe móc túi trả tiền. Chú taxi bảo ; "anh em đồng cảnh anh chỉ lấy chú từng này thôi". Mình ngạc nhiên bảo : "Thế thì lỗ chết". Chú taxi bĩu môi : "chú mới vào nghề không biết, công tơ mét chỉnh lại hết. Bây giờ thật thà về công ty, chúng nó thịt hết có mà ăn cám à? Lấy chú thế này anh có lãi rồi. Lần sau muốn đi lái taxi, anh giới thiệu cho chú rồi bày cách chỉnh cho " mình móc túi trả tiền có một nửa, tự nhiên đỏ mặt. Hóa ra trước đây, mình toàn ăn cám.

Vừa thò mặt ra khỏi xe, một bệnh nhân đi lang thang trong sân nhìn thấy mình gieo lên bác sĩ đi đâu về đấy. Chú taxi quay lại nhìn mình trân trối. Mình là người thật thà. Thật mà!

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Cái Miệng Hại Cái Thân

Mình thích ăn nhộng. Ngày trước, mỗi lần mùa tắm làm kén là ngoài chợ gần nhà bán đầy nhộng béo mẫm. Những con nhộng vừa được tách ra khỏi kén, ngâm nước nóng căng bóng màu cánh gián. Đa phần chúng đã được luộc lên cho chín bớt, thi thoảng vẫn gặp những liễn nhộng sống nằm ngo ngoe trông kinh kinh. Mẹ mình mua về rửa sạch, trộn cùng lá chanh thái chỉ, rang với mỡ lợn cho săn lại. Đến bữa, mỗi lần mình lùa miếng cơm vào miệng nhai phải con nhộng, nó kêu lép lép, thơm và bùi chết đi được. Ấy thế mà sự đời éo le, nếu cứ như vậy thì sự nghiệp ăn uống của mình trở nên đơn giản và ngon lành biết bao nhiêu. Một ngày đẹp trời, nhà ăn nhộng rang như mọi lần, sau khi ăn hai tiếng mình bắt đầu gãi rồn rột và mày đay nổi lên như hoa khắp người. Giống như một thứ khơi mào phản ứng, từ đó trở đi, chỉ cần ăn một con nhộng thôi là mình đủ vốn gãi suốt cả tuần. Cũng từ đó trở đi, nhà mình vẫn ăn như bình thường và mình chỉ còn nước chống đũa nhìn nuốt nước bọt. Trong kho từ điển ăn uống của mình bị sứt đi mất vài món ngon.

Nhớ hồi còn bé, cứ mỗi mùa hè là mình được các phụ huynh tổng về quê chơi. Thằng nhãi cưỡi trâu lẻo đẻo theo các cậu các dì ra đồng mùa gặt bắt cua và bắt châu chấu. Những con cua mùa gặt căng những thịt nằm say năng, đờ ra sủi bọt, đuổi không thềm chạy. Mình chỉ việc nhặt thả vào túi, đem về nấu riêu buổi trưa. Có bận cả buổi sáng kiếm được hai chục con cũng đem về đòi nấu bằng được. Vui kinh! Khoái nhất trò bắt châu chấu. bọn châu chấu cuối mùa vàng óng và thơm mùi lúa chín đậu vắt vẻo đầy lười biếng trên các ngọn lúa chưa gặt, thỉnh thoảng bung cẳng nhảy sang chỗ khác kêu tanh tách. Mọi người gọi chúng là tôm bay. Những ngày này, bọn trẻ con rồng rắn nhau len

theo các bờ ruộng, quơ tay là vồ được chúng, vặt càng rồi nhét vào một cái lọ nhỏ đeo lúc lắc bên hông. Mình áo may ô quần đùi lẻo đẻo theo bọn trẻ con từ sáng đến chiều bị lá lúa sắc cửa vào tay ngang dọc. Tối về rằm người, cả đêm gãi lên gãi xuống.

Châu châu đem về ngâm nước nóng cho sạch, vặt đầu vặt chân và ngắt cánh rồi đem rang lên với lá chanh và nước dưa muối như rang nhộng. Ăn thơm thơm, chua chua và bùi bùi gần chết, ngon hơn cả tôm đồng. Từ hồi mình bị dị ứng với nhộng thì những thứ đại loại có vỏ kitin như vậy đều gây ngứa như nhau, ngứa đến phát rồ. Lắm lúc thèm quá không nhịn được liền ăn một tí, xong rồi vội vàng uống kèm theo cả đồng thuốc. Thế mà bàn tay bàn chân vẫn tê tê như kiến cắn, có lúc môi còn sưng vều lên, nhưng vẫn thấy món ấy ngon.

Mình có đứa bạn Tây lông, nó đi du lịch lặn lông lốc khắp nơi và cũng thuộc thể loại dị ứng với bơ lạc. Trong túi nó lúc nào cũng có sẵn bút tiêm định liều adrenalin, khi có trường hợp khẩn cấp là rút ra cắm phập phát vào tay là xong. Bọn tư bản giãy chết nhân văn thế chứ lì. Mình đã cố công tìm mua ở nhà khắp nơi mà không mua được. nhưng lúc nào trong túi của mình cũng thủ sẵn ông Angeline và cái bơm tiêm nhỏ, thôi thì tiểu nhân phòng bị gây vậy.

Có đợt, mình đi giảng cập nhật kiến thức cho tuyến dưới ở ngoại tỉnh. Kết thúc khóa học, cả viện kéo nhau đi ăn. Các học viên quý lắm, liền mang ít đặc sản vùng cao cho thử, rượu ong đất. Mọi người bảo : "uống đi, bổ cho đàn ông lắm!" Mình nghe bùi tai, cứ nghe thấy tốt cho đàn ông là khoái mặc dù chẳng biết tốt cái loại gì, tặc lưỡi uống thử một chén, tanh lòm. Hôm ấy đúng là bổ thật, mình bổ thẳng vào bệnh viện vì giãn mạch toàn thân người đỏ như con tôm luộc, mạch tăng lên đến 150 lần/1 phút. Các học viên cuống hết cả lên vì lần đầu tiên gặp trường hợp thể này, dân vùng cao có mấy ai bị thể bao giờ đâu. Lúc ấy đang ở xa bệnh viện, trạm y tế thì đơn sơ chẳng có gì. không

biết thế nào mà mình vẫn còn đủ tỉnh táo để viết ra cái phác đồ cấp cứu sốc phản vệ và dặn các bác ấy nếu thế này thì làm thế này, rồi lôi thuốc và bơm tiêm ra... Các học viên răm rắp thực hiện theo, mình thoát. Học viên mắt tròn mắt dẹt bảo : "Ồi giời, thầy cẩn thận thế!" Mình cười : "nhớ cẩn thận nên tôi mới sống được đến giờ". Từ đó, bệnh viện có một ca lâm sàng hết sức điển hình đem đi truyền bá phác đồ cấp cứu dị ứng.

Sau đợt đó, mình cạy các thể loại cây con gì lạ đều hết sức cảnh giác mặc dù người ta bảo bổ lắm bổ lắm. Nói chung mình bị dị ứng với thứ thập toàn đại bổ. Đợt sang Campuchia chơi, thấy món đế rằn và nhện rán ngon chết thôi nhưng chẳng dám ăn, chỉ ăn tí kiến đỏ và bọ xít xào thịt bò ngon chết, rồi về uống thuốc. Giờ đóng vai trò bác sĩ đi làm, thỉnh thoảng cấp cứu ca sốc phản vệ vì một vài lý do nào đó liên quan đến ăn uống, mình lại cười khành khách bảo chết chưa.

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Mua Thời Gian

Bố gọi điện bảo : "Dạo này mày lười về nhà quá!" Minh cười : "Dạo này con bận". Bố bảo : "làm thằng bác sĩ nhãi nhép thì công lên việc xuống gì cho cam, mày quên cái nhà này rồi". Lát sau, bà chị gọi : "Dạo này mày lười về quá!" Minh cười he he định nói thì bà chị tiếp : "Thôi đừng có cười nữa, mày lại định bảo dạo này em bận chứ gì" rồi cúp máy.

Bắt đầu chiến dịch xoa dịu nỗi đau bằng tình cảm, nhắn tin rằng : "cuối tuần này con về". vừa xong thì đồng nghiệp gọi điện nội dung câu chuyện chỉ là "đổi trực cho em cuối tuần nhá". Lóc cóc bàn giao công việc ở khoa để lên lớp, ngồi yên vị trên bục giảng hết sức đúng giờ và nhìn xuống đám sinh viên đang nín thở im phăng phắc. Liếc mắt vào tờ lịch phân công xem mình giảng bài gì thì phát hiện ngày này của tháng sau mới đến bài của mình. Nhầm. Lại thu dọn đồ đoàn lóc cóc đi về.

Tối ở nhà, thằng em mua được cái đĩa nhạc. Nó loay hoay mở ra nghe rồi rên ư ử. Minh bảo nó : "mày nghe loại nhạc nào mà tởm thế? Chẳng khác nào ăn bánh doner kebab với mắm tôm". Nó đáp : "đây là nhạc trẻ, anh nghe vài lần mới ngấm, Giai điệu hay thế mà chê!". Minh bĩu môi "tao không có thời gian" nó nhún vai lăm bằm "Suốt ngày đi làm, Tối về lại ôm quyển sách với cái máy tính vừa gõ vừa đọc đúng là cái đồ tự kỷ". Minh lừ mắt hỏi "Mày nói cái gì?" Thằng nhãi chuồn mất dạng, bỏ dở cả đĩa nhạc đang nghe.

Ngày nghỉ. Buổi sáng, mình dậy sớm như mọi ngày nhưng không ngồi ôm cái máy đọc sách nữa, lựa chọn quần áo kỹ càng, nghĩa là bộ nào ít nếp nhăn nhất, mặc vào. Thằng em lồm cồm bò dậy hỏi : "ngày nghỉ không ở nhà mà

ngủ còn dậy sớm đi đâu thế?" Minh đáp : "tao đi mua thời gian". Thăng nhai trố mắt "Anh bị ốm à?".

Lượn ra Hồ Gươm gửi xe máy cuốc bộ. Đúng là đi bằng 2 chân thoải mái thật nếu như trên đường không có những cái pô xe mỗi lần lao qua xì khói vào mặt mình. Đầu hè trời nắng nhẹ, chị em đi đường đồng loạt đeo kính đen và khẩu trang như Ninja lao vùn vụt không kể đèn đỏ. Các chú cảnh sát giao thông rồi rít vẫy tay loại xịn điều khiển đàn kiến qua lại nháo nhào. Trong không gian hỗn loạn trên đường ấy có đầy trật tự và tinh tế, chỉ có tiếng động cơ và tiếng còi xe vang lên trong ánh nắng nhạt đầu mùa. Đàn chim se sẻ trên cây ngó nghiêng chăm chú, thỉnh thoảng nhào xuống mổ lách chách mỗi khi đám người dừng đèn đỏ rồi lại bay lên. Nhịp nhàng hết sức có vần có điệu, tựa như các nốt nhạc trên khuông nhạc đang nhảy múa. Các bà các chị bên đường mỗi buổi sớm hời hợt tập thể dục cổ núa kéo nót chút tuổi thanh xuân còn lại. Cật lực và nhể nhại. Quanh bờ hồ, đám lộc vừng vừa mới rụng lá hôm trước, hôm nay đã thấy bật mầm mới nồn nà, chẳng mấy lại xanh um và ra hoa. Tất cả đều vội vã và có mục đích cho riêng mình, chỉ có mình vô công rồi nghề lang thang tìm kiếm thời gian.

Quên mất là đi mua hàng buổi sáng, cẩn thận không bị đốt vía, rón rén đi xem rón rén hỏi và toát mồ hôi vì giá cao ngất trời. Minh đi ra với lời nói mát mẻ sau lưng : " mới sáng sớm ngày ra đã hăm. Đ** có tiền là đòi mua thời gian". Băng khuâng đứng bên bờ hồ một lúc lâu, nắng lên cao chiếu xuống đầu lấp loá, tự hỏi chả nhẽ thời gian lại đắt đến vậy. Dẫn đo mãi liền quyết định vào một cửa hàng nho nhỏ có một ông cụ râu tóc bạc phơ đang ngồi kiểu tự kỷ giống mình ở nhà trước cửa. Ông già gật đầu hỏi : "cháu mua gì?" Minh bảo ông cụ "Cháu tìm mua thời gian" ông già cười "còn trẻ thế mà đi mua thời gian thì hiếm lắm con ạ!"

Ông cụ râu tóc bạc trắng bảo : "nào nào, muốn mua thời gian thì phải ngồi đây làm chén nước trà đã, ông kể cho mà nghe thời gian là gì?" Ông bảo có

hai loại thời gian, thời gian thực và thời gian "fake", nghĩa là rởm. Thời gian thực thường rất chính xác, Tuy thế đôi lúc chúng bị người điều khiển thuốt giá trị lên quá sự thực gọi là thời gian hàng hiệu. Nó chỉ dành cho người quan trọng chẳng có việc gì làm ngoài việc bận rộn suốt ngày. Những ai nhìn thấy thời gian ấy đều biết chủ nhân của nó có đẳng cấp, bất cần thời gian có trôi đi hay không, như vậy trong thứ thời gian hàng hiệu ấy cũng đầy giả hiệu. Thời gian fake thì luôn bóng bẩy, đôi lúc không thể phân biệt được bằng con mắt người tầm thường mà chỉ có nhờ con mắt của người chơi thời gian và kinh qua thời gian như ông cụ mới phân biệt được. Thứ giả hiệu đó là thật. Rồi cụ khề khà kể chuyện, năm xưa, cụ đã bỏ phí thời gian vào những việc vô bổ như thế nào, dụng cụ bắt đầu quý và sưu tập thời gian từ khi nào. Mãi đến trưa muộn mới thông thả đứng dậy vào nhà lựa chọn thời gian đưa cho mình. Mình thích. Cụ già hướng dẫn mình cách chăm sóc, lau rửa và bảo quản thời gian rất cẩn thận, nếu thời gian chết phải làm gì cho nó trôi lại, tốt nhất đừng để nó chết. Sau đó, cụ tặng mình một quyển sách bằng lòng bàn tay với hi vọng chủ nhân của nó đọc và sử dụng thời gian một cách hợp lý. Mình bảo cụ: "Đúng là có duyên nên mới gặp bác". Ông cười "nói chuyện với cháu rất thú vị!" Đúng là duyên thật, nhờ nó mà mình được giảm bao nhiêu là tiền, đây mới là chính (cười tươi)

Về nhà, lại ngồi thu lu trên ghế trước cửa sổ nhưng không đọc sách mà nhìn thời gian trôi. Thỉnh thoảng có khoảng lặng cho bản thân cũng hay. Thằng em rón rén ra đằng sau mình lúc nào không biết, nó nhòm qua vai mình rồi rú lên "anh mua đồng hồ à? Tay bé tí teo máy tự động xấu lắm!"

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Vô Tâm

Ông con làm bác sĩ nhưng chẳng nhờ được nổi một ngày, toàn đi phục vụ thiên hạ. Từ hồi đi học đến giờ cũng phải đến gần 20 năm, mỗi lần các cụ có vấn đề gì, mình luôn là người biết tin sau cùng. Lúc mẹ mất, mình vẫn còn lang thang ở viện. Từ hồi mẹ mất, trộm vía, bố mình vẫn khỏe nên mình cũng yên tâm đi tít mù, chẳng mấy khi thò mặt về nhà. Có mấy đợt viêm phổi cũng toàn đi chụp phim phổi một mình rồi tự mua thuốc uống điều trị vì bố mình bố là bác sĩ tây y, sau đó, nhảy sang đông y làm nhiều năm lắm rồi.

Một ngày đẹp trời, bố trốn nhà đến chỗ khi ho cò gáy anh chị bệnh nhân cũ có mối quan hệ tốt với gia đình mình nhiều năm nay, tự lái xe đi, được một ngày thì đau bụng và sốt. Cụ cũng chẳng nói với ai, nằm trần trọc cả đêm không ngủ được. Sáng hôm sau, cụ lại nhịn đau cũng tự lái xe hàng trăm cây số về nhà. Mãi chiều mới về đến nơi. Ông con rẽ vội vàng đưa đến viện khám thì phát hiện viêm ruột thừa, để muộn quá nên bị xít một ít mủ vào ổ bụng, có chỉ định mổ cấp cứu. Mọi người nháo nhác gọi điện cho ông con giai.

Lúc đó, ông con trai vẫn đang mải mê đi giảng ở trường, bỏ quên điện thoại ở khoa, còn tắt chuông. Về đến khoa, lại tiếp tục hò bọn sinh viên vào phòng giao ban học tiếp. Giảng được nửa chừng tự nhiên thấy nóng ruột, liền sờ vào túi không thấy điện thoại đâu, chạy vào phòng mở tủ, moi điện thoại ra, hoa cả mắt vì có vài chục cuộc gọi nhỡ từ đồng nghiệp lẫn từ quê. Vội vàng gọi lại, được thông báo bố viêm ruột thừa để muộn. Mình bảo : "thế à?" , Vậy là bị tổng sỉ vả một trận vì tội vô tâm. Mình cười he he bảo : "bây giờ có lo thì giải quyết được gì?" Mọi người đòi chuyển ra viện ông con làm, mình bảo để cụ nằm yên ở viện tỉnh cho thoáng, không phải ra đây.

Thực ra, lúc ấy lòng như lửa đốt, nhưng vẫn phải cố lấy giọng bình thường trong mọi người bớt lo lắng. Làm chuyên môn bao nhiêu năm đủ cho mình biết rằng với cái tuổi đó, chuyện gì cũng có thể xảy ra. Những công việc đang dang dở không bỏ đấy được. Mình nhắc máy, gọi cho các đồng nghiệp dưới quê, bọn sinh viên lại ngồi học tiếp và mình nán lại giảng tiếp. Tí sau lái xe về, các đồng nghiệp ở viện tỉnh, nơi mình có khoảng thời gian làm việc ngắn trong khoảng gần nửa năm, đã làm giúp mọi thứ. Họ đón mình như người bạn cũ và mình chỉ mỗi việc ngồi một chỗ và ngáp như thẳng nghiệm chân chính. Rồi lại được hỏi : "Thế có đưa bố ra ngoài Hà Nội không?" Mình bảo : "em tin mọi người, vậy thôi".

Thế là mỗ ở bệnh viện tỉnh. Lúc đưa lên phòng mỗ, mình bảo ông anh rể và bà chị : "Thôi đưa bố lên, em ra ngoài kia để các đồng nghiệp khỏi nhìn thấy mình thêm áp lực". Bố nhìn mình, từ lúc về, hai bố con chả nói được với nhau câu nào. Có lẽ nếu mình hỏi, người trào nước mắt đầu tiên sẽ là mình.

Nửa đêm thì xong. Cũng may là ổn.

Về nhà, ra xe bố, thấy ghế sau có hai quả đu đủ. Thì ra, trên đường về, cụ đau quá, dừng lại nhé, tiện thể thấy hàng bán quả ngon liền vác về cho con ngày cuối tuần. Rồi nằm viện luôn chưa kịp nhắc. Mỗ xong chưa được một ngày, bố tỉnh táo lại, ông con chỉ kịp chào một câu rồi lại biến ra trung ương, cắm mặt vào phục vụ các thượng đế khác. mọi việc ở nhà lại nhờ ông anh rể cùng các đồng nghiệp giúp đỡ. Rồi bà chị gọi điện ra bảo : "Bố tỉnh rồi. Cụ nhắc quên không bảo nó cầm một quả đu đủ bố mua ra mà ăn". Mình ờ. Rồi điện thoại lại có thêm hàng đồng cuộc gọi nữa, gọi lại liền bị hàng đồng lời trách móc của bệnh nhân theo dõi đổ lên đầu, sao bác sĩ vô tâm thế.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chuyện Họ Hàng

Sau tối trực viện, sáng tinh mơ gửi khoa, mình lượn về quê đám cưới thằng em. Vừa thò mặt vào đám cưới, ngáp ngáp ngáp dài chui vào nhà liền đụng ngay phải các bà cô dì chú bác đang ngồi tán chuyện. Mình tự nhủ "Thôi bỏ mẹ tôi rồi". Bà già nhìn thấy lườm phát bảo : "mày còn dám vác mặt về à? Nó kém mày 10 tuổi mà giờ cưới rồi đấy, rõ dơ". Bố mình từ đâu thò mặt vào phụ họa "phải đấy! Phải đấy!", Rồi đi biến mất. Mình cười he he : "cháu già vườn chưa có người yêu, giờ bảo cưới thì cháu cưới khúc gỗ à?" Thế là đồng loạt năm trăm họ hàng xúm xita tổng sỉ vả cho vuốt mặt không kịp, may mình mặt dày. Chờ mọi người nghỉ ngơi cho đỡ mệt, mình tọt chén nước chè, hôm trước trực thức lòi mắt, cười bảo : "hôm nay 20/11, các già không chúc cháu cái gì à?" Liên tiếp năm trăm cô dì chú bác xúm xít tổng sỉ vả lần hai rầm rộ : "rõ cái mặt trơ trán bóng, không mang cháu tao về lại đòi chúc mừng cái gì?" Tất cả náo loạn cả lên. Rồi lại thêm năm trăm anh chị em tò mò kéo đến vì thấy đám cưới bỗng dừng ầm ỉ. Mình đánh hơi thấy có động định kiểm cố chuồn. Đứng dậy xin phép : "cháu đi đái", các bà già trừng mắt nạt : "ngồi đấy ngồi đấy, chúng tao chưa nói xong". Tự nhiên mình thành hot boy đám cưới.

Thằng em rón rén chạy qua, bấm mình cười hí hí bảo : "hôm nay, anh thành cmn nhân vật chính". Mình lừ mắt rĩ tai nó : "tổ sư! Tại mày cưới làm tao bị chửi, biến ngay". Thằng lợn cố tình bá cổ sờ hông sờ ti một phát rồi chuồn mất, để mình với năm trăm bà cô dì chú bác cùng năm trăm anh chị em họ hàng. Thế là mình phải nghe từ chuyện cá nhân cho đến đứa này đẻ mấy con đứa kia đẻ mấy con, làm khu công nghiệp này lương mấy triệu cho đến

cờ bạc đánh chửi nhau um ti mẹt. Mình nghe tai nọ xuyên sang tai kia mất, giờ mình mỗi buồn đi tè.

Ông anh con bác cả bằng tuổi mẹ mình, có việc chạy qua, mình liền túm lại rỉ tai hỏi ;" thằng H có về không anh?" Thằng ấy lớn tuổi hơn mình, cũng sống tự do tự tại. Ông anh nhăn mặt : "mấy tháng nay cháu chú có thêm thò mặt về đâu" mình bảo ; "nó về để nghe đấu tố à, có đứa nào mặt đủ dày được như em đâu?" Mình hí hoáy nhắn tin cho nó, 2 giây sau nó nhắn lại : "chú không phải người thường". Bà già nghe lỏm thế mình bảo về nghe đấu tố liền xĩa tay vào trán bảo : "chả già cháu gì né? Đừng về gặp tao nữa nhé". Thế là cuộc đấu tố cách mạng văn hóa kéo dài cho đến trưa, lúc ngồi uống rượu cũng chỉ có mỗi một chuyện. Mình chả kịp hỏi han tình hình anh chị em ra sao. Lúc về, thò mặt vào chào quan viên hai họ đang ngồi nhai trầu uống nước. Một bà bác bỗng thẳng thốt kêu lên : "ơ từ sáng giờ chưa kịp hỏi dạo này con làm việc chỗ nào nhể?" Mình cười, mặt đỏ vì rượu "cháu các già giờ ù tai rồi chả nhớ làm đâu đâu".

Ngồi trên xe máy về tự sờ tay lên trán, Sau 36 giờ đi trực và đi đám cưới cùng ngày 20/11 đây tin nhắn chúc mừng, mình hot quá đến mức sốt. Làm thằng cháu bị quý nhất họ cũng nhục.

Sáng hôm sau chính thức sốt 40 độ. Lần ốm thứ tư trong năm.

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Ngày Mặt Trời Rơi Xuống

Giữa tuần, mình nhận tin ông anh họ gần mất do ung thư phổi. Từ lúc phát hiện, áo cái chỉ được có tháng, người rốc nhanh, chỉ còn da bọc xương. Khối u nằm trong trung tâm trung thất, vắt ngang quai động mạch chủ chẳng thể xử lý được gì. Ông anh hay rượu, mỗi lần uống vào ngà ngà một tí là khóc. Khóc rưng rức thương từ ông bà ngày xưa khổ thế, điểm thương các cậu các dì bây giờ vất vả, cứ thương như thế hết một vòng rồi tỉnh rượu. Lành không. Họ hăng lẳng nhăng, gọi điện cho mình lúc đang phục vụ thiên hạ, không có nhà, đành gửi đồng nghiệp làm chẩn đoán giúp. Lúc cầm chiếc phim trên tay mình quyết định cho về, chăm sóc gần nhà cho mọi người tiện đi lại. Rồi hai tuần sau anh mất.

Mọi người ở nhà mỗi người một ý, kiểu "để thế không được phải đi uống thuốc nam". Các anh hỏi, mình im như thóc, chẳng lẽ can thì mang tiếng lẽ nào không cho thuốc gì dù biết thừa nó chẳng giúp ích gì cả, đôi khi còn có hại. Số tiền bỏ ra làm việc khác có lẽ còn tốt hơn. Nhưng đến lúc này mà nói đến chuyện ấy trong khi khí thế mách nước của tất cả những người thăm nom đổ vào gia đình ông cháu thì không làm không được. Thế là mỗi người một phương, đi tứ tán các tỉnh lấy thuốc bắt mạch, có ông thầy lang vườn về chẩn bệnh, bắt mạch bảo rất tốt. Cả nhà mừng rú cho uống vài thang thuốc liền. Của đáng tội, không biết phải do tâm lý hay do điều gì khác, ông anh mình khỏe lên thật. Mọi người gọi điện cho mình, mình bảo "tốt, tốt", sau rồi lặng lẽ sắp xếp việc từ Đà Nẵng chuẩn về sớm vài ngày vì dự kiến chuyện chẳng lành.

Ngày ông anh khỏe lên một tí ấy, bà chị vợ liền ra đồng xem lúa thế nào

vì từ lúc anh ốm, ruộng bỏ trống luôn không ai chăm. Những người khác vẫn tảo đi các tỉnh xa tìm lấy thuốc, còn mỗi ba bà già bác mình xung phong ở nhà trông. Ba bà già toàn ngoài 80, mắt nhìn còn khá rõ, ngồi trông ông cháu, nhai trầu nói chuyện râm ran. Đúng buổi sáng ấy, ông anh lăn đùng ra chết. Về nhà nhìn thấy bà bà già mặt thần ra.

Trời chuẩn bị vào thu, ngày nắng oi ả tí chút chứ không còn nóng điên rồ như mấy tuần trước. Mình vội vàng về biếng anh rồi lại vội vàng đi, con đường quê vắng sâu hun hút, nắng chiếu xiên xiên nép vào một góc tường thành vạt loang lổ. Cái không khí nhàn nhạt ấy gợi cho mình một cảm giác băng khuâng khó diễn tả bằng lời, không biết là vui hay buồn. Thôi thế cũng xong một kiếp người, đường trần gian dài nhẵn mỗi người ai biết, miễn sao thấy được là được. Biết đâu đấy, bây giờ ông anh mình lại thấy vui hơn. Lái xe vòng về Hà Nội, đường quốc lộ mới đổ lại đen bóng, buổi chiều xuống dần. Chiếc xe đi giữa hai bên không có một bóng cây, ánh nắng chói chang chiếu thẳng vào người mình vàng rộm rồi chuyển màu úa nhanh chóng, rồi tắt. Mặt trời hiện ra như con người đỏ au đang nhìn trần trụi về đâu đó. Nắng rơi dần xuống mặt đất lả tả, cuối cùng, chỉ còn chút ít đọng lại trên những dây đèn đường lấp lánh.

Mình mở một bản nhạc không lời nhẹ nhàng nào đó mặc kệ cho nó cùng trôi đi. Và mặt trời đã nằm lại đâu đó phía cuối con đường ấy.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Sao Phải Xoắn

Mình đang đi giảng ngoại tỉnh thì nhận điện thoại báo ông chú bị hôn mê tím thò lò vào viện cấp cứu, nằm điều trị cả ngày chẳng tỉnh ra tí nào. Mình bảo ;"thôi, xin ra ngoài này cháu làm chẩn đoán xem là cái gì". Nhà mình phải cái ai cũng quan tâm về sức khỏe, lo lắng, lần nào về quê cũng hỏi mình rất nhiều thứ. Tuy thế, những vấn đề khiến mọi người phiền lòng ấy lại là vấn đề sinh lý tự nhiên do tuổi tác và hoàn cảnh sống sinh ra, chả có cách nào thay đổi được, ngay cả thuốc, mà cũng chả cần điều trị làm gì cả. Mình toàn cười bảo : "chả sao đâu, chả sao đâu, chả phải uống thuốc đâu". Và mình thường khuyên mọi người đi sàng lọc những vấn đề mà yếu tố gia đình mắc phải, còn các triệu chứng kia thì chờ ra : "năm ngoài đồng" thì hết. Của đáng tội, lời nói của ông cháu chả bao giờ hiệu nghiệm, tất cả bị bỏ ngoài tai vì "nó suốt ngày nói chả sao đâu, chả bao giờ cho thuốc gì hết". Cũng nhờ vậy, lời hàng xóm và các anh lang băm được tin triệt để và mách gì cũng nghe vì họ cho tiêm và uống thuốc. Bị bệnh gì không biết, cứ được tiêm là sướng rồi, ngay cả ông cụ nhà mình đôi lúc cũng vậy.

Ông chú vốn to khỏe, vui vẻ nhất nhà. Mỗi lần gặp là ăn uống nói chuyện chẳng phân biệt ngôi thứ. Mình lại cười bảo : "Không sao đâu, chả bệnh tật gì đâu" những chú chả tin. Lần này bệnh thật, lúc đến nơi, chân tay xoắn vặn như vỏ đỗ đúng kiểu tổn thương vỏ não do hạ đường huyết kéo dài, chỉ có sunfamid mới như vậy. Hỏi về tiền sử sử dụng thuốc chả ai biết vì ông chú thường tự đi khám và tự uống. Mãi sau mới tìm thấy cái đơn của anh lang băm nào đó chẩn đoán đái tháo đường và sunfamid. Mình toé đái vì sợ. Thấy bà dì loay hoay chăm ông chủ mê tím thò lò hết sức lo lắng và tình cảm, mình

định nổi điên lên mắng nhưng rồi ngậm mồm lại kịp. Bảo với bà gì về mà nghỉ, bà dì lắc đầu đáp phải chăm cho đến khi chú mày tỉnh lại mới về. Mình thử dài, chẳng biết di chứng sau này thế nào, đang yên đang lành không thèm nghe ông cháu toàn đi tin lang băm thế mới lạ.

Chả cứ gì ông chú, bố mình mỗi năm bị viêm phổi một lần. Có năm, ông con biết trước mua thuốc cho uống, dặn phải uống đúng liều không được uống nhiều hơn. Được vài hôm, lúc mình đi công tác, mọi người gọi điện rồi lên vì ông cụ đi cấp cứu tại bệnh viện tỉnh vì loạn thần. Gọi điện về cho cậu em, nó bảo triệu chứng thế này thế này. Mình tức tốc yêu cầu bà chị xem số thuốc ở nhà còn bao nhiêu, y như rằng thiếu mất gần nửa mặc dù mới điều trị ngày thứ hai. Hóa ra ông cụ uống thuốc tăng liều lên cho...chóng khỏi, thế là tác dụng phụ xuất hiện rầm rộ. Hú vía may mà không sao.

Bọn bạn bè mình luôn bảo, hỏi cái gì mày cũng bảo chả sao đâu, không phải uống thuốc đâu chán bỏ mẹ. Ô hay, hóa ra quan niệm của mọi người cứ phải uống thuốc mới yên tâm trong khi chả cần làm gì nó vẫn tự hết. Mà uống thuốc càng nhiều mới càng là bác sĩ giỏi, còn mình cho đơn 3 loại thôi đã chóng hết cả mặt vì sợ tác dụng phụ. Có lẽ mình còn ngu lắm! Cho đến bây giờ mình rút ra được một điều rằng còn lâu lắm bọt nhà mới thiêng được, thôi cứ để cho mọi người thoải mái với bọt hàng xóm rồi hồng đâu sửa đấy vậy, kéo lại mang tiếng lắm điều.

Mình chỉ không hiểu sống cả cuộc đời sao mọi người cứ phải suốt ngày nghe ngóng lo lắng và buồn phiền về những thứ triệu chứng bệnh dở hơi như vậy chứ. Đi khám phải có bệnh và được uống thuốc mới sướng chứ bác sĩ nói bình thường thấy bắn khoăn lắm.

Cứ thoải mái mà sống, sao phải xoắn?

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Không Sao đâu

Bà dì ruột mình một ngày đẹp trời phát hiện ra một khối u to hoành ở gan, vị trí lại khá oái oăm, vội vàng gọi cho mình xoắn lên bảo giờ làm sao. Mình nghi ngờ nó là cái bướu ác tính di căn từ đâu đến không biết ổ nguyên phát ở chỗ nào, tìm mãi không ra, mà như thế điều trị sẽ không hiệu quả và tiên lượng rất xấu. Mỗi lần bà dì hỏi, mình đều cười bảo không sao đâu, dì cứ ăn ngủ thoải mái đi, u lành.

Nhà mình, viện nào cũng có bác sĩ giỏi nhưng kỹ thuật lại không đồng bộ, mỗi nơi mạnh một mảng. Thế là rông rã ba tháng liền, mình cho dì đi khắp các viện, mỗi nơi làm một ít xét nghiệm. Và mình là người tổng hợp kết quả rồi nhờ đồng nghiệp giúp. Suốt thời gian ấy, mình học trong Sài Gòn, toàn liên hệ với đồng nghiệp và người nhà qua điện thoại, ai cũng trách : "nó bắt đến chỗ này chỗ kia mà chả điều trị gì cả. Dì ốm mà chả ra Bắc xem cho dì, toàn bảo đi lung tung." Mình giả điếc, lăm lăm tắt cả điện thoại không nghe, bảo dì "cứ làm theo lời cháu, không sao đâu"

Cuối cùng, mình cũng bới ra được hết, khối nguyên phát nằm cạnh đại tràng di căn lên gan, không có khả năng phẫu thuật, thời gian dự trữ chắc chỉ còn vài tháng. Mọi người đến thăm, ai cũng mách có ông lang xyz gì chữa ung thư giỏi lắm. Mỗi người góp một ông, viết ra danh sách dài đến mấy trang giấy. Bà dì cương quyết : "thằng Hùng bảo gì tôi làm nấy, ai khuyên gì mặc".

Dì gầy lắm, mình dọa : "Nếu để gầy nữa là chết nên phải cố gắng mọi giá tăng cân. Nhiệm vụ chính giao cho cả nhà thực hiện, cấm ăn kiêng thực

dưỡng con khi con tều gì cả". Rồi mình nhờ cô em bên bộ môn Ung Bướu, hai anh em bàn dù ít hy vọng nhưng phải cố. Thế là sau 6 tháng, gì điều trị tổng cộng 13 đợt hóa chất, khối u cạnh đại tràng giờ teo hết, khối trong gan dịch hóa chỉ còn vỏ. Những ngày loét miệng do hóa chất là dì nằm rên hừ hừ, mình bắt phải ăn, cấm nhịn, ăn là nhiệm vụ chính trị. Thế là dù hóa chất nhiều như vậy, đầu trục lốc nhưng vẫn tăng cân.

Rồi hội chẩn, khối u di căn khu trú lại, mổ được, khối cạnh đại tràng teo sạch chỉ còn xơ, cũng bóc được. Vì tăng cân nên được lên bàn mổ luôn không phải chờ. Bà dì chep miệng : "mấy bà bệnh nhân nằm cạnh hồi điều trị bệnh viện K bảo nhau không dám ăn sợ u to, gây mổ ra, yếu quá có điều trị được gì đâu". Mình bảo ; "dì thấy chưa? Phải có sức mới điều trị được, không thì giờ chữa. Ăn kiêng lắm vào sụt cân chết đói thì thuốc gì cho lại".

Từ tiên lượng xấu, giờ chuyển sang đáp ứng điều trị tốt, lại mổ được, tiên lượng thời gian dự trữ thế là tăng thêm vài năm nữa. Hôm mổ, bà dì khều mình : "mày làm nào cho dì thêm vài năm cho thằng cu cháu mới đẻ đi mẫu giáo nhờ?" Mình rên : "rồ ôi, tham thế". Về quê, mọi người đến thăm lại thì thào : "điều trị tốt nhẩy, người nhà nó có khác". Mình đáp : "chả phải. Tốt là do quy trình điều trị tuân thủ chặt chẽ, chả bị danh sách các ông lang chữa ung thư xyz đ** gì xen vào". Thế là lại thôi. Mình nhắn nhờ với dì : "mai sau chắc cháu bị nhét xuống A Tỳ địa phủ vì dám hót tay trên khách hàng của Diêm Vương nhờ?"

ĐỂ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Chim Lợn

Thỉnh thoảng mình vẫn bị mất ngủ. Sau này, khi lớn tuổi hơn, sẽ chẳng biết thế nào, có lẽ sẽ có nhiều thời gian hơn để làm các việc lật vật vào buổi tối. Thôi thì thỉnh thoảng vẫn tự AQ với mình một tí, ngủ nhiều có mà thành lợn à.

Tối như thường lệ, hí hoáy làm việc một mình xong, vừa tắt đèn những đi ngủ thì mình nghe thấy tiếng chim lợn bay qua cửa sổ "eng éc" ba tiếng, rợn tóc gáy. Ở thành phố hiếm khi nghe thấy tiếng chim lợn, giống chim thường xuất hiện ở các vùng thôn quê nhiều hơn và đi vào các truyền thuyết của các cụ già. Chim lợn, quê mình người ta cho nó là đồ xui xẻo, mỗi lần gặp phải là lập cập mang gạo muối lên bàn thờ thắp hương rồi vãi ra trước cửa cho cô hồn đã quý. Mỗi lần nó kêu, y như rằng trong làng có người chết. Bao nhiêu thứ huyền hoặc được người ta thêu dệt xung quanh chúng. Mình chả tin, mỗi lần bà bác kể lẽ dẫn chứng nhà này nhà kia là mình cười bảo già toàn dọa trẻ con. Bà bác xùy mình : "Để yên tao kể".

Chuyện chẳng có gì cho đến ngày mẹ ốm, cả nhà có bố với mình biết bệnh và giấu mẹ được một năm, khối u đã di căn vào quai động mạch chủ nên không can thiệp được gì nhiều. Rồi sau này, bà cũng biết nhưng không nói gì, tất cả mọi người đều im lặng và né tránh sự thật hiển nhiên ấy. Cũng kể từ đó, trong tim mình xuất hiện một nỗi sợ mơ hồ không sao định nghĩa được. Mình vẫn học hành như trâu, lên giảng đường như trâu như trước, nhưng mỗi lần có tiếng chuông điện thoại là mình giật mình. Đây là lý do ngay cả đến bây giờ mình vẫn lười nghe điện thoại. Nhớ tháng cuối cùng trước khi mẹ mất, bà hầu như không ăn được gì. Mình đang học sang năm

gần cuối, cứ mỗi tuần dù nắng hay mưa vẫn đạp xe mò về quê thăm mẹ. Mình đạp xe lóc cóc ba mươi cây số, không thích đi ô tô vì ghét phải chen chúc, không đi xe máy vì muốn quãng đường về nhà dài hơn ra vì nỗi sợ mơ hồ nào đó. Tối về ngủ trên nhà chưa bao giờ được ngon giấc. Một lần, bỗng đâu có con chim lợn đang bay đâu đó xà xuống sân kêu lên tít thành một tiếng rồi bay mất. Lâu lắm mới nghe thấy chim lợn, từ hồi đô thị hóa phát triển ầm ầm thì khu nhà mình chim lợn vắng dần, tháng lắm mới thấy tiếng đâu đó ở ngọn núi xa xa phía bắc nhà. Tim mình lúc đó tự nhiên chùng lại, liền vội chạy ra cầu thang ghé tai xuống nhà, mình sợ, mặc dù chưa bao giờ tin những điềm gỡ mà con chim lợn mang đến. Rồi đêm đó, tự nhiên mình mất ngủ, tự nghĩ miên man nếu căn nhà này vắng người thì buồn biết bao nhiêu.

Sáng hôm sau mẹ đi chầm chậm xuống nhà, lâu lắm mẹ mới xuống nhà vì bà thường nằm và chịu những cơn đau do khối u di căn, chịu đau chứ nhất định không uống thuốc. Bà bảo hôm qua bà nghe thấy tiếng chim lợn. Bố mình đang múc cháo ra bát liền ngừng lại đỡ lời : "chắc em nghe nhầm, tiếng phanh ô tô ngoài đường đấy". Rồi quay sang nhìn mình tiếp ; "nhỉ con nhỉ?" Mình "vâng". Mẹ không nói gì, nhìn bát cháo bố đang múc tràn ra từ bao giờ. Mẹ đã ngồi rất lâu ở dưới nhà, cho đến khi nắng lên và già mình đến. Mẹ bảo chị gội đầu cho em. Già đi đun nước vỏ bưởi rồi chải tóc cho bà, vừa làm vừa thủ thỉ : "Ngày xưa tóc em dài nhỉ? Chị nhớ hồi trẻ em gội đầu còn phải đứng trên ghế quay tóc không nó chạm đất nhỉ?" Mẹ cười ; "giờ chỉ còn có một nhúm, chắc em xấu lắm rồi nhỉ?" Già cười xót xa : "không, trông dì vẫn xinh mà". Ánh nắng cuối đông xuyên qua bóng hai chị em bên bậc cửa, đổ xuống nền gạch nâu xỉn nghiêng nghiêng.

Rồi tháng sau mẹ mất, một buổi chiều mưa sau Tết. Mẹ vẫn kịp ăn cái Tết cuối cùng. Ngày tết bao nhiêu là đồ ăn mà mẹ chỉ ăn một tí ti. Hôm đó, mình không có nhà, bố gọi điện nói dối bảo mua thuốc mang về cho mẹ. Lúc cầm gói thuốc về, người mẹ đã lạnh. Mình khóc, lần đầu tiên và duy nhất khóc

trước đông người. Sáng hôm sau khi bình tâm lại, mình ra sau nhà đứng một mình một lúc lâu, trời quang đãng. trong không khí trống rỗng đến kỳ quái ấy Bồng có con chim khách đậu bên bờ tre hót rồi lên làm bánh xe thời gian vốn đã già nua tưởng nhưng không còn trôi nữa bắt đầu rục rịch chuyển động. Những cái cây xám đen bắt đầu bật mầm mới xanh le lói. Bà bác mình dậy sớm không thấy mình đâu vội hốt hải đi tìm, thấy mình đứng bên bờ ao liền thở phào gọi vào nhà đi, không sương ướt người lại ồm. Mình quay vào, bà bác phúi những hạt nước li ti bám trên đầu mình lắc đầu thở dài.

Mình đưa mẹ đi trên con đường qua phố nơi nhà mình đang ở, đưa bà qua chiếc cầu sắt bắc ngang con sông nơi bên này là quê mẹ còn bên kia là quê bố, đưa bà qua một quãng đồng và để mẹ nằm ở đó. Đến giờ đã 16 năm. Con đường dài ngày xưa mẹ đạp xe qua đó đi dạy học, con đường nối hai miền quê nghèo đồng khô nước cạn. bây giờ mẹ lại nằm nơi cuối con đường ấy để ôn lại lại những kỷ niệm xa xưa.

Băng đi một thời gian, về nhà mình không còn nghe thấy tiếng chim lợn nữa, con chim lợn bỏ đi đâu đó. Lạ thế, có lẽ tính đồng sau nhà đã ít chuột và đàn con nó đã khôn hơn.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Một Điều Đã Cũ

16 năm kể từ khi mẹ mắc bệnh và bỏ chị em tôi mà đi, bố tôi năm nay đã 70 tuổi. Hàng tuần ông vẫn ra mộ mẹ tôi thắp hương Bố đến với mẹ bằng duyên phận. Ngày cưới, mẹ đã khóc rất nhiều vì bố mẹ chỉ có một căn bếp và tấm ván kê làm giường trong ngày tân hôn. Và ngày ra đi, mẹ cười còn bố lại khóc. Tôi vẫn chưa kịp hiểu. 16 năm sau, một ngày, bố đưa cho tôi bức thư mẹ gửi và giấu kín. Một ngày xuân sau khi mẹ mất, bố dọn nhà và tìm thấy nó. Tôi đọc. Duyên phận, mối tình của bố và mẹ giống nhau như câu chuyện chỉ có trong sách vở. Một người con nhà nghèo, mẹ mất sớm phải ở cùng dì ghê và đã phải bỏ nhà đi vì không chịu được sự khắc nghiệt. Một người con nhà địa chủ sống cuộc sống đầy đủ từ nhỏ. Và họ nên duyên chồng vợ vì số phận đặt họ vào nhau.

Nhà mình 28/8/2001

Anh thương yêu nhất đời của em!

Anh còn nhớ cách đây vừa tròn hai lăm năm hai ngày, chúng mình được ông trời sắp đặt về làm vợ chồng của nhau, hạnh phúc thật đơn sơ phải không anh? Tâm tình của chúng mình đã được trải nghiệm qua thực tế của đời sống vợ chồng mà cả anh và em đã phải vượt qua bao nhiêu gian lao vất vả từ cái nền móng ban đầu để tạo dựng nên một gia đình hạnh phúc đầy đủ về mọi mặt mà bao nhiêu người mơ ước như ngày hôm nay.

Anh ơi! Em cầm bút viết mấy dòng này cho anh mà lòng em tan nát, Em không biết bây giờ mình bắt đầu viết từ đâu (gạch xóa) bài viết gì cho anh khi

em biết mình chẳng còn được sống bên anh và các con bao lâu nữa, em biết làm sao đây hả anh. Sao ông trời không động lòng thương cho hoàn cảnh chúng mình anh nhỉ? Anh và các con đang rất cần có em mà em thì phận mỏng.

Anh ơi! Các con em gửi gắm lại cho anh, Hãy yêu thương con bằng tình yêu của cả cha lẫn mẹ rồi đây anh sẽ phải vất vả nhiều lắm, bao công việc sẽ đổ dồn lên đôi vai gầy của anh. Càng nghĩ em càng xót xa trong lòng, nghĩ về anh nước mắt em lúc nào cũng chực trào ra. Em ước gì có một phép nhiệm màu nào đó giúp em khỏi bệnh, em lại khỏe mạnh như xưa lời cùng anh bước tiếp chặng đường còn lại của cuộc đời, cùng anh chia sẻ buồn vui trong cuộc sống mà cả tình yêu em dành trọn cho anh. Anh hãy tha thứ cho em những lỗi lầm trong cuộc sống vợ chồng hàng ngày em vấp phải anh nhé. Em cảm ơn số phận đã đưa anh lại cho em. Nếu có kiếp sau em nguyện sẽ được làm vợ anh lần nữa.

Khi em đi xa anh hãy giữ gìn sức khỏe, các con trông cậy vào anh. Hãy ăn uống cho điều độ. Anh hãy nghỉ làm việc đi để bảo vệ sức khỏe của mình, kiếm ra đồng tiền thật vất vả nhưng rồi cuối cùng đồng tiền cũng chẳng giúp mình sung sướng được anh ạ. Anh hãy ở bên các con để bố con được sum vầy với nhau cho đỡ hụt hẫng.

Bát nước nóng rồi sẽ nguội dần, thời gian sẽ giúp anh nguôi ngoai được nỗi buồn. Hãy động viên an ủi các con giúp em, chúng nó quen có em bên cạnh. Bé thì các con chưa biết gì, càng lớn lên tình cảm mẹ con càng sâu đậm. Có lẽ em không bình tĩnh đứng vững để chống trả bệnh tật được cũng vì em nghĩ nhiều tới các con....

(Trích một phần bức thư)

Rồi mẹ tôi ra đi trong một chiều mùa xuân không có tôi ở nhà, mẹ sợ gọi tôi về và sợ nhìn thấy tôi khóc.

ĐỀ YÊN CHO BÁC SĨ HIỀN

Ngô Đức Hùng

Thuyền Nhân

I.

Có những ngày vô công rồi nghề, mình thường lục tìm lại những câu chuyện kể đến từ quá khứ. Rồi một khoảng thời gian nào đó không biết từ bao giờ và đọc chỗ nào, trong đầu chợt nhớ đến nó. Có lẽ xuất phát từ câu chuyện về một cô giáo trẻ dạy học trong trường mẹ mình ngày xưa từ những năm 80, đã bỏ nhà vượt biên rồi vĩnh viễn không quay trở về. Và những lần đọc lảng máng về số phận những con người ấy đã in sâu và nằm lại trong đầu mình. Tính mình hay tò mò và muốn tìm hiểu, nên khi có điều gì lẩn tẩn là phải giải đáp cho bằng được. Thế là mất mấy hôm mất ngủ để lục tìm trong trí nhớ và hàng đồng tài liệu cóp nhặt cất trong tủ sách, mình thấy có những đoạn rời rạc về số phận như một dấu ấn đau đớn ghi nhớ mờ nhạt trong quá khứ. Chỉ có duy nhất những quyển sách của Pháp và Mỹ nhắc đến họ như những con người đã sống, tồn tại và vùng vẫy thay đổi cuộc sống. Đến độ, những con người đó được lưu lại trong từ điển của xứ sở ấy bằng từ mới, nhưng tuyệt nhiên từ này không có và chắc chắn sẽ không bao giờ có trong từ điển tiếng Việt - "thuyền nhân". Đợt đó, mình bị ám ảnh về những phận người lênh đênh, họ ra đi mong tìm thấy thiên đường. Nhưng rồi họ tìm thấy thiên đường trong lòng biển khơi, trong bụng cá và trong những miền đất xa xôi. Những người còn lại tìm thấy thiên đường nhưng bỏ lại gia đình ngoài biển khơi, để rồi cả đời còn lại sống khắc khoải trong những vùng đất đầy ảo tưởng và trở thành kẻ tạt nguyên. Với tạt nguyên trong tâm hồn, họ đi gieo mầm và nuôi nấng hạt giống mang tên thù hận.

Nửa đêm tỉnh giấc, mình không ngủ tiếp được nữa. Thỉnh thoảng mình

vẫn bị tình trạng như thế này không biết tại sao. Bốn bên tối đen, đưa tay sát mắt không thấy gì. Yên lặng, chỉ nghe thấy tiếng tim mình đập. Tự nhiên tưởng tượng, nếu không nghe thấy tim mình đập nữa thì liệu rằng thế giới có biết mình đã từng tồn tại hay không. Lại nhớ đến câu chuyện thuyền nhân tai kiếp, mắt mù, xung quanh là tăm tối thì khủng khiếp đến thế nào. Sợ quá ngồi dậy đi đun nước pha cà phê, ôm cái kindle đọc cho đến sáng. Rồi từ đó mình hạnh phúc nhận ra được sống một cách lành lặn và có một gia đình là điều đáng quý.

Ngày làm việc cuối cùng của năm cũ. Không khí Tết đã đến trong không gian, mình ngửi thấy mùi rất đậm rồi. Cái thứ không khí mát mát, lạnh lạnh vương chút buồn đã len lỏi đâu đó. Sự ám ảnh về những phận người lười lại nhường chỗ cho cuộc sống thường ngày đầy những hồi hã và thân quen. Cây mai trước khuôn viên bệnh viện bắt đầu lác đác nở hoa trắng tinh, chẳng mấy chốc đậu quả và mình ra vặt về ăn chua lòn như mọi năm. Buổi trưa, mình thò mặt ra ngoài, thấy đường xá quang đãng hẳn. Không còn hình ảnh người người chen lấn nhau đi trên đường, chỉ còn những dòng người đi sắm Tết. Ra khỏi bệnh viện, bỏ chiếc áo Blouse đằng sau, cảm giác người nhẹ bẫng có thể bay được, chỉ có cái áo thôi mà sao nặng thế. Mình vội vàng chuẩn bị ít đồ đạc rồi phóng xe về quê để kịp giờ đưa bố đi tảo mộ. Năm nào cũng vậy, mình luôn lãnh nhiệm vụ đưa bố đi ra mộ ông bà, mẹ vào những ngày này, mời mọi người về ăn tết cùng với gia đình và đi họ hàng gửi Tết.

II.

Trời nắng hanh hao, con đường về nhà như gần lại. Mình lái xe chậm chậm dọc con phố sau nhà, nhìn đường phố đỏ rực những hoa đào và quất ồ ồ trong nắng muộn mà vui. Vài năm nay, chỗ này trở thành khu chợ hoa mỗi dịp Tết đến, người dân khắp nơi đổ về đây bày bán hoa, quất cảnh, huyên náo cả con đường. Những người bán đào cả năm trông có một vẻ ngồi bó gối nhìn chăm chăm ra dòng người lượn như đèn cù, thỉnh thoảng nhóm dậy nhắc vài

cánh đào vậy người trên đường niềm nở ra giá, rồi tiu nghỉu ngồi bó gối trầm tư. Từng người, từng người, ngồi trên những chiếc xe đẹp xấu phóng tới, dừng lại nhìn ngắm một lúc rồi lẳng lẳng phóng xe đi, họ mua hi vọng. Hi vọng sang năm mới gặp nhiều may mắn, cuộc sống với bớt khó khăn nhọc nhằn. Còn người bán niềm vui để thu về sự thanh thản. Tất cả họ giống như những quân cờ trên một bàn cờ mang tên số phận. Còn mình, cảm thấy mỗi người giống như một thuyền nhân đang lênh đênh trong cuộc đời này. Một số ít họ cập bến được với sự bình yên, còn lại vẫn đang vùng vẫy với cuộc sống, với những mưu sinh đè nặng trên đôi vai. Và câu chuyện thuyền nhân không chỉ là quá khứ của những con người ly tán, mà nó còn tồn tại ngay cả khi chúng ta đang sống và lan tới tương lai sau này với những câu chuyện khác và ý nghĩa khác.

Nhiều năm trước vào ngày này, mẹ thường tất bật chuẩn bị gói bánh chưng. Mẹ dậy từ sáng sớm tinh mơ khi trời chưa kịp sáng, ngồi đãi gạo nếp trong cái rét ngọt mùa đông bên bờ giếng mọc rêu xám xám. Có năm sương xuống mờ mịt, ngồi co ro xem bà đãi gạo, mình tưởng tượng như tất cả đang trôi trên mây. Cái khung cảnh đó không bao giờ mình được nhìn thấy lần nữa, nó đã in dấu vào trong ký ức của mình và trở thành hoài niệm. Khi lớn lên một chút, những hôm chuẩn bị thế này, mình được giao ngồi rửa lá gói bánh. Những bó lá dong cuộn tròn do dân buôn chở từ trên rừng xuống bán, được mua về nhúng nước nóng cho chín bớt và mềm hơn. Mình ngồi lấy giẻ mềm hì hụi lau rửa cho sạch, nếu để lá bẩn bánh sẽ chóng thiu. Rồi mẹ ướp thịt lợn, nấu chín để cho mình giã nhuyễn ra, bố hay bảo : "Ôi dào, vẽ chuyện. Gói bánh làm gì, ra chợ đặt mấy cái về rồi dành thời gian đi chơi cho thoải mái. Cả năm vất vả, được mấy ngày nghỉ cứ chúi mũi vào nấu với nướng còn đâu là nghỉ ngơi nữa." Mẹ cười xòa : "thế thì còn gì không khí ngày Tết nữa? Gói cái bánh cho bọn trẻ con nó thích chứ ăn uống mấy đâu." bố chịu.

III.

Loáng cái đã mười mấy năm kể từ ngày mẹ bỏ bố con mình đi, ngày giáp Tết không còn cảm giác háo hức ngồi xem mẹ gói bánh và trông nồi bánh đến đêm nữa. Từ khi mẹ mất đến giờ, việc gói bánh được chuyển hẳn sang nhà dì ruột, mình được giao nhiệm vụ mỗi sáng 30 Tết xuống chở bánh chưng về nhà. Con đường đê ven sông đất gồ sóng trâu đi lóc cọc, hai bên đường đầy những bông gạo dại, ngày giáp Tết nở hoa rụng trắng đường đi. Con đường mấy mươi năm trước mẹ vẫn hàng ngày đạp xe qua đó đi dạy học, con đường về quê ngoại đầy những ký ức tuổi thơ mình sống ở đó. Nơi những con người sống chân thật và mộc mạc. Họ đến rồi đi trên cuộc đời này, thật tự nhiên và bình lặng.

Năm nay, vừa thò mặt xuống nhà liền bị bà dì kéo tuột vào trách : "sao mày đi mất dạng mấy tháng, đến bây giờ mới về". Mình gãi đầu cười xòa : "cháu bận". Dì lườm : "bận cái gì mà bận? Bao giờ mày cho dì ăn cỗ?" Mình cười he he nhún vai : "dì cứ tiếp tục yên tâm chờ nhé!" Dì thở dài : "bố mày già rồi, sống thế nào phải nghĩ đến người khác nữa chứ". Mình vâng. Mọi người toàn lôi các cụ ra để dọa. Mà đúng thật, năm nay, mình chú ý thấy bố tóc bạc gần kín đầu. Dạo trước, lần nào mình về nhà cũng bị nhắc nhở điệp khúc "lấy vợ đi con", thế là mình đánh bài chuồn mấy tháng liền không về. Bố sợ quá ra ngoài Hà Nội nói chuyện bảo : "thôi Lúc nào mày thấy sẵn sàng thì nói chuyện với bố". Mình thoát. Bây giờ điệp khúc ấy được nhắc lại bởi nhiều người, phát chán lên được. Khệ nệ bê đóng bánh chưng ra xe để vào cốp, dì gí thêm hai cái nữa nhả : "năm nay, nhà mày thêm người nên dì cho thêm 2 cái". Mình trợn mắt : "có thêm ai đâu? Nhiều thế này làm sao nhà cháu ăn hết?" Dì nhướng mắt rất bí hiểm : "tao không biết, liệu hồn mà nghĩ, ăn không hết đem ra Hà Nội ăn tiếp". Rồi tong tấy đi vào nhà.

IV.

Ngày giáp Tết, mọi người hối hả chuẩn bị cho mâm cơm tất niên và đồ cúng cho ba ngày đầu năm mới. Cả nhà toả đi sắm đồ, mỗi người một việc,

chỉ riêng mình được ưu tiên muốn làm gì thì làm, nghĩa là vô công rồi nghề không phải làm gì. Buổi sáng, mình ở nhà tỉ mẩn lôi cà phê bột ra tự pha, làm rơi tung tóe, báo hại mất thêm hàng đồng thì giờ dọn dẹp. Mình nhìn từng giọt cà phê nhỏ chậm rãi xuống, xoáy sâu vào lòng cốc rồi vỡ tan ra, hòa vào đám nước tối đen đang bốc hơi nghi ngút, gác chân lên ghế thấy cuộc sống đang hồi hả bỗng dừng như chậm lại. Gạt bỏ hết bon chen của cuộc sống, từ giờ phút này, mình sẽ sống kiểu người âm lịch cho đến hết tết, kiểu sống chẳng phải cho mình như những năm trước.

Đường phố bắt đầu đông dần lên, mình thò cổ ra ngoài đường thấy họ như đàn kiến hồi hả đi tìm những mục tiêu cho riêng mình. Trời hửng nắng đẹp, sau một hồi đấu tranh tư tưởng với cái lười, mình vứt xe ở nhà, vác máy ảnh, xỏ đôi dép nhựa, lượn ra khu chợ hoa tụ họp sau nhà mỗi năm một lần để chứng minh mình vẫn còn lành lặn chưa đến mức phải há miệng chờ sung. Không khí thật phù hợp cho các cuộc đi chơi, nắng chiếu vào cả con phố đầy đào rừng làm chúng hồng rực thêm, nở rộ. Mình suýt xoa : "đào đẹp" trong khi người buôn hoa thì méo mặt vì năm nay thời tiết bất thường. Từ hôm mình về đến giờ, không ngày nào không nắng, mình lượn ra đường chỉ cần mặc chiếc áo khoác mỏng. Những tiếng mặc cả, chê bai hoa nở sớm mau tàn, xen lẫn tiếng thờ dài cho ngày tết chưa trọn vẹn. Vài chú buôn đào nằm ở trong lều bạt căng tạm qua mấy cây cột điện chẳng buồn đứng chào mời khách, ai đến xem mặc, có hỏi giá thì nói vọng ra. Mỗi khi người mua mặc cả thì chẹp cái rõ to, bảo giá ấy mua thì mua không mua thì thôi, đằng nào cũng lỗ chồng vó.

Cái cảnh này làm mình nhớ đến hồi mậu dịch, ngồi bán mặt hàng ai cũng như đâm lê, kiểu lạnh lùng khó chịu và cao giá. Vào cửa hàng bách hóa tổng hợp thời ấy quả thật hết sức thiên đường vì nhiều đồ, như trẻ con được đi siêu thị bây giờ, mắt lồi ra như cái đèn ô tô. Mọi người đi lại rón rén, mỗi lần hỏi hàng gì chỉ dám thì thào rồi nhận được cái hất hàm nhìn giá đi hay cái liếc mắt làm nhụt chí công dân. Tự nhiên ngài mậu dịch viên trở nên cao giá. Gần

nhà mình, có một cửa hàng bán thực phẩm, hàng ngày, mẹ đi làm qua tiệm thể rẽ vào đó suốt tem phiếu mua đồ mang về nhà, rồi tiết kiệm đổi chác với mọi người, tem nhu yếu phẩm cất đi để dành, y như dân sưu tầm tem bây giờ. Thông thường, chúng sẽ được dùng vào dịp tết. Trong số bệnh nhân của bố, có cô mậ dịch viên xấu điên khùng. Cô xấu không thể tả với cái mũi to, mắt lé lại còn có ve. Xấu thế mà cô lấy được anh chồng bộ đội đẹp trai ghê gớm. Ngày ấy, ai làm mậ dịch viên cũng thành "hot girl" hết, xấu cũng được hốt tuốt. Mỗi lần, họ đứng bán hàng là thét ra lửa. Họ là người có quyền quyết định cho người ta miếng thịt nào, mớ rau nào mà người nhận chỉ được phép nhận, không có quyền lựa chọn. Cứ đến giờ, các cô uyển chuyển đi vào quầy bán hàng trong ánh mắt mong chờ, sợ sệt, pha chút ngưỡng mộ của đoàn người đang xếp hàng. Cái thứ ánh mắt ngày nay lớp trẻ gọi là GATO (ghen ăn tức ở). Người nhà không cần phải nói tới, sướng đến chết. Ngay cả ai quen với mậ dịch viên cũng đã sang lắm rồi, kiểu như nhà mình. Mẹ mình tích tem phiếu mua hàng từ trong năm, rồi đem đi đổi chác, nhờ vả người này người nọ. Đến cuối năm, kiểu gì cũng xoay được đủ nguyên liệu gói ít bánh chưng cho không khí Tết cho các con. Mẹ gói bánh, bố ngồi chẻ lạt từ ống cây giang cho mẹ buộc rồi chắt bếp ra giữa sân, cho mình ngồi trông lửa đến khuya. Đây là những năm khó khăn. Thói quen đó được duy trì từ năm này sang năm khác, cho đến tận khi mẹ ốm.

Năm nào, nhà mình cũng có chai rượu chanh và hộp mứt xanh đỏ buộc túm trong túi nilon trong suốt có chữ mứt tết to dùng đặt trên bàn thờ. Ngày 28- 29 Tết, mọi người kiên nhẫn xếp hàng dài, chịu đủ mọi lườm nguýt với gắt gỏng của các cô mậ dịch để mua bằng được hộp mứt tết với chai rượu. Bố mẹ mình làm cán bộ nhà nước, cuối mỗi năm, đều cố xoay thêm cho được chai rượu chanh hoặc rượu cam mang về cho ông. Các vụ cẩn thận cất đi để dành không dám uống. Ngày Tết, ai vào chơi nhìn thấy, khen bàn thờ sang là các cụ lấy làm mãn nguyện lắm. Những món chai rượu, hộp mứt ấy được bày đến tận rằm, đến khi nó gần chảy nước mới được hạ xuống cho trẻ con ăn. Ngày ấy thiếu thốn, không thừa mứa như bây giờ nên cái gì cũng thêm, ăn

miếng mứt chảy nước sao ngon thế. Hai chị em mình còn tranh nhau cái vỏ hộp để cất đồ lặt vặt, mẹ mình cũng giữ hẩn một cái để kim chỉ.

Cuộc sống đang thay đổi, những câu chuyện kể ra cho bọn trẻ bây giờ đúng như một câu chuyện xảy ra ở thế giới nào đó không có thật. Bây giờ, cái gì cũng sẵn, rượu tây uống âm ỉ, văn hóa một hai ba dzô... Không biết bắt đầu từ bao giờ, có lẽ nó bắt nguồn từ sự thừa mứa và suy mòn về lối sống, văn hóa không theo kịp tốc độ phát triển của xã hội thế nên mới xảy ra những chuyện treó ngoe cười ra nước mắt đầy rẫy báo chí. Mình không quan tâm đến điều đó, thỉnh thoảng khó chịu quá thì gào lên một chập sau rồi lại thu mình về như mình vốn có.

V.

Ngoài phố chẳng đèn kết hoa lấp lánh, cờ quạt đỏ ối cả hai bên đường quện lẫn ánh nắng hanh hao của mùa đông tạo cho mình cảm giác bình yên thật lạ. Đâu đó, có nhà nào thả hương từ nhựa cây trám toả mùi thơm nhẹ len vào không khí, vương vào các cành cây khô lưa thưa vài chiếc lá còn sót từ mùa hè, quần lầy chân người đi, mình có cảm giác thời gian dường như muốn cô đặc lại. Thở dài nhìn những con đường dài tít tắp không có điểm đỗ, cuộc đời mình như chuyến xe trôi đi không cách nào ngừng lại. Mãi nghĩ vậy, giật mình thấy mình đã đi đến cuối chợ hoa từ bao giờ. Vẫn tấp nập người mua bán, mình đứng thừ ra một chốc, nhìn quanh chỗ góc phố cũ cạnh gốc cây xà cừ, nơi chẳng mấy ai để ý tới, một thế giới đã và đang bị xã hội lãng quên, bác già vẫn ngồi đó như bao năm trước với bộ quần áo tuềnh toàng, râu ria lờm xờm, đang ghếch chân lên bờ vỉa hè nhìn ra ngoài đường. Nhà bác già ở đâu, bác già ngồi đây từ bao giờ không ai biết và cũng chẳng bận tâm. Mình biết bác già ngồi đây từ lâu lắm rồi, từ thời mình còn đạp xe đi học phố thông. Ngày nắng cũng như mưa, bác chăm chỉ vá xăm cho lũ học sinh nghịch ngợm.

Rồi xe đạp ít dần, người ta đi xe máy nhiều hơn, bác già vẫn làm công

việc bơm xe ấy, chỉ là những nếp nhăn dày hơn trên trán. Mỗi cuối tuần về quê, lái xe đi ngang qua gốc cây xà cừ, mình vẫn nhìn vào đó theo thói quen không sao bỏ được, như muốn tìm những ký ức thân quen đang dần thất lạc đâu đó trong đầu. Người và xe như mắc cửi không ai dừng lại, bác già vẫn yên lặng ngồi đấy, cái bơm tay dựng chổng chơ bên cạnh, song song với đôi tông ngả màu xám ngoét, mòn vẹt. Bác già gãi đầu nhìn chăm chăm ra đường, ngáp một cái rõ to, thỉnh thoảng rít một hơi thuốc, lim dim ngửa cổ và khói lên trời. Còn gì thú bằng tự mình xây dựng số phận cho riêng mình. Như bác già ngồi bên gốc cây, lặng lẽ nhìn dòng người trôi, lặng lẽ nhìn cuộc đời trôi. Nhìn quanh, mình thấy kiếm nhiều tiền đâu có nghĩa là hạnh phúc.

VI.

Chiều 29, lên bàn thờ thắp hương trước khi bố đi tảo mộ, mời các cụ về ăn tết cùng gia đình, trong đó có mẹ. Đã mười mấy năm, cả nhà ăn tết thiếu vắng bàn tay chăm sóc của mẹ. Thời gian đủ dài cho những nỗi thương tâm lắng xuống và những người còn lại tiếp tục sống một cách có ý nghĩa. Cũng gần ấy thời gian từ khi bà chị đi lấy chồng, mình hùng hục nấu nướng bữa cơm cúng trong ba ngày Tết, mãi rồi cũng quen và không còn cảm thấy ác mộng đầu năm mới nữa.

Hồi còn sống, lúc chuẩn bị cùng bố đi tảo mộ, mẹ thường tự tay thắp hương trên bàn thờ khấn vái lầm rầm, bà bảo để báo trước cho các cụ biết đường mà về kéo quên nhà. Rồi sắm sửa tiền vàng quần áo giấy từ mấy ngày trước, xếp riêng từng món cho từng người, dặn bố con ra mộ khấn thế này, thế này, mời các cụ cho đàn ông không phải tội. Đến năm mẹ ốm, nằm một chỗ không dậy được, đấy là cái Tết cuối cùng của mẹ với gia đình. Dù không thắp hương trên bàn thờ được, bà vẫn gọi mình nhắc phải cúng thế này, thế này.... Rồi mẹ bỏ đi trong chiều mưa xuân, lúc con chim khách lên bờ tre sau nhà hót véo von. Lúc mình về đến nhà đã thấy bà nằm bình yên không còn suy tư và đau đớn nữa. Đó là lần duy nhất mình khóc trước mặt mọi người,

không phải vì nuối tiếc, mà khóc cho con đường thật dài.

Con đường chiều trở gió hun hút, thổi tung đám lá khô bên đường. Từng chiếc lá khô xoắn tít, bị gió cuốn lăn tròn, lao đi về những hướng vô định. Ánh nắng không xuyên nổi qua những đám mây dày, trời chuyển mình thành màu xám tro. Gió bắc bắt đầu về làm nhiệt độ không khí tụt xuống nhanh chóng. Mình rùng mình, túm chặt miệng túi nilon chứa đầy vàng mã cho khỏi bay, cuộn chặt cái áo cánh mỏng vào người. Quanh đây, lác đác đã có gia đình đi mời các cụ về ăn tết như bố con mình. Một mẹ nằm một mình giữa đám ruộng đang kỳ vỡ đất trồng màu. Bỏ xe trên đường, hai bố con bước thấp bước cao xuyên qua những mô đất nâu xin đã được vỡ tơi chuẩn bị gieo hạt bắt đầu vụ mùa mới. Lần nào đến đây, mình cũng có cảm giác cô quạnh, cảm giác giống một người bơ vơ giữa đất khách quê người. Đây là quê bố, một ông bà ngoại nằm cách mẹ một con sông. Ngày mẹ được gả sang bên sông, ông bà cùng đứng bên này dõi theo con đường đi đưa dâu lắt léo dọc theo dòng chảy tha thiết. Đến khi mẹ mất, ông bà ngoại nằm gồi bên kia sông nhìn sang nơi mẹ nằm bên này, có lời nhắn nhủ nào theo cơn gió bay lên và đưa sang đây không.

Gió lồng lộng thổi, năm hương cháy rực đỏ, khói nồng làm mình chảy nước mắt. Mười mấy năm rồi, bố và mình đi mời mẹ về nhà ăn Tết. Con đường quen thuộc lắm, nhưng không biết mẹ còn nhớ được lối về. Ánh sáng chiều nhạt nhòa chiếu xuống đôi vai của bố, in bóng xuống bờ ruộng ngả nghiêng, cong queo như số phận vất vả một đời của ông vậy. Bố vừa tỉ mỉ quét hết bụi phủ trên mặt mộ vừa lầm bầm nói nhỏ : "mình à, tôi với con ra mời mình về nhà mình ăn Tết nhé!.." mình khẽ thở dài, phóng mắt nhìn sang bên sông, con đò gác mái buộc hờ đầu dây chòng chành theo dòng nước, vắng lặng. Chắc người chủ đã về nhà ở nơi nào đó, bỏ mặc con đò một mình với mây và gió.

VII.

Sau khi đốt vàng mã cho mẹ xong, hai bố con tiếp tục đi vào mộ ông bà nội. Đường vào làng quanh co khuất sau những lùm cây, bò dần lên lưng chừng núi, rải rác bên đường vẫn chơ vơ vài ngôi mộ cũ từ thời nào bị cây cỏ mọc kín. Ngày xưa, nơi này đầy đồng ruộng, dân làng sống chủ yếu trên núi nhờ chỗ đất màu mỡ cho việc trồng cấy. Cũng như những vùng quê nghèo khác, nguyện vọng những người dân cả đời không bước ra khỏi lũy tre làng là được nằm xuống dưới mảnh đất nhà mình cho mát mẻ, gần con gần cháu. Thế là những ngôi mộ mọc lên xen kẽ với những thửa ruộng lô nhô, những thân xác chết đi đã bồi đắp cho mảnh đất thêm màu mỡ. Rồi nhiều năm sau, xã hội phát triển, người người sinh sôi thêm lên mà đất thì không nở ra. Đất đai ruộng vườn trở thành đường xá nhà cửa, những ngôi mộ nằm trên mảnh ruộng quê nhà bị đẩy lên đường, trước cửa nhà. Bọn trẻ con trong làng hàng ngày chơi trốn tìm, chạy nhảy len qua các ngôi mộ cũ, cười rúc rích. Những bà cụ quần khăn mỏ quạ, hàm răng đen nhánh, gánh rau đi chợ, mỗi chân, đứng tựa vào thành mộ nhai trầu bồm bồm, thỉnh thoảng nhổ bãi nước đỏ ối vào đám cỏ xanh rì dưới chân. Những ngôi mộ trở thành quen thuộc trong cuộc sống hàng ngày. Mỗi năm vào dịp giáp tết, hương thơm lẫn trong không khí, phủ đầy nên những ngôi mộ đầy rêu xám vương chân người đi. Nơi này người sống và người chết hòa vào làm một, họ được hòa tan vào chính mảnh đất quê nhà yêu thương ngàn đời thanh thản.

Mình lúi húi thắp hương lên những ngôi mộ xung quanh cho bố khẩn mời ông bà về. Đường chiều vắng dần, ánh sáng Cchạng vạng làm cảnh vật nhòa dần như bức ảnh bị sai nét, những que hương bị gió thổi đỏ rực lên như ai đang cố sức thổi vào nó vậy. Rồi mình nghe thấy tiếng lộc cộc vang lên, một ông già áo nâu râu dài đang liêu xiêu từng bước theo con đường mòn đi ngang qua. Bố đang đốt vàng mã thấy ông cụ già liền nói với theo : "chào cụ Tòng. Cụ đi đâu trời chiều muộn nhiều gió thế này? Khéo kéo ngã nhé!". Ông già thôi khua gậy, dừng chân lại một chốc rồi hắng giọng nói băng quơ, bên kia chỗ nào thắp điện nhé. Bố nhìn theo bảo, chùa làng bên mới xây xong. Ông già hỏi, chùa khuất cơ mà sao nhìn được. Không đợi câu trả lời từ bố,

ông già hít một hơi sâu lại băng quơ, gió bắc về nhể, bố vừa đốt vàng hương vừa vâng. Ông già tần ngần đứng không biết nghĩ gì, chép miệng cái chép nói, mạ chết hết nhể, rồi tiếp tục lọc cọc khua gậy lững lờ len qua mấy ngôi mộ nhấp nhô về nhà.

Tối nhọ mặt người, trước khi về, bố con tiện thể vào nhà bác gửi Tết. Xách chai rượu cùng gói mứt theo bố men theo những ngôi mộ đến cuối xóm, vừa đi bố vừa chỉ đây là mộ của cô Hòa hàng xóm ông ngoại ngày xưa bị mìn nổ chết lúc 10 tuổi, cụt mất cả chân. Chú kia bị bom Mỹ đánh nổ thành hố sâu người chết lẫn lộn không biết ai vào ai, người ta gom chung lại rồi chia vào các ngôi mộ tượng trưng lấy tên từng người. Minh rợn tóc gáy. Tiếng chân bước trên đường vắng va vào mấy ngôi mộ dội lại rào rào nghe giống tiếng người bước đằng sau, ngoảnh lại chẳng có ai. Vội vàng co cẳng nhảy qua cánh cửa sáng đèn.

VIII.

Buổi sáng cuối cùng của năm cũ, ba mươi tết. Trời nổi gió từ hôm trước kèm mưa lâm thâm, đường sá ướt nhẹp. Theo thói quen, mình lại là một cốc cà phê nóng ngồi gác chân trên ghế bên cửa sổ, thò cổ ra ngoài lặng lẽ ngắm sự đông đúc của thời tiết. Mưa phùn bay loạn xạ. Lạnh. Trên con đường bóng loáng nước vẫn rải rác những gánh rau ra chợ, chiếc nón sòn, lá ngà màu nâu xỉn nhấp nhô theo từng bước chân người đi. Đôi vai trĩu xuống vì gió, vì mưa và vì cả gánh nặng mưu sinh. Những gánh rau đi trên con đường trơn, lướt qua những chiếc ô tô đậu im lìm, lạnh lẽo trước cửa những căn nhà đóng cửa kín mít. Mỗi lần đi chợ, mình thường chọn rau của người già nhất bất kể nó có ngon hay không và trả tiền không bao giờ mặc cả, thế nên luôn bị phản đối một cách thậm tệ. Kết quả sau vài lần được giao nhiệm vụ mua bán, mình được cho nghỉ hưu sớm. Mình luôn bị mọi người trong nhà cho là đứa ngờ nghệch giữa cuộc sống này, cũng giống như một anh bạn mình nói: "Chúng ta là những kẻ tâm thần giữa một xã hội phát điên".

Ngồi chán, lò dò bước chân xuống nhà đúng lúc bố xách hai con gà mang đi thịt từ sáng về, hồ hởi khoe đậm quá mãi mới xong, chân cánh trói triếc cẩn thận. Năm nay xui bố dừng thịt ở nhà mất thời gian, mang ra chợ cho nhanh tại vì năm nào mình cũng phải chống mông vật lông gà. Mình xung phong đi nhóm lò. Cái đồng than phải gió, ướt nhẹ, đốt mãi không cháy, khói um, làm mình mũi dài lòng thông. Bố cười cười bảo : "mày vào nhà đi, để bố làm". Không biết ông loay hoay thế nào chỉ tí sau, than cháy đỏ rực. Mình lè lưỡi, đặt nồi nước lá cây mùi già lên bếp đun lấy nước tắm trước giao thừa, rồi đi gọi anh chị và lũ trẻ con xuống nhà. Năm nào cũng vậy, nhà mình nấu một nồi nước mùi già to để cả nhà rửa mặt, rửa chân tay tẩy hết những buồn phiền đọng lại từ năm cũ.

Dọn dẹp nhà cửa một chặp mệt phờ, định bụng lượn ra sau nhà chỗ bán đào quất xem mọi người đi mua vét. Ngày trước, năm nào mình cũng ra đây vào lúc này, thích thú nhìn hàng xe đi vù vù góc nọ góc kia trả giá. Những người bán đào buồn hiu cố gắng mặc cả thêm chút đỉnh gỡ vốn, cả đoạn đường tấp nập ồn ã. thằng bạn mình năm nào cũng phải ngồi cơ quan giờ này trực đến khuya, vợ suốt ngày làu nhàu đi mất xác không thèm về. Và năm nào nó đến nhà mình, mặt cũng nhẵn như khi, kêu ca đóng cha cái chợ hoa Tết đi, tối 30 toàn phải ngồi chờ, điều quân đi dọn dẹp đào quất ể vứt đầy đường cho nhân dân đi chơi tết vì người ta bỏ của chạy lấy người.

Tết năm ngoái, thằng bạn bác sĩ làm ở quê vào nhà chơi, nó cười bảo, ngày đêm 30 vừa giao thừa phát đã có đôi vợ chồng ôm nhau và cấp cứu. Chẳng là hai đồng chí buôn quất đúng dịp ế, chẳng bán được cây nào, chị đổ cho anh, anh đổ cho chị, rồi tát nhau mấy phát. Rồi chị vợ tự tử giả vờ, nghĩa là đem lọ dầu gió ra uống sạch, sau đó lấy thuốc sâu bôi quanh mồm. Lúc sau, dầu gió ngấm, bụng đau quặn lên, chị giãy đành đạch lên và anh chồng sợ cuống cuống đưa đi viện nói tự tử thuốc sâu. Cả kíp trực dè bệnh nhân xuống đặt ngay cho cái sonde to bằng ngón chân cái vào dạ dày hì hục rửa. Tí sau, chị nôn ồng ộc toàn nước mùi dầu gió và xua tay gào lên : "bôi, bôi thuốc

đấy không phải uống đâu". Quán triệt tư tưởng bệnh nhân tự tử thường nói dối nên tiếp tục rửa đến hàng yếm nước cho sạch. Sau vụ này, chị vợ sẽ tổn cả đời chả dám tự tử nữa, ngay cả trong ý nghĩ. Chắc chắn năm ấy nhà này ăn tết mất vui.

IX.

Chiều 30. Áo sống chuẩn bị cẩn thận, mình gọi với vào trong nhà nhắc bố ;"xôi để tí nữa con nấu lò vi sóng cho nhanh, bố không phải làm gì cả". Bố nói vọng ra : "chết chưa, thiếu gấc". Mình tá hỏa phát hiện bà chị đi chợ quên không mua gấc nấu xôi cúng giao thừa, vậy là vội vàng phi xe về quê ngoại xin xỏ, may nhà cậu có một quả nhỏ nằm vắt ngang chuồng lợn, treo trên giàn cây lá héo rũ sống dờ chết dờ. Tặc lưỡi có còn hơn không, mình vác xào ra chọc chọc mấy cái rơi bộp xuống đất vỡ đôi. Thằng em đi đâu về nhìn thấy rú lên cười với cái giọng làm mình sôi gan : "đã bảo để tí em lấy cho, lại không khiến". May mà ruột không dính đất, mình tặc lưỡi phát nữa thu vào túi bảo : "vẫn còn ngon chán, tao vẫn nấu được". Nó bĩu môi. Đang buộc cái túi gấc vỡ, con chó nhà cậu ở đâu nhảy bổ đến quấy đuôi rồi rít như con điên. Mình gạt nó ra mắng yêu : "cái đồ đốm đuôi. Tao mà ăn được thịt chó thì mày đã vào nôi lâu rồi con ạ!" con chó ngoạm lấy cái túi mình định chạy đi, mình rất lấy đập cho cái vào đầu, nó giật mình chạy biến ra cổng, vừa chạy vừa ngoái lại nhìn không để ý đường đâm rầm vào chân bà cụ trong họ nhà mình vừa sang chơi. Con chó sợ quá lồm lét chuồn mất dạng. Bà cụ lập cập bám vào tường, kêu lên : "ối giời ơi, chân tao còn cái gì nữa mà mày cắn hả chó?" Năm nay, bà đã 86 tuổi nhưng mắt vẫn còn nhìn để khâu kim được, người nhỏ thó, lưng còng gập xuống. Bà lấy em ruột của ông ngoại, nhà ở cuối xóm. Phải đến hàng chục năm nay, mình không gặp bà vì ít khi xuống phía ấy. Chiều nay, bà sang chơi nhà dì, mỗi bước đi chậm chạp như bộ phim quay chậm. Bà hỏi : "thằng Hùng hả con? Lâu lắm rồi mới thấy về nhà chơi. Bao giờ lấy vợ chắc bà chẳng ra ăn cỗ được." Mình trở mắt : "bà vẫn còn nhớ được cháu à?" bà cười, hai hàm chỉ còn vài cái răng đen, bảo sao bà quên được,

ngày xưa thằng Hùng xinh giai nhất làng, các cô mới lấy chồng tranh nhau bế, tranh nhau sờ chim để lây một tí." Mình đỏ mặt. Mấy con em ngồi bên cạnh bầm nhau cười rúc rích, mình lừ mắt nạt : "chúng mày cười cái gì!" Bà bảo : "tay nói thật cấm có sai câu nào". Mình cười toác miệng, "ngày ấy, cháu là hotboy bà nhỏ". Bà bảo "hotboy là con gì bà chả biết đâu".

Dì vỗ đôi vai gầy quắt của bà cười nói, chắc tại đẻ lắm nên sống lâu, những tám đứa còn gì. Ngày xưa, bà bị ông đánh suốt ngày, có hôm, toé máu đầu chạy vào đây trốn, dì phải băng lại và ông ngoại gọi ông đến mắng nhưng tính nào tật đấy. Bị đánh nhiều máu độc ra hết nên giờ khỏe thế. Bà cười, hai hàm toàn lợi, đỏ tươi những trầu gật đầu : "Nhờ giờ, tôi năm nay vẫn còn minh mẫn. Chả biết đến bao giờ chị nhé?"

X.

Tối 30, công việc chuẩn bị đã tạm xong, đường xá trở nên yên tĩnh hơn bao giờ hết, thi thoảng mới có một chiếc xe vội vàng lao qua dưới hàng mưa bụi, xuyên vào màn đêm mất hút. Mình lại ngồi co chân lên ghế làm ấm trà. Dạo này, mình thích ngồi uống trà một mình giống ông cụ. Mọi người đi nghỉ sớm để chuẩn bị thức lúc giao thừa. Không khí xung quanh lặng im đến mức dường như mình nghe được cả tiếng khói từ chén trà bốc lên va vào không khí một cách chậm rãi, tha thiết, giống như tiếng nứt gãy và rạn vỡ của thủy tinh vang lên sau bức tường dài đầy mơ hồ hoang hoải. Nhiều năm, đêm 30 vắng tiếng pháo, từ niềm vui rộn ràng điếc tai đến mức trong nhà nói chuyện với nhau không nghe thấy gì, bây giờ, không khí ấy được thay bằng cảm giác bình yên, đôi lúc trống vắng, đặc biệt đối với mình. Đứng dậy khoác chiếc áo gió vào người, thò vào phòng bảo bố ở nhà cúng giao thừa, mình vác bộ máy ảnh cùng tripod linh kinh đi chụp ảnh pháo hoa. Bố bảo ăn mặc cho cẩn thận kéo ngoài trời lạnh, mình vâng.

Mình chậm rãi đếm từng bước trên đường, nhìn những hạt mưa bụi cuộn từng lọn xoay tít dưới ánh sáng ngọn đèn đường vàng úa, lấp lánh. Thỉnh

thoảng, mình phải dừng lại lau kính. Đâu đó bên đường, cái rét len lỏi vào từng kẽ lá làm chúng hình như không dám động đậy vì sợ hơi lạnh làm chúng nặng thêm và rơi xuống đất. Thời gian lúc này đông cứng lại thành đá, mình rùng mình thọc tay vào sâu trong túi cầm cúi đi. Pháo giao thừa bắt đầu nổ, gió to làm chúng bị thổi bạt về một phía. Mình chớp vài kiểu ảnh, hít một hơi sâu cảm nhận thời khắc chuyển giao sang năm mới, thứ không khí tươi mới ấy mỗi năm chỉ có một lần và không bao giờ lặp lại. Những bông hoa lớn nở xòe ra sáng rõ một vùng, chiếu lên những khuôn mặt háo hức bên dưới của lũ trẻ. Đâu đó sức sống mới đang lan tràn trong mỗi người, mình cảm nhận nó bắt đầu từ con tim. Nó xua tan một phần giá lạnh của cuộc sống. Dòng người lũ lượt cười nói, ra về mang cả mùa xuân vào nhà.

Mình chờ đám đông tản đi hết mới lững thững dạo bước trên đường, rẽ vào những lối tắt ít người qua. Không gian bắt đầu yên tĩnh trở lại, thoáng vắng. Một chị quần áo lam lũ gò lưng đạp xe trên đường cất tiếng rao : "ai muối ơ" vang lên, rơi hun hút vào ngõ sâu, va vào những căn nhà đóng kín cửa âm âm. Vào giờ phút này, khi người người hạnh phúc đoàn tụ với gia đình và trao cho nhau những lời ân tình, thì đâu đây gánh nặng mưu sinh vẫn trĩu nặng trên vai những cuộc đời kém may mắn khác. Mình mua một túi muối nhỏ, chị luống cuống không đủ tiền trả lại, mình xua tay nói coi như món quà năm mới. Người đi mua sự may mắn, người bán thu về sự chia sẻ cho vơi bớt nỗi nhọc nhằn. Mình biết rằng, ở đâu đó có người đợi chị về với nụ cười ấm áp. và mình cũng phải về vì có gia đình đang đợi với lời chúc hạnh phúc đầu năm. Cuộc đời mỗi người giống như con thuyền giữa mênh mông những chuyển đi, mỗi người tự chọn hướng đi và những chuyển đi tạo nên số phận.

Và mình luôn hạnh phúc được tạo ra số phận cho riêng mình.

-----HẾT-----+-